

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ที่ปรึกษา สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กันยายน 2553

คำนำ

“สาธารณรัฐอินโดนีเซีย” เป็นหนึ่งในประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่น่าสนใจ และมีศักยภาพสำหรับนักลงทุนต่างชาติ ที่จะเข้าไปลงทุน ทั้งในด้านความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และถ่านหิน จึงเหมาะสำหรับนักลงทุนต่างชาติ ที่จะเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่มีตลาดภายในใหญ่ ด้วยจำนวนประชากรมากถึง 231 ล้านคน (ปี2552) ในจำนวนนี้ ครึ่งหนึ่งอยู่ในวัยแรงงาน จึงเหมาะสำหรับการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยแรงงานสูง ทั้งการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ และการผลิตเพื่อส่งออก ประกอบกับรัฐบาลอินโดนีเซีย มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่เอื้อต่อการลงทุน ทำให้สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นประเทศหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่กำลังมองหาแหล่งลงทุนใหม่ เพื่อขยายฐานการผลิตและขยายตลาด

รายงานคู่มือการลงทุนฉบับนี้ ได้รวบรวมรายละเอียด ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ทั้งข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ กฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์สำหรับนักลงทุน สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ในการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้ จะมีประโยชน์สำหรับนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

สถาบันทรัพยากรมนุษย์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กันยายน 2553

สารบัญ

บทที่		หน้า
	บทสรุปผู้บริหาร.....	A
1	ข้อมูลทั่วไป.....	1
	1.1 ลักษณะภูมิประเทศ.....	2
	1.2 เขตแบ่งเวลา.....	2
	1.3 อุณหภูมิ.....	2
	1.4 โครงสร้างการเมืองและการปกครอง.....	3
	1.5 ประชากร และกำลังแรงงาน.....	5
	1.6 ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม.....	7
	1.7 ทรัพยากรธรรมชาติ.....	7
	1.8 โครงสร้างพื้นฐาน.....	8
2	ภาพรวมทางเศรษฐกิจ.....	29
	2.1 โครงสร้างทั่วไปทางเศรษฐกิจ.....	30
	2.2 ภาวะเศรษฐกิจปี 2553 และแนวโน้มปี 2554.....	32
3	การค้าระหว่างประเทศ.....	35
	3.1 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของอินโดนีเซีย.....	35
	3.2 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของไทยกับอินโดนีเซีย.....	37
4	การลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ.....	47
	4.1 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย.....	47
	4.2 การลงทุนโดยตรงจากอินโดนีเซียในไทย.....	52
5	กฎระเบียบ สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน.....	55
	5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน.....	55
	5.2 ขั้นตอนการลงทุน.....	78
	5.3 ระบบภาษีอากรและสิทธิประโยชน์ในการลงทุน.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
6 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ.....	84
6.1 ปัญหา และอุปสรรค.....	84
6.2 ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำต่อเดือน แยกตามรายจังหวัด	5
1.2 ทำเรื่องของประเทศอินโดนีเซีย	10
1.3 ทำอากาศยานของประเทศอินโดนีเซีย.....	16
1.4 ค่าไฟฟ้าสำหรับอุตสาหกรรม.....	27
2.1 สรุปการคาดการณ์เศรษฐกิจประเทศสำคัญในภูมิภาคเอเชีย	29
2.2 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย ปี 2549-2553	31
3.1 การส่งออกของอินโดนีเซีย ในช่วงปี 2547 - 2552	35
3.2 การนำเข้าของอินโดนีเซีย ในช่วงปี 2547 - 2552	36
3.3 มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย.....	37
3.4 อัตราการขยายตัวการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย	38
3.5 สัดส่วนการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย	38
3.6 มูลค่าสินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย	40
3.7 อัตราการขยายตัวสินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย.....	41
3.8 สัดส่วนสินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย.....	42
3.9 มูลค่าสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซีย.....	44
3.10 อัตราการขยายตัวสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซีย	45
3.11 สัดส่วนสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซีย	46
4.1 สถิติการลงทุนทางตรงในอินโดนีเซีย ปี 2549 - 2553 (มกราคม - มีนาคม)	47
4.2 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย 15 อันดับแรก ปี 2552-2553 (ม.ค. - มี.ค.)..	49
4.3 การลงทุนจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย ปี 2549 - 2553 (ม.ค.-มี.ค.) (แยกตามอุตสาหกรรม) 51	
4.4 การลงทุนโดยตรงจากประเทศต่างๆ ในไทยที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมปี 2551-2553.....	53
4.5 การลงทุน โดยตรงที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนของประเทศอินโดนีเซียปี 2552.....	54
4.6 การลงทุน โดยตรงที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนของประเทศอินโดนีเซียปี 2553 (ม.ค.-ส.ค.)54	
5.1 กฎระเบียบและจำนวนของธุรกิจ ตามกฎ PP No, 111 ปี 2550.....	60
5.2 ประเภทกิจการที่ห้ามการลงทุน.....	61
5.3 ประเภทกิจการที่ต้องลงทุนในรูปแบบหุ้นส่วน.....	62

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.4 นิคมอุตสาหกรรมในอินโดนีเซีย.....	67
5.5 จำนวนคนวัยทำงานแยกตามพื้นฐานของการศึกษา ปี 2551.....	72
5.6 อัตราการจ่ายเงินค่าล่วงเวลาพิเศษ	74

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แผนที่ประเทศอินโดนีเซีย.....	1

บทสรุปผู้บริหาร

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับสี่ของโลกรองจาก จีน อินเดีย และสหรัฐอเมริกา ทำให้มีตลาดภายในประเทศที่ใหญ่และมีแรงงานจำนวนมากสำหรับรองรับการเข้าไปลงทุน นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ได้แก่ ถ่านหิน ดีบุก นิกเกิล ทองแดง น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ มีพื้นที่ขนาดใหญ่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา กาแฟ และโกโก้

เศรษฐกิจของสาธารณรัฐอินโดนีเซียขยายตัวมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากมีสภาพการเมืองที่เอื้อต่อเศรษฐกิจและมีความมั่นคงหลังจากเกิดวิกฤตทางการเงิน มีการขยายตัวของการลงทุน ทั้งการลงทุนของนักลงทุนท้องถิ่น และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยได้มีการปรับปรุงนโยบายส่งเสริมการลงทุนตลอดจนการบริการต่างๆ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐอินโดนีเซียเพิ่มขึ้น

สาธารณรัฐอินโดนีเซียใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว ซึ่งผู้ลงทุนจะมีอิสระในการโอนเงินหรือกำไรในเงินสกุลต่างประเทศ รัฐบาลจะดูแลการลงทุนในประเทศกับการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเท่าเทียมกันทั้งในเรื่องสิทธิประโยชน์ การอำนวยความสะดวกในการลงทุน และเรื่องใบอนุญาต

ศักยภาพของตลาดและการลงทุน

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มีตลาดภายในประเทศที่ใหญ่และแข็งแกร่งซึ่งทำให้เศรษฐกิจสามารถอยู่รอดได้ในภาวะที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลกและสามารถฟื้นตัวได้อย่างเข้มแข็งในปี 2551 ตลาดที่ใหญ่ นั้นทำให้เป็นที่กระจายสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น อาหารและเครื่องดื่ม ผลไม้ ยา อาหารเสริม เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ภายในบ้าน เครื่องสำอาง สิ่งทอ รองเท้า เครื่องหนัง รถจักรยานยนต์ และรถยนต์

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ยังเป็นตลาดที่ใหญ่สำหรับสินค้าประเภทวัตถุดิบพื้นฐาน สำหรับอุตสาหกรรมรวมทั้งสินค้าทุน โดยอินโดนีเซียนำเข้าสินค้าวัตถุดิบพื้นฐานสำหรับพลาสติก สินค้าปิโตรเคมี วัตถุดิบพื้นฐานสำหรับอุตสาหกรรมเหล็ก ชิ้นส่วนรถยนต์ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร และสินค้าทุนอื่นๆ เป็นปริมาณที่มาก

อุตสาหกรรมที่มีผู้ทางการลงทุน

1. อุตสาหกรรมการเกษตร

สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นประเทศที่น่าสนใจเข้าไปลงทุนในภาคการเพาะปลูกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปาล์ม น้ำมัน และยางพารา เนื่องจากมีพื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูก และมีพื้นที่ขนาดใหญ่สำหรับรองรับการลงทุนของต่างชาติ

2. อุตสาหกรรมเหมืองแร่

ได้แก่ ถ่านหิน นิกเกิล อลูมิเนียม น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งภายใต้กฎหมายเหมืองแร่ฉบับใหม่ได้กำหนดให้ต้องถลุงหรือแปรรูปแร่ภายในประเทศ แต่เนื่องจากนักลงทุนในธุรกิจเหมืองแร่มิได้มีเงินทุนเพียงพอที่จะสร้างเตาถลุงแร่ได้เอง จึงเป็นโอกาสให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาสร้างเตาถลุงแร่และดำเนินการถลุงแร่ เช่น แร่เหล็ก นิกเกิล ทองแดง และอลูมิเนียม เป็นต้น

3. อุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค

โอกาสการลงทุนยังเปิดกว้างสำหรับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม สิ่งทอ เครื่องหนัง อิเล็กทรอนิกส์ และยา เป็นต้น

4. อุตสาหกรรมผลิตเคมีภัณฑ์

ได้แก่ ปิโตรเคมี โอลีโอเคมี เป็นต้น

5. อุตสาหกรรมผลิตสินค้าวัสดุก่อสร้าง

การลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าวัสดุก่อสร้าง กำลังขยายตัว เนื่องจากรัฐบาลได้เพิ่มการใช้งบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้าง ทำให้ความต้องการสินค้าวัสดุก่อสร้างเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยิปซั่ม บอร์ด ซีเมนต์ และวัสดุก่อสร้างอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนี้ภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ได้ฟื้นตัวดีขึ้นในอินโดนีเซียภายหลังจากการเกิดภาวะที่ตกต่ำในช่วงต้นปี 2552 โดยจะมีอาคารสูงใหม่ ๆ ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างหรืออยู่ระหว่างการวางแผนก่อสร้างโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สุราบายา เมดาน มากัสซาร์ ปากันบารู และบันดุง เป็นต้น

กลยุทธ์การลงทุนในอินโดนีเซีย

- ก่อนที่จะเริ่มลงทุนในอินโดนีเซีย นักลงทุนจะต้องเริ่มจากการศึกษาตลาดและโอกาสการลงทุนในอินโดนีเซีย

- รัฐบาลอินโดนีเซียได้กำหนดข้อจำกัดสำหรับการลงทุนจากต่างประเทศในภาคธุรกิจบางประเภท โดยการถือหุ้นของต่างชาติในธุรกิจบางประเภทจะถูกจำกัดไว้ต่ำกว่าร้อยละ 50 แต่ในธุรกิจบางประเภทที่อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นส่วนใหญ่ (Majority) หรือสามารถควบคุมธุรกิจได้ทั้งหมด

- การเลือกทำเลที่ตั้งสำหรับการลงทุนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากบางพื้นที่ก็ไม่มีสาธารณูปโภคหรือพลังงานเพียงพอ เป็นต้น ซึ่งควรเป็นทำเลที่ไม่ไกลจากท่าเรือขนส่งสินค้า หรือต้องเข้าถึงท่าเรือหรือท่าอากาศยานได้ง่าย ทั้งนี้หากนักลงทุนไทยต้องการลงทุนในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคทำเลที่ตั้งที่ดีที่สุดคือในเกาะชวา เนื่องจากเป็นเกาะที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดของอินโดนีเซีย และมีกำลังซื้อสูง

- สำหรับเกาะกะลิมันตันและปาปัวจะมีพื้นที่ว่างมาก และราคาถูกกว่าเกาะอื่น เหมาะสำหรับการลงทุนในภาคการเพาะปลูก

ปี 2553 เศรษฐกิจของสาธารณรัฐอินโดนีเซียคาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 5.5 สำหรับปี 2554 แนวโน้มขยายตัวร้อยละ 6.2 เนื่องจากการฟื้นตัวของปัจจัยภายนอก อัตราการอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้น รวมทั้งอัตราการลงทุนและความต้องการภายในประเทศที่ฟื้นตัวขึ้น จึงเป็นโอกาสดีสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่สนใจจะเข้าไปลงทุน รวมทั้งนักลงทุนไทย

บทที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

อินโดนีเซีย หรือชื่อทางการคือ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (อินโดนีเซีย: Republik Indonesia) เป็นหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ตั้งอยู่ระหว่างคาบสมุทรเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และทวีปออสเตรเลีย และระหว่างมหาสมุทรอินเดีย และแปซิฟิก มีพรมแดนติดกับประเทศมาเลเซียบนเกาะบอร์เนียว (อินโดนีเซีย: กาลีมันตัน) ประเทศปาปัวนิวกินีบนเกาะนิวกินี (อินโดนีเซีย: อีเรียน) และ ประเทศติมอร์ตะวันออกบนเกาะติมอร์

ภาพที่ 1.1 แผนที่ประเทศอินโดนีเซีย

1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

อินโดนีเซีย ตั้งอยู่บนคาบสมุทรที่ใหญ่ที่สุดในโลก อยู่ระหว่างเส้นละติจูดเหนือ 6 องศา และ ละติจูดใต้ 11 องศา และ อยู่ระหว่างเส้นลองจิจูดตะวันออก 97 – 141 และตั้งอยู่ระหว่าง 2 ทวีป คือ ทวีปเอเชีย และ ทวีปออสเตรเลีย – โอเชียเนีย ซึ่งส่งอิทธิพลต่อวัฒนธรรม สังคม การเมือง และ สภาพเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบด้วยเกาะ ทั้งหมด 17,508 เกาะ เกาะขนาดใหญ่ 5 เกาะ ดังนี้

- เกาะสุมาตรา ที่มีพื้นที่ 473,606 ตารางกิโลเมตร
- เกาะชวา 132,107 ตารางกิโลเมตร
- เกาะกาลิมันตัน ซึ่งถือเป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับสามของโลก มีพื้นที่ 539,460 ตารางกิโลเมตร
- เกาะสุลาเวสี มีพื้นที่ 189,216 ตารางกิโลเมตร และ
- เกาะปาปัวนิวกินี ที่มีพื้นที่ 421,981 ตารางกิโลเมตร

1.2 เขตแบ่งเวลา

อินโดนีเซีย แบ่งเวลาออกเป็น 3 เขต คือ

- เวลาของอินโดนีเซียตะวันตก (Waktu Indonesia Bagian Barat ใช้ตัวย่อ คือ WIB) ซึ่งจะเท่ากับเวลามาตรฐาน เมืองกรีนิช GMT + 7 ชั่วโมง ครอบคลุมจังหวัดต่างๆ ของเกาะสุมาตรา เกาะชวา และ จังหวัดต่าง ๆ ทางด้านตะวันตกของเกาะกาลิมันตัน

- เวลาของอินโดนีเซียตอนกลาง (Waktu Indonesia Bagian Tengah ใช้ตัวย่อคือ WITA) ซึ่งเท่ากับเวลามาตรฐานเมืองกรีนิช GMT + 8 ชั่วโมง ครอบคลุมจังหวัด ต่างๆ ด้านตะวันออก ของเกาะกาลิมันตัน เกาะบาหลี เกาะนุสาเตองาน ทั้งทางตะวันตกและตะวันออก และเกาะสุลาเวสีทั้งหมด

- เวลาของอินโดนีเซียตะวันออก (Waktu Indonesia Bagian Timur ใช้ตัวย่อคือ WIT) ซึ่งเท่ากับเวลามาตรฐานเมืองกรีนิช + 9 ชั่วโมง ครอบคลุมจังหวัดทั้งหมด ของเกาะ โมลุกกะ และ ปาปัวนิวกินี

1.3 อุตภูมิ

อินโดนีเซียมีอากาศแบบร้อนชื้น โดยมีลักษณะชื้นแฉะและแห้งแล้งในช่วงลมมรสุม ที่มีความแตกต่างของอุณหภูมิ ในแต่ละช่วงเพียงเล็กน้อย โดยอยู่ ระหว่าง 16°C และ 35°C (77°F - 90°F) และมีความชื้นสูงอยู่ระหว่างร้อยละ 80 ถึงร้อยละ 90

1.4 โครงสร้างการเมืองและการปกครอง⁽¹⁾

อินโดนีเซียปกครองประเทศด้วยระบอบประชาธิปไตยในระบบสาธารณรัฐแบบ Unitary Republic ซึ่งมีการปกครองตนเองในบางพื้นที่ (Provincial Autonomy) โดยมีประธานาธิบดีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงเป็นประมุข และหัวหน้าฝ่ายบริหารตามรัฐธรรมนูญปี 2488 ซึ่งได้กำหนดให้ใช้หลักปรัชญาคิด ในการปกครองประเทศ ประกอบด้วย

1. นับถือพระเจ้าองค์เดียว
2. เป็นมนุษย์ที่เจริญและคงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม
3. ความเป็นเอกภาพของอินโดนีเซีย
4. เป็นประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน
5. ความยุติธรรมในสังคมชาวอินโดนีเซียทั้งหมด

โครงสร้างการเมืองการปกครองของอินโดนีเซีย ประกอบด้วย 7 องค์กร ได้แก่

1) **สภาที่ปรึกษาประชาชน** ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 550 คน และสภาผู้แทนระดับภูมิภาคจำนวน 128 คน ทั้งหมดมาจากการเลือกตั้ง สภาที่ปรึกษาประชาชน มีหน้าที่สำคัญ 3 ประการคือ แก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่งตั้งประธานาธิบดี/รองประธานาธิบดี และถอดถอนประธานาธิบดี

2) **สภาผู้แทนราษฎร** ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 550 คน มาจากการเลือกตั้ง มีหน้าที่หลักในการออกกฎหมาย อนุมัติงบประมาณ และกำกับดูแลการทำงานของรัฐบาล มีวาระการทำงาน 5 ปี อย่างไรก็ตาม การพิจารณาร่างกฎหมายแต่ละฉบับต้องมีการหารือและได้รับความเห็นชอบร่วมกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับประธานาธิบดี ร่างกฎหมายใดที่ไม่ได้รับความเห็นชอบร่วมจากประธานาธิบดี จะไม่สามารถนำกลับมาพิจารณาใหม่ได้อีก ขณะเดียวกันร่างกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบร่วมจากประธานาธิบดี และผ่านการลงคะแนนเสียงจาก สภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่ประธานาธิบดีไม่ลงนามด้วยเหตุใดก็ตาม ภายใน 30 วันให้ถือว่ามิผลบังคับใช้เป็นกฎหมายได้โดยสมบูรณ์

⁽¹⁾ Sunsmile Holiday. ประเทศอินโดนีเซีย (ระบบการเมืองการปกครอง), <http://www.theworldpackage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538997862> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

อนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรไม่มีอำนาจในการขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดี การถอดถอนประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดีต้องทำตามขั้นตอนของรัฐธรรมนูญ คือ สภาผู้แทนราษฎรต้องใช้คะแนนเสียง 2 ใน 3 ของผู้ร่วมประชุม (มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด) เสนอเรื่องการขอถอดถอนให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา และหากศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นชอบตามที่เสนอสภาผู้แทนราษฎรจึงสามารถเสนอให้สภาที่ปรึกษาประชาชนพิจารณาต่อไป (อำนาจสุดท้ายในการถอดถอนประธานาธิบดี/รองประธานาธิบดีอยู่ที่สภาที่ปรึกษาประชาชน)

3) สภาผู้แทนระดับภูมิภาค เป็นสถาบันใหม่ที่มีการเลือกตั้งครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2547 เพื่อทดแทนผู้แทนจากภูมิภาคและองค์กรสังคม/กลุ่มอาชีพที่เคยมีอยู่เดิม (ที่มาจากการแต่งตั้ง) ทั้งนี้ สมาชิกสภาผู้แทนระดับภูมิภาค มาจากการเลือกตั้งจังหวัดละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 128 คน มีหน้าที่ เสนอแนะร่างกฎหมาย รวมถึงตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศ

4) สภาประชาชนระดับท้องถิ่น ตามบทบัญญัติในการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 2543 กำหนดให้แบ่งระดับการปกครองภูมิภาคออกเป็นจังหวัด อำเภอ (Regency) และตำบล/เทศบาล (Kota) โดยจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาประชาชนระดับท้องถิ่น ในทุกระดับ (พร้อมกับการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรและสภาผู้แทนระดับภูมิภาค)

5) ประธานาธิบดี มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ตามรัฐธรรมนูญระบุให้ประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ารัฐบาลและเป็นผู้บัญชาการกองทัพ โดยประธานาธิบดีอยู่ในตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 สมัย (สมัยละ 5 ปี) สำหรับประธานาธิบดีคนปัจจุบัน คือ พลเอกซูชิโล บัมบัง ยูดโฮโยโน (Susilo Bambang Yudhoyono)

6) ศาลยุติธรรม รัฐธรรมนูญกำหนดให้อำนาจตุลาการอยู่ภายใต้การดูแลของศาลฎีกา และศาลระดับรองๆ ลงมา รวมถึงศาลรัฐธรรมนูญ ในการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลฎีกา คณะกรรมการตุลาการ (Judicial Commission) เป็นผู้เสนอชื่อให้สภาผู้แทนราษฎรรับรอง จากนั้นจึงเสนอต่อให้ประธานาธิบดี เป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมการตุลาการแต่งตั้งและถอดถอนโดยประธานาธิบดี ด้วยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎร

7) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินสูงสุด มีหน้าที่รายงานการใช้งบประมาณต่อสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนระดับภูมิภาค และสภาประชาชนระดับท้องถิ่น สมาชิกคณะกรรมการ

ตรวจเงินแผ่นดินสูงสุดคัดเลือกโดย สภาผู้แทนราษฎร โดยรับฟังความคิดเห็นของ สภาผู้แทนระดับภูมิภาค และแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี

1.5 ประชากร และกำลังแรงงาน

อินโดนีเซียมีประชากรประมาณ 231 ล้านคน (ปี 2552) มากเป็นอันดับ 4 ของโลก รองจาก จีน อินเดีย และสหรัฐฯ กระจายอยู่ตามหมู่เกาะต่าง ๆ คือ เกาะชวาร์วียละ 58 เกาะสุมาตราวียละ 21.1 เกาะสุลาเวสีวียละ 7.1 เกาะกาลิมันตันวียละ 5.5 และที่เหลืออยู่ในเกาะต่าง ๆ อัตราเพิ่มเฉลี่ยของประชากรประมาณร้อยละ 1.3 โดยทั้งหมดประมาณร้อยละ 68 อยู่ในช่วงอายุ 15 - 60 ปี ประชากรในวัยแรงงานประมาณร้อยละ 48 ของประชากรทั้งหมด มีอัตราการว่างงานประมาณร้อยละ 12.3 แรงงานส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ 42 ของแรงงานที่มีงานทำ อยู่ในภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 12 เหมือนแรร้อยละ 1 และอื่นๆ สำหรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จะแตกต่างกันตามในแต่ละภูมิภาคถูกกำหนดโดยผู้ว่าของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะแตกต่างกันไป ในปี 2552 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำถูกปรับสูงขึ้นร้อยละ 9 -16 จากปี 2551 ในหมู่เกาะอีเรียนจาตะวันตก อัตราค่าจ้างขั้นต่ำปี 2552 อยู่ที่ 1,180,000 รูเปียต่อเดือน จาร์กาดา 1,069,860 รูเปียต่อเดือน กาลิมันตันตะวันออก 955,000 รูเปียต่อเดือน กาลิมันตันตอนใต้ 930,000 รูเปียต่อเดือน สุลาเวสีตอนเหนือ 929,500 รูเปียต่อเดือน สุลาเวสีตอนใต้ 905,000 รูเปียต่อเดือน กาลิมันตันตอนกลาง 888,410 รูเปียต่อเดือน ขณะที่หมู่เกาะชวาตะวันออก ค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ที่ 570,000 รูเปียต่อเดือน ⁽²⁾ (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำต่อเดือน แยกตามรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัด	ปี 2551 (พันรูเปีย)	ปี 2552 (พันรูเปีย)
1	NAD	1,000	1,157
2	สุมาตราตอนเหนือ	822.2	905
3	สุมาตราตะวันตก	800	880
4	รีเอา	800	901.6
5	หมู่เกาะรีเอา	833	892
6	จัมบี	724	800

⁽²⁾ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. อัตราค่าจ้างแรงงาน,

<http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/labor-and-wage/> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

ลำดับที่	จังหวัด	ปี 2551 (พันรูเปีย)	ปี 2552 (พันรูเปีย)
7	สุมาตราตอนใต้	743	824.73
8	บังกา เบอริตุง	813	850
9	เบ็งกูลู	690	727
10	ลำปุง	617	672.53
11	ชวาตะวันตก	568.19	628.19
12	จาการ์ตา	972.60	1,069.86
13	บันเตน	837	917.5
14	ชวากลาง	547	575
15	ชอร์ร่าจาการ์ตา	586	700
16	ชวาตะวันออก	500	570
17	บาห์ลี	682	760
18	West Nusatenggara	730	865
19	East Nusatenggara	650	775
20	กาลิมันตันตะวันตก	645	705
21	กาลิมันตันตอนใต้	825	930
22	กาลิมันตันตอนกลาง	765.87	888.41
23	กาลิมันตันตะวันออก	889.65	955
24	โมลุกกะ	700	775
25	โมลุกกะตอนเหนือ	700	763
26	โกรอนตาโร	600	675
27	สุลาเวสีตอนเหนือ	845	929.5
28	สุลาเวสีตะวันออกเฉียงใต้	700	770
29	สุลาเวสีตอนกลาง	670	720
30	สุลาเวสีตอนใต้	740.52	905
31	สุลาเวสีตะวันตก	760.5	828.9
32	ปาปัวนิวกินี	1,105.5	1204.9
33	อิเรียนจาซตะวันตก	1,105.5	1,180

ที่มา : Salary directorate & Jamsostek, PHI Directorate & Jamsostek, Manpower and Transmigration Ministry December 2551

1.6 ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีชนกลุ่มต่างๆ หลากหลายมาก ราว 350 กลุ่ม โดยประมาณ 180 กลุ่มอยู่บนเกาะนิวกินี ขณะที่ภาษาท้องถิ่นที่มีผู้พูดได้เกิน 1 ล้านคน มีถึง 13 ภาษา โดยภาษาชวามีมากที่สุด คือ ร้อยละ 45 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รองลงมาคือ Sundanese ร้อยละ 14 Madurese ร้อยละ 7.5 Coastal Malays ร้อยละ 7.5 และอื่นๆ ร้อยละ 26

ภาษาราชการคือ Bahasa Indonesia หรือภาษาอินโดนีเซีย ชาวอินโดนีเซียส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 88 นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมา ได้แก่ คริสต์นิกายโปแตสแตนท์ ร้อยละ 5 โรมันคาทอลิก ร้อยละ 3 ฮินดู ร้อยละ 2 พุทธศาสนา ร้อยละ 1 และอื่นๆ อีกร้อยละ 1 โดย 5 ศาสนาแรกได้รับการรับรองจากทางการ

ด้านระบบการศึกษา พบว่าร้อยละ 90 ของประชากรสามารถอ่านออกเขียนได้ อินโดนีเซียมีมหาวิทยาลัยของรัฐ 49 แห่ง และเอกชนกว่า 950 แห่ง

1.7 ทรัพยากรธรรมชาติ

อินโดนีเซียถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีความมั่งคั่งทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งบนบกและในท้องทะเล ทั้งที่เป็นโลหะและสินแร่ โดยเฉพาะน้ำมันปิโตรเลียม และก๊าซธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ

- อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ถือเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สำคัญของประเทศ โดยอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้แก่ ถ่านหิน นิกเกิล แมงกานีส อลูมิเนียม บ็อกไซต์ ดีบุก ทองแดง เงิน และ ทองคำ

- น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

ปัจจุบันอินโดนีเซียมีโรงกลั่นน้ำมันรวม 9 แห่ง มีกำลังการผลิตไม่ถึง 1 ล้านบาร์เรลต่อวัน หรือ 159 ล้านลิตรต่อวัน ขณะที่การใช้ภายในประเทศสูงถึง 1.15 ล้านบาร์เรลต่อวัน ส่งผลให้อินโดนีเซียยังต้องนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปจากต่างประเทศ เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนพลังงาน รัฐบาลอินโดนีเซียจึงวางแผนลดการใช้ถ่านหินดิบและเพิ่มการใช้ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) รวมถึงถ่านหินแทนภายในปี 2558 อีกทั้งออกนโยบายอนุรักษ์พลังงานแห่งชาติ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนลดการใช้พลังงานให้ได้ร้อยละ

ละ 20 ต่อปี โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี 2548 รวมถึงมีการรณรงค์ให้ประชาชนประหยัดการใช้น้ำมันด้วยการเปิดเครื่องปรับอากาศที่อุณหภูมิ 25°C และลดการใช้รถยนต์

อนึ่ง อินโดนีเซียยังมีการลงทุนสร้างท่อขนส่งก๊าซธรรมชาติร่วมกับสมาชิกอาเซียน ในโครงการ "Trans-ASEAN Gas Pipeline" (TGAP) ด้วยมูลค่าโครงการ 7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ระยะทาง 4,500 กิโลเมตร

- ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญได้แก่ ปาล์มน้ำมัน โกโก้ เครื่องเทศต่าง ๆ กาแฟ ชา ยาสูบ และยางพารา และไม้ต่าง ๆ ได้แก่ ไม้สัก ไม้จันทน์ ไม้เต็ง ไม้ยาง ไม้มะฮอกกานี ต้นปาล์ม หวาย และไม้ไผ่ นอกเหนือจากทรัพยากรบนแผ่นดินแล้วอินโดนีเซีย ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางน้ำ

1.8 โครงสร้างพื้นฐาน

การขนส่งทางบก

- ถนน

ถนนในอินโดนีเซียมีความยาวทั้งหมด 391,009 กิโลเมตร โดยแยกเป็น 103,430 กิโลเมตร บนเกาะสุมาตรา 54,301 กิโลเมตรบนเกาะชวา และ 5,653 กิโลเมตร บนเกาะบาหลี ส่วนที่เหลือเป็นถนนสายรองในเมืองต่างๆ

เมืองส่วนใหญ่ในชวา สุมาตรา สุลาเวสี และบาหลี สามารถเดินทางติดต่อกันได้โดยถนนทางหลวงไฮเวย์ และ ถนนสายรองลงไป ประมาณร้อยละ 90 ของการขนส่งผู้โดยสาร และร้อยละ 50 ของการขนส่งสินค้าโดยผู้คอนเทนเนอร์เป็นการขนส่งทางบก นักธุรกิจเอกชนมีการลงทุนสร้างทางด่วนเพื่อใช้ในการขนส่งสินค้า

- รถไฟ

รางรถไฟในอินโดนีเซีย มีความยาว 6,535 กิโลเมตรในหมู่เกาะชวา และสุมาตรา รถไฟใช้เพื่อการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารที่เป็นเส้นทางไกลๆ เส้นทางรถไฟสายจาร์กาดา – บอร์กอ – เดปอก – ตรังกรัง – เบกาซี ใช้ขนส่งสำหรับผู้โดยสารที่เดินทางไปกลับจาร์กาดาเป็นประจำเข้าเย็น

การขนส่งทางน้ำ

เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นหมู่เกาะ การขนส่งสินค้าโดยส่วนใหญ่จึงเป็นการขนส่งทางน้ำ ปัจจุบันทั้งประเทศมีท่าเรือพาณิชย์มากกว่า 300 แห่ง ซึ่งการขนส่งแบบตู้กึ่งคอนเทนเนอร์ (Semi Container) ส่วนใหญ่จะใช้ท่าเรือ Banjarmasin, Bitung, Samarinda และ Teluk Bayur นอกจากนี้ยังมีท่าเรืออื่นๆ อีก ได้แก่ Dumai, Lhokseumawe, Pekanbaru, Panjang, Palembang, Teluk Bayur, Pontianak, Jambi, Banjarmasin, Bena, Tenau, Sampit, Balikpapan, Samarinda, Bitung, Ambon and Sorong

- ท่าเรือ

ท่าเรือของประเทศอินโดนีเซียมีทั้งหมด 163 แห่ง เป็นท่าเรือขนาดใหญ่ 2 แห่ง คือ Port of Tanjung Priok และ Port of Jakarta ท่าเรือขนาดกลาง 17 แห่ง ได้แก่ Port of Balikpapan, Port of Banjarmasin, Port of Banten, Port of Batu Ampar, Port of Belawan, Port of Cirebon, Port of Dumai, Port of Gresik, Port of Jambi, Port of Makassar, Port of Pontianak, Port of Sekupang, Port of Sunda Kelapa, Port of Surabaya, Port of Tanjung Emas, Port of Tanjung Intan และ Port of Teluk Bayur ส่วนที่เหลือเป็นท่าเรือขนาดเล็ก และเล็กมากจำนวน 144 แห่ง ดังนี้⁽³⁾ (ตารางที่ 1.2) ซึ่งการแบ่งขนาดของท่าเรือโดยปกติจะพิจารณาถึงน้ำหนักรถบรรทุก โดยทั่วไปท่าเรือขนาดเล็ก (Small) สามารถรองรับเรือขนส่งที่มีน้ำหนักขนาดต่ำกว่า 20 ตันกรอส ท่าเรือขนาดกลาง (Medium) สามารถรองรับเรือขนส่งที่มีน้ำหนักขนาด 20 - 500 ตันกรอส ท่าเรือขนาดใหญ่ (Large) สามารถรองรับเรือขนส่งที่มีน้ำหนักขนาดสูงกว่า 500 ตันกรอส

⁽³⁾ World Port Source. World Port by Countries, <http://www.worldportsource.com/countries.php> (สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2553)

ตารางที่ 1.2 ท่าเรือของประเทศอินโดนีเซีย

ท่าเรือ (Port Name)	ที่ตั้ง (Port Location)	ประเภท (Port Type)	ขนาด (Port Size)
1. Port of Amamapare	Amamapare	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
2. Port of Ambon	Ambon	Harbor	Small
3. Port of Ampenan	Ampenan	Off-Shore Terminal	Very Small
4. Anyer Terminal	Anyer	Pier, Jetty or Wharf	Small
5. Ardjuna Marine Terminal	Ardjuna	Off-Shore Terminal	Very Small
6. Lawi Lawi Terminal	Baikpapan	Off-Shore Terminal	Very Small
7. Bekapai Terminal	Balikpapan	Off-Shore Terminal	Very Small
8. Port of Balikpapan	Balikpapan	Seaport	Medium
9. Port of Balongan	Balongan	Pier, Jetty or Wharf	Small
10. Port of Banjarmasin	Banjarmasin	Seaport	Medium
11. Port of Banten	Banten	Seaport	Medium
12. Port of Banyuwangi	Banyuwangi	Harbor	Small
13. Port of Batu Ampar	Batu Ampar	Seaport	Medium
14. Port of Bau-Bau	Bau-Bau	Pier, Jetty or Wharf	Small
15. Port of Belawan	Belawan	Seaport	Medium
16. Belida Marine Terminal	Belida	Off-Shore Terminal	Very Small
17. Port of Bengkulu	Bengkalis	Harbor	Small
18. Port of Bengkulu	Bengkulu	Pier, Jetty or Wharf	Small
19. Port of Benoa	Benoa	Seaport	Very Small
20. Port of Benteng	Benteng	Pier, Jetty or Wharf	Small
21. Port of Biak	Biak	Pier, Jetty or Wharf	Small
22. Bima Terminal	Bima	Off-Shore Terminal	Very Small
23. Port of Bima	Bima	Pier, Jetty or Wharf	Small
24. Port of Bintuni	Bintuni	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
25. Port of Biringkasi	Biringkasi	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
26. Port of Bitung	Bitung	Seaport	Small

ท่าเรือ (Port Name)	ที่ตั้ง (Port Location)	ประเภท (Port Type)	ขนาด (Port Size)
27. Port of Blang Lancang	Blang Lancang	Harbor	Small
28. Port of Benoa	Benoa	Seaport	Very Small
29. Port of Benteng	Benteng	Pier, Jetty or Wharf	Small
30. Port of Biak	Biak	Pier, Jetty or Wharf	Small
31. Bima Terminal	Bima	Off-Shore Terminal	Very Small
32. Port of Bima	Bima	Pier, Jetty or Wharf	Small
33. Port of Bintuni	Bintuni	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
34. Port of Biringkasi	Biringkasi	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
35. Port of Bitung	Bitung	Seaport	Small
36. Port of Blang Lancang	Blang Lancang	Harbor	Small
37. Port of Bojonegara	Bojonegara	Pier, Jetty or Wharf	Small
38. Port of Bontang	Bontang	Seaport	Small
39. Port of Buatan	Buatan	River Port	Very Small
40. Port of Bula	Bula	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
41. Port of Bunyu	Bunyu	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
42. Port of Celukan Bawang	Celukan Bawang	Pier, Jetty or Wharf	Small
43. Port of Cigading	Cigading	Seaport	Small
44. Port of Cirebon	Cirebon	Seaport	Medium
45. Port of Ciwandan	Ciwandan	Seaport	Small
46. Port of Dabo	Dabo	Pier, Jetty or Wharf	Small
47. Port of Donggala	Donggala	Pier, Jetty or Wharf	Small
48. Port of Dumai	Dumai	Seaport	Medium
49. Port of Ende	Ende	Pier, Jetty or Wharf	Small
50. Gebe Island	Gebe Island	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
51. Port of Gilimanuk	Gilimanuk	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
52. Port of Gorontalo	Gorontalo	Harbor	Small
53. Port of Gresik	Gresik	Seaport	Medium
54. Port of Gunung Sitoli	Gunung Sitoli	Pier, Jetty or Wharf	Very Small

ท่าเรือ (Port Name)	ที่ตั้ง (Port Location)	ประเภท (Port Type)	ขนาด (Port Size)
55. Port of Hagu	Hagu	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
56. Port of Jakarta	Jakarta	Seaport	Large
57. Port of Jambi	Jambi	Seaport	Medium
58. Port of Jayapura	Jayapura	Seaport	Small
59. Port of Kabil	Kabil	Harbor	Small
60. Port of Kaimana	Kaimana	Pier, Jetty or Wharf	Small
61. Port of Kalianget	Kalianget	Harbor	Small
62. North Pulau Laut Coal Terminal	Kalimantan	Pier, Jetty or Wharf	Small
63. Port of Kempo	Kempo	Harbor	Very Small
64. Port of Kendari	Kendari	Seaport	Small
65. Port of Ketapang	Ketapang	Pier, Jetty or Wharf	Small
66. Port of Kijang	Kijang	Seaport	Small
67. Port of Kota Baru	Kota Baru	Pier, Jetty or Wharf	Small
68. Port of Krueng Geukueh	Krueng Geukueh	Harbor	Small
69. Port of Kuala Beukah	Kuala Beukah	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
70. Port of Kuala Kapuas	Kuala Kapuas	River Port	Small
71. Port of Kuala Langsa	Kuala Langsa	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
72. Port of Kuala Tanjung	Kuala Tanjung	Pier, Jetty or Wharf	Small
73. Port of Kumai	Kumai	Pier, Jetty or Wharf	Small
74. Port of Kupang	Kupang	Pier, Jetty or Wharf	Small
75. Port of Lantuka	Lantuka	Pier, Jetty or Wharf	Small
76. Port of Lembar	Lembar	Harbor	Small
77. Port of Lhoknga	Lhoknga	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
78. Port of Lhokseumawe	Lhokseumawe	Seaport	Small
79. Port of Madura	Madura	Harbor	Small
80. Port of Majene	Majene	Pier, Jetty or Wharf	Small
81. Port of Makassar	Makassar	Seaport	Medium
82. Port of Malahayati	Malahayati	Seaport	Very Small

ท่าเรือ (Port Name)	ที่ตั้ง (Port Location)	ประเภท (Port Type)	ขนาด (Port Size)
83. Mangkasa Oil Terminal	Malili	Off-Shore Terminal	Very Small
84. Port of Malili	Malili	River Port	Small
85. Port of Manado	Manado	Harbor	Small
86. Port of Manokwari	Manokwari	Harbor	Small
87. Port of Maumere	Maumere	Harbor	Small
88. Merak Petroleum Base	Merak	Pier, Jetty or Wharf	Small
89. Port of Merauke	Merauke	Harbor	Small
90. Port of Meulaboh	Meulaboh	Harbor	Small
91. Port of Muntok	Muntok	Pier, Jetty or Wharf	Small
92. Port of Namlea	Namlea	Harbor	Small
93. FPSO Anoa Natuna	Natuna Gas Field	n/a	n/a
94. Udang Natuna Terminal	Natuna Gas Field	Off-Shore Terminal	Very Small
95. Port of Nunukan	Nunukan	Harbor	Small
96. Port of Palembang	Palembang	River Port	Small
97. Port of Palopo	Palopo	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
98. Port of Panarukan	Panarukan	Harbor	Small
99. Port of Pangkal Balam	Pangkal Balam	River Port	Small
100. Port of Pangkalan Susu	Pangkalan Susu	Seaport	Small
101. Port of Panjang	Panjang	Seaport	Small
102. Port of Pantoloan	Pantoloan	Pier, Jetty or Wharf	Small
103. Port of Pare Pare	Pare Pare	Harbor	Small
104. Port of Pekanbaru	Pekanbaru	River Port	Small
105. Port of Pemangkat	Pemangkat	River Port	Small
106. Port of Penuba	Penuba	Pier, Jetty or Wharf	Small
107. Port of Plaju	Plaju	Seaport	Small
108. Port of Pomala	Pomala	Harbor	Small
109. Port of Pontianak	Pontianak	Seaport	Medium
110. Port of Poso	Poso	Pier, Jetty or Wharf	Small

ท่าเรือ (Port Name)	ที่ตั้ง (Port Location)	ประเภท (Port Type)	ขนาด (Port Size)
111. Port of Probolinggo	Probolinggo	Seaport	Small
112. Pulan Bay	Pulan Bay	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
113. Port of Pulang Pisau	Pulang Pisau	River Port	Small
114. Pulau Bukum	Pulau Bukum	Seaport	Small
115. Port of Pulau Sambu	Pulau Sambu	Pier, Jetty or Wharf	Small
116. Pulau Sebarok	Pulau Sebarok	Seaport	Small
117. Port of Rengat	Rengat	River Port	Very Small
118. Port of Sabang	Sabang	Harbor	Small
119. Port of Salawati	Salawati	Pier, Jetty or Wharf	Small
120. Port of Samarinda	Samarinda	River Port	Small
121. Port of Sambas	Sambas	River Port	Small
122. Port of Sampit	Sampit	River Port	Small
123. Tanjung Bara Coal Terminal	Sangata	Pier, Jetty or Wharf	Small
124. Port of Sangatta	Sangatta	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
125. Santan Terminal	Santan	Off-Shore Terminal	Very Small
126. Port of Sekupang	Sekupang	Seaport	Medium
127. Port of Selat Panjang	Selat Panjang	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
128. Semangka Bay	Semaka	Waterway Region	Small
129. Senipah Terminal	Senipah	Off-Shore Terminal	Very Small
130. Port of Sibolga	Sibolga	Seaport	Small
131. Port of Singkawang	Singkawang	River Port	Small
132. Port of Sintete	Sintete	River Port	Small
133. Kasim Marine Terminal	Sorong	Harbor	Small
134. Port of Sorong	Sorong	Seaport	Small
135. Port of Stagen	Stagen	Pier, Jetty or Wharf	Small
136. Port of Sunda Kelapa	Sunda Kelapa	Seaport	Medium
137. Port of Sungai Pakning	Sungai Pakning	Harbor	Small
138. Kalbut Situbondo Terminal	Surabaya	Off-Shore Terminal	Very Small

ท่าเรือ (Port Name)	ที่ตั้ง (Port Location)	ประเภท (Port Type)	ขนาด (Port Size)
139. Port of Surabaya	Surabaya	Seaport	Medium
140. Port of Susoh	Susoh	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
141. Port of Tahuna	Tahuna	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
142. Port of Tanah Merah	Tanah Merah	Harbor	Small
143. Port of Tanjung Balai Asahan	Tanjung Balai Asahan	River Port	Small
144. Port of Tanjung Balai Karimun	Tanjung Balai Karimun	Seaport	Small
145. Port of Tanjung Emas	Tanjung Emas	Seaport	Medium
146. Port of Tanjung Gerem	Tanjung Gerem	Pier, Jetty or Wharf	Small
147. Port of Tanjung Intan	Tanjung Intan	Seaport	Medium
148. Port of Tanjung Pandan	Tanjung Pandan	Seaport	Small
149. Port of Tanjung Pinang	Tanjung Pinang	Seaport	Small
150. Port of Tanjung Priok	Tanjung Priok	Seaport	Large
151. Port of Tanjung Sekong	Tanjung Sekong	Seaport	Small
152. Port of Tanjung Uban	Tanjung Uban	Harbor	Small
153. Port of Tarakan	Tarakan	Pier, Jetty or Wharf	Small
154. Port of Tegal	Tegal	Harbor	Small
155. Port of Telok Ayer	Telok Ayer	Pier, Jetty or Wharf	Small
156. Port of Teluk Bayur	Teluk Bayur	Seaport	Medium
157. Port of Tembilahan	Tembilahan	River Port	Very Small
158. Port of Ternate	Ternate	Seaport	Small
159. Port of Tubang	Tubang	Pier, Jetty or Wharf	Very Small
160. Port of Uleelheue	Uleelheue	Harbor	Small
161. Port of Waingapu	Waingapu	Harbor	Small
162. Port of Waisarisa	Waisarisa	Pier, Jetty or Wharf	Small
163. Port of Wamsasi	Wamsasi	Pier, Jetty or Wharf	Very Small

ที่มา: World Port Source

การขนส่งทางอากาศ

- ท่าอากาศยาน⁽⁴⁾

ท่าอากาศยานของประเทศอินโดนีเซียมีทั้งหมด 210 แห่ง โดยเป็นท่าอากาศยานนานาชาติ 5 แห่ง ได้แก่ Cakung International Airport, Metropolitan Area International Airport, Minangkabau International Airport, Ngurah Rai International Airport และ Soekarno-hatta International Airport ส่วนที่เหลือเป็นสนามบินภายในประเทศ 205 แห่ง ดังนี้ (ตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.3 ท่าอากาศยานของประเทศอินโดนีเซีย

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
1. Achmad Uani Airport (SRG)	Semarang	5414
2. Aek Godang Airport (AEG)	Aek Godang	2460
3. Alor Island Airport (ARD)	Alor Island	2952
4. Amahai Airport (AHI)	Amahai	8900
5. Anggi Airport (AGD)	Anggi	1394
6. Apalapsili Airport (AAS)	Apalapsili	2953
7. Arso Airport (ARJ)	Arso	1640
8. Atambua Airport (ABU)	Atambua	2838
9. Ayawasi Airport (AYW)	Ayawasi	1673
10. Babo Airport (BXB)	Babo	n/a
11. Bade Airport (BXD)	Bade	2313
12. Bajawa Airport (BJW)	Bajawa	2920
13. Banaina Airport (NAF)	Banaina	n/a
14. Bandanaira Airport (NDA)	Bandanaira	950
15. Batom Airport (BXM)	Batom	n/a
16. Batu Licin Airport (BTW)	Batu Licin	4265
17. Baubau Airport (BUW)	Baubau	2789

⁽⁴⁾ World Airport Codes. Airports By Country Name, <http://www.world-airport-codes.com/>

(สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2553)

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
18. Batu Licin Airport (BTW)	Batu Licin	4265
19. Baubau Airport (BUW)	Baubau	2789
20. Benjina Airport (BJK)	Benjina	n/a
21. Bima Airport (BMU)	Bima	4265
22. Bintuni Airport (NTI)	Bintuni	1886
23. Bokondini Airport (BUI)	Bokondini	3050
24. Bolaang Airport (BJG)	Bolaang	n/a
25. Bontang Airport (BXT)	Bontang	2068
26. Brang Bidji Airport (SWQ)	Sumbawa	4754
27. Branti Airport (TKG)	Bandar Lampung	4986
28. Bulutumbang Airport (TJQ)	Tanjung Pandan	n/a
29. Bunyu Airport (BYQ)	Bunyu	n/a
30. Buol Airport (UOL)	Buol	2460
31. Cepu Airport (CPF)	Cepu	2800
32. Dabo Airport (SIQ)	Dabo	3839
33. Dabra Airport (DRH)	Dabra	n/a
34. Datadawai Airport (DTD)	Datadawai	n/a
35. Dobo Airport (DOB)	Dobo	n/a
36. Elelim Airport (ELR)	Elelim	n/a
37. Eltari Airport (KOE)	Kupang	6070
38. Enarotali Airport (EWI)	Enarotali	2510
39. Ende Airport (ENE)	Ende	2460
40. Ewer Airport (EWE)	Ewer	1650
41. Cakung International Airport (BCH)	Baucau	8232
42. Fak Fak Airport (FKQ)	Fak Fak	3936
43. Frans Kaisepo Airport (BIK)	Biak	11715
44. Gag Island Airport (GAV)	Gag Island	3937
45. Galela Airport (GLX)	Galela	2930

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
46. Gebe Airport (GEB)	Gebe	2428
47. Gunung Batin Airport (AKQ)	Astraksetra	5700
48. Gunungsitoli Airport (GNS)	Gunungsitoli	4445
49. Halim Perdana Kusuma Airport (HLP)	Jakarta	9843
50. Hang Nadim Airport (BTH)	Batam	8202
51. Hasanudin Airport (UPG)	Ujung Pandang	8202
52. Husein Sastranegara Airport (BDO)	Bandung	6361
53. Illaga Airport (ILA)	Illaga	2185
54. Ilu Airport (IUL)	Ilu	n/a
55. Inanwatan Airport (INX)	Inanwatan	1650
56. Japura Airport (RGT)	Rengat	4265
57. Jefman Airport (SOQ)	Sorong	5413
58. Juanda Airport (SUB)	Surabaya	9843
59. Juwata Airport (TRK)	Tarakan	6045
60. Kaimana Airport (KNG)	Kaimana	4921
61. Kalimaru Airport (BEJ)	Tanjung Redep	4625
62. Kambuaya Airport (KBX)	Kambuaya	n/a
63. Karimunjawa Airport (KWB)	Karimunjawa	n/a
64. Karubaga Airport (KBF)	Karubaga	n/a
65. Kau Airport (KAZ)	Kau	n/a
66. Kebar Airport (KEQ)	Kebar	3937
67. Keisah Airport (KEA)	Keisah	n/a
68. Kelila Airport (LLN)	Kelila	2400
69. Keluang Airport (KLQ)	Keluang	n/a
70. Kepi Airport (KEI)	Kepi	2214
71. Kerinci Airport (KRC)	Kerinci	n/a
72. Ketapang Airport (KTG)	Ketapang	3281
73. Kidjang Airport (TNJ)	Tanjung Pinang	6089

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
74. Kimam Airport (KMM)	Kimam	1969
75. Kokonao Airport (KOX)	Kokonao	1969
76. Kon Airport (KCI)	Kon	n/a
77. Kotabangun Airport (KOD)	Kotabangun	n/a
78. Kotabaru Airport (KBU)	Kotabaru	n/a
79. Labuha Airport (LAH)	Labuha	2900
80. Langgur Airport (LUV)	Langgur	4363
81. Larantuka Airport (LKA)	Larantuka	n/a
82. Lereh Airport (LHI)	Lereh	1969
83. Lewoleba Airport (LWE)	Lewoleba	n/a
84. Lhok Sukon Airport (LSX)	Lhok Sukon	n/a
85. Lhoksumawe Airport (LSW)	Lhoksumawe	2509
86. Long Apung Airport (LPU)	Long Apung	n/a
87. Long Bawan Airport (LBW)	Long Bawan	2296
88. Lunyuk Airport (LYK)	Lunyuk	3007
89. Luwuk Airport (LUW)	Luwuk	3470
90. Mahmud Badaruddin Ii Airport (PLM)	Palembang	7216
91. Maimun Saleh Airport (SBG)	Sabang	4429
92. Malang Airport (MLG)	Malang	6398
93. Maliana Airport (MPT)	Maliana	3215
94. Mamuju Airport (MJU)	Mamuju	2329
95. Mangole Airport (MAL)	Mangole	3937
96. Mangunjaya Airport (MJY)	Mangunjaya	1968
97. Masalembo Airport (MSI)	Masalembo	n/a
98. Masamba Airport (MXB)	Masamba	2625
99. Matak Airport (MWK)	Matak	n/a
100. Melanguana Airport (MNA)	Melanguana	2789
101. Merdey Airport (RDE)	Merdey	1969

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
102. Metropolitan Area International Airport (JKT)	Jakarta	12000
103. Minangkabau International Airport (PDG)	Padang	7152
104. Mindiptana Airport (MDP)	Mindiptana	1900
105. Moanamani Airport (ONI)	Moanamani	1969
106. Mopah Airport (MKQ)	Merauke	6070
107. Morotai Island Airport (OTI)	Pitu, Morotai Island	7700
108. Muko-muko Airport (MPC)	Muko-muko	3281
109. Mulia Airport (LII)	Mulia	2953
110. Mutiara Airport (LBJ)	Labuan Bajo	3280
111. Mutiara Airport (PLW)	Palu	5331
112. Muting Airport (MUF)	Muting	2050
113. Nabire Airport (NBX)	Nabire	3773
114. Naha Airport (NAH)	Naha	2789
115. Namlea Airport (NAM)	Namlea	4708
116. Namrole Airport (NRE)	Namrole	n/a
117. Nangapinoh Airport (NPO)	Nangapinoh	2460
118. Natuna Ranai Airport (NTX)	Natuna Ranai	8366
119. Ngurah Rai International Airport (DPS)	Denpasar, Bali	9790
120. Numfoor Airport (FOO)	Numfoor	5664
121. Nunukan Airport (NNX)	Nunukan	n/a
122. Obano Airport (OBD)	Obano	1920
123. Ocussi Airport (OEC)	Ocussi	2559
124. Okaba Airport (OKQ)	Okaba	1969
125. Oksibil Airport (OKL)	Oksibil	1600
126. Padangkemiling Airport (BKS)	Bengkulu	5905
127. Palangkaraya Airport (PKY)	Palangkaraya	6890
128. Palibelo Airport (PBW)	Palibelo	n/a
129. Pangkalpinang Airport (PGK)	Pangkalpinang	4987

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
130. Pankalanbun Airport (PKN)	Pankalanbun	3280
131. Pasir Pangarayan Airport (PPR)	Pasir Pangarayan	n/a
132. Pattimura Airport (AMQ)	Pattimura	6070
133. Pendopo Airport (PDO)	Pendopo	4265
134. Penggung Airport (CBN)	Cirebon	2133
135. Pinang Kampai Airport (DUM)	Dumai	5905
136. Polonia Airport (MES)	Medan	9715
137. Pomala Airport (PUM)	Pomala	3900
138. Pondok Cabe Airport (PCB)	Jakarta	6516
139. Poso Airport (PSJ)	Poso	3675
140. Pulau Panjang Airport (PPJ)	Pulau Panjang	2822
141. Purwokerto Airport (PWL)	Purwokerto	2700
142. Putussibau Airport (PSU)	Putussibau	3115
143. Ransiki Airport (RSK)	Ransiki	3445
144. Rendani Airport (MKW)	Manokwari	4593
145. Rokot Airport (RKI)	Rokot	n/a
146. Roti Airport (RTI)	Roti	2760
147. Ruteng Airport (RTG)	Ruteng	4265
148. Samarinda Airport (SRI)	Samarinda	2592
149. Sampit Airport (SMQ)	Sampit	3050
150. Samratulangi Airport (MDC)	Manado	8202
151. Sanana Airport (SQN)	Sanana	2789
152. Sanggata Airport (SGQ)	Sanggata	n/a
153. Sangir Airport (SAE)	Sangir	n/a
154. Sarmi Airport (ZRM)	Sarmi	2428
155. Saumlaki Airport (SXX)	Saumlaki	2789
156. Sawu Airport (SAU)	Sawu	1969
157. Seggeh Airport (SEH)	Senggeh	2450

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
158. Selaparang Airport (AMI)	Mataram	5249
159. Senggo Airport (ZEG)	Senggo	3281
160. Senipah Airport (SZH)	Senipah	2437
161. Sentani Airport (DJJ)	Jayapura	5741
162. Sepingan Airport (BPN)	Balikpapan	5905
163. Serui Airport (ZRI)	Serui	1824
164. Seunagan Airport (MEQ)	Meulaboh	n/a
165. Sibisa Airport (SIW)	Sibisa	n/a
166. Sinak Airport (NKD)	Sinak	n/a
167. Sintang Airport (SQG)	Sintang	4265
168. Sipora Airport (RKO)	Sipora	2812
169. Sjamsudin Noor Airport (BDJ)	Banjarmasin	6135
170. Soekarno-hatta International Airport (CGK)	Jakarta	12008
171. Solo City - Adi Sumarmo Wiryokusumo (SOC)	Solo City	5905
172. Soroako Airport (SQR)	Soroako	3500
173. Steenkool (ZKL)	Steenkool	n/a
174. Suai Airport (UAI)	Suai	3750
175. Sugimanuru Airport (RAQ)	Raha	4000
176. Sultan Iskandarmuda Airport (BTJ)	Banda Aceh	6070
177. Sultan Syarif Kasim Ii Airport (PKU)	Pekanbaru	7054
178. Sultan Taha Syarifudn Airport (DJB)	Jambi	5413
179. Sungai Pakning Airport (SEQ)	Sungai Pakning	2697
180. Supadio Airport (PNK)	Pontianak	5430
181. Taliabu Airport (TAX)	Taliabu	n/a
182. Tana Toraja Airport (TTR)	Tana Toraja	n/a
183. Tanah Grogot Airport (TNB)	Tanah Grogot	n/a
184. Tanahmerah Airport (TMH)	Tanahmerah	n/a
185. Tanjung Balai Airport (TJB)	Tanjung Balai	n/a

ท่าอากาศยาน (Airport)	ที่ตั้ง (City)	ขนาด Runway Length (ft.)
186. Tanjung Santan Airport (TSX)	Tanjung Santan	n/a
187. Tanjung Selor Airport (TJS)	Tanjung Selor	n/a
188. Tanjung Warukin Airport (TJG)	Tanjung Warukin	n/a
189. Tapaktuan Airport (TPK)	Tapaktuan	n/a
190. Tasikmalaya Airport (TSY)	Tasikmalaya	n/a
191. Teminabuan Airport (TXM)	Teminabuan	n/a
192. Timika Airport (TIM)	Tembagapura	7841
193. Tiom Airport (TMY)	Tiom	n/a
194. Tjilik Riwut Airport (TMC)	Tambolaka	n/a
195. Ternate Airport (TTE)	Ternate	5875
196. Tolitoli Airport (TLI)	Tolitoli	n/a
197. Tolotio Airport (GTO)	Gorontalo	5413
198. Trunojoyo Airport (SUP)	Sumenep	2788
199. Tumbang Samba Airport (TBM)	Tumbang Samba	n/a
200. Tunggul Wulung Airport (CXP)	Cilacap	2165
201. Ubrub Airport (UBR)	Ubrub	n/a
202. Viqueque Airport (VIQ)	Viqueque	4265
203. Wagethe Airport (WET)	Wagethe	3000
204. Waingapu Airport (WGP)	Waingapu	4921
205. Waioti Airport (MOF)	Maumere	4947
206. Wamena Airport (WMX)	Wamena	5578
207. Waris Airport (WAR)	Waris	1800
208. Wasior Airport (WSR)	Wasior	1600
209. Wolter Monginsidi Airport (KDI)	Kendari	5413
210. Yogyakarta Adisutjipto Airport (JOG)	Yogyakarta	6070
211. Yuruf Airport (RUF)	Yuruf	n/a
212. Zugapa Airport (UGU)	Zugapa	n/a

ที่มา: World Airport Codes.

- โทรคมนาคม

โทรคมนาคมในอินโดนีเซียแบ่งเป็น โทรศัพท์เคลื่อนที่ และ โทรศัพท์ไม่เคลื่อนที่

โทรศัพท์พื้นฐาน (Fixed line)

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีระบบโทรคมนาคมสื่อสารประเทศหนึ่ง โดยมีสายโทรศัพท์ครอบคลุมทั่วประเทศ ผ่านโปรแกรมจันดาวเทียมปาလာปา (Palapa Satellite Programme) เฉลี่ย 159 เครื่องต่อประชากร 1,000 คน โดยมีผู้ให้บริการหลัก 3 ราย คือ

1) PT Telkomsel เป็นผู้ให้บริการหลักทั้งระบบพื้นฐาน (Fixed Line) และบริการไร้สายในอินโดนีเซีย รวมทั้งการให้บริการอินเทอร์เน็ต และการติดต่อสื่อสารอื่นๆ

2) PT Indosat เป็นผู้ให้บริการด้านการติดต่อกับต่างประเทศทั้งในลักษณะ Switching Telecommunication ของโทรศัพท์ โทรสาร โทรเลข Telex Datapocket เครื่องข่ายดิจิทัล และ Inmarsat Global System ส่วนบริการในลักษณะ Non-Switching Telecommunication ได้แก่ Leasing Circuit, International Video Conference และเครื่องข่ายในการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบริการติดต่อต่างประเทศ คือ Direct International Connection โดยผ่านรหัส 001 ด้วย

3) PT Excelcomindo Pratama เป็นผู้ให้บริการไร้สายในระบบ GSM ส่วนใหญ่เป็นการให้บริการในกรุงจาการ์ต้า เกาะบาหลี และล้อมบ็อก มีบริการใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) จากจาการ์ต้าไปยังสุราบายา ซึ่งเป็นเครื่องข่ายการเชื่อมต่อที่ดีที่สุดในอินโดนีเซีย

ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่พื้นฐาน

ในปัจจุบัน อินโดนีเซีย มีผู้ประกอบการธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่พื้นฐานทั้งหมด 4 ราย คือ Telkom, Indosat, Bakrie Telecom และ Mobile 8 โดย ทั้ง 4 รายนั้น ใช้เทคโนโลยีระบบเครื่องข่ายแบบ Code Division Multiple Access (CDMA) 2000 1x จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่พื้นฐานเพิ่มขึ้นจาก 27.1 ล้านราย ในปี 2551 เป็น 110 ล้านราย ณ สิ้นปี 2553

ธุรกิจโทรศัพท์มือถือ

รัฐบาลอนุญาตให้บริษัทเอกชน ดำเนินธุรกิจแบบแข่งขันกัน ในอินโดนีเซียระบบธุรกิจโทรศัพท์มือถือ มีด้วยกัน 2 ระบบ คือ Global System for Mobile communication (GSM) and Code Division Multiple Access (CDMA) ปัจจุบัน อินโดนีเซีย มีผู้ดำเนินการธุรกิจด้วยระบบ GSM 8 ราย และ CDMA 3 ราย ผู้ดำเนินการด้วยระบบ GSM รายใหญ่ คือ Telkomsel, Indosat and Excelcomindo

(XL) ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต ให้ใช้เครือข่ายสัญญาณ กว้างไกล ทั้งสามรายนี้ ใช้ระบบสัญญาณคู่ โดยคลื่นความถี่ 900 Mhz และ 1800 Mhz ซึ่งสามารถรองรับระบบ 3G ได้ จำนวนผู้ใช้บริการ โทรศัพท์มือถือ ได้เพิ่มมากขึ้นในช่วงปี 2547-2551 จาก 11.3 ล้านคน เป็น 135.81 คน Telkomsel เป็นผู้นำในระบบ GSM โดยปี 2551 Telkomsel มีลูกค้ามากถึง 65.3 ล้านราย Indosat เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่อันดับที่ 2 มีลูกค้า 36.5 ล้านราย ในปี 2551 ขณะที่ XL มีลูกค้า 26 ล้านราย

- น้ำ

น้ำในประเทศอินโดนีเซียนั้นจะหมายความรวมถึงน้ำใต้ดิน (Ground water) และน้ำดื่ม (drinking water) จากบริษัทจำหน่ายน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นรัฐวิสาหกิจ คือ Perusahaan Daerah Air Minum (PDAM)

อัตราค่าน้ำใต้ดินและน้ำดื่มจาก PDAM จะไม่ใช่อัตราเดียวกันในทุกที่ แต่จะขึ้นกับนโยบายของแต่ละท้องถิ่นหรือขึ้นกับบริษัทผู้จำหน่ายน้ำ สำหรับในกรุงจาการ์ต้า บริษัทที่ดำเนินการในเรื่องน้ำดื่มก็คือ PT, Aerta and PAM Lyonnaise Jaya (Palyja) อัตราค่าน้ำในกรุงจาการ์ต้าจะไม่ใช่อัตราเดียวกันทั้งหมด แต่จะขึ้นอยู่กับกลุ่ม ผู้ใช้น้ำ ซึ่งอัตราค่าน้ำจะกำหนดโดยผู้ว่าราชการจังหวัด (provincial governor) โดยอัตราค่าน้ำต่ำสุดคือ 3,275 รูเปียต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้รัฐบาลอินโดนีเซียพยายามที่จะลดการใช้น้ำใต้ดิน โดยใช้การเก็บภาษี ซึ่งภาษีค่าน้ำใต้ดินในกรุงจาการ์ต้าเพิ่มขึ้นจาก 525 รูเปียต่อลูกบาศก์เมตร เป็น 8,800 รูเปียต่อลูกบาศก์เมตร ตามกฎของผู้ว่าราชการฯ เลขที่ 37/2552

- ไฟฟ้า⁽⁵⁾

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการผลิตกระแสไฟฟ้าให้คนในประเทศใช้ คือ Perusahaan Listrik Negara หรือ PLN ซึ่งถือเป็นรัฐวิสาหกิจ และยังมีบริษัทในเครือ ที่สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้รวม 30,298 เมกะวัตต์ ในจำนวนนี้ 22,420 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 74) เป็นการใช้ในเกาะชวา ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง คือ กรุงจาการ์ตา โดยเป็นการนำไปใช้กับเครื่องจักรไอน้ำในโรงงานอุตสาหกรรม 12,014 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 39.6) ใช้เป็นพลังงานในโรงงานอุตสาหกรรม 7,306 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 24) ใช้เป็นพลังงานดีเซลในโรงงานอุตสาหกรรม 3,069 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 10.1) ใช้เป็นพลังงานไฮโดรในโรงงานอุตสาหกรรม

⁽⁵⁾ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. คู่มือการค้าและการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย, กรุงเทพฯ: 2553

3,510 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 11.5) ใช้ในโรงงานผลิตก๊าซเทอร์ไบน์ 3,452 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 11.4) และใช้โรงงานที่เกี่ยวกับพลังงานความร้อน 932 เมกะวัตต์ (ร้อยละ 3.1)

ช่วงที่มีการใช้ไฟมาก ๆ มีการผลิตไฟฟ้า สูงถึง 21,120 เมกะวัตต์ ขณะที่ช่วงรอยต่อระหว่างเกาะชวา และ บาหลี มีการใช้ไฟฟ้าถึง 15,399 เมกะวัตต์ โดยปัจจุบันสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ทั้งหมด 149,437 ล้านกิโลวัตต์ ต่อชั่วโมง (โดย 1 จิกะวัตต์ เท่ากับ 10⁹ วัตต์ หรือ 1 ล้านกิโลวัตต์) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9 จากปีก่อน ทั้งนี้ร้อยละ 79 ของการผลิตกระแสไฟฟ้าทั้งหมด ผลิตโดย PLN และบริษัทในเครือ ชื่อ PT. Indonesia Power, PT. PJB and PT. PLN Batam และที่เหลือ 21% ผลิตโดยบริษัทเอกชนหรือ ผู้ผลิตกระแสไฟฟ้าอิสระ ซึ่งผู้ผลิตกระแสไฟฟ้าอิสระรายใหญ่ที่สุด คือ PT. Paiton Energy Company สามารถผลิตได้ 4,040 จิกะวัตต์ คิดเป็นร้อยละ 30 และ 4,342 GWh หรือร้อยละ 33 จากบริษัท PT Jawa Power ในชวาตอนกลาง

พลังงานไฟฟ้านั้นหากแยกตามพลังงานขั้นต้นที่ใช้ผลิต คือ แก๊สธรรมชาติ 25,853 จิกะวัตต์ (ร้อยละ 29) ถ่านหิน 29,330 จิกะวัตต์ (ร้อยละ 33) น้ำมัน 9,539 จิกะวัตต์ (ร้อยละ 22) ไฮโดรพาวเวอร์ 10,561 จิกะวัตต์ (ร้อยละ 10) และความร้อนใต้พิภพ 2,982 จิกะวัตต์ (ร้อยละ 3)

ตลาดเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและตลาดเพื่อการใช้ในอุตสาหกรรมเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดของลูกค้านำทั้งหมด โดยผู้ใช้ไฟในครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 38% ขณะที่การใช้ในอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 37 ทั้งนี้ความต้องการใช้ไฟฟ้าคาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 ต่อปี

อินโดนีเซียผลิตกระแสไฟฟ้าได้ปริมาณเพียงพอต่อความต้องการใช้พอดี ไม่มีปริมาณสำรองเหลือสำหรับกรณีฉุกเฉิน หรือ โรงไฟฟ้าปิดซ่อมและอีกหลายแห่งยังไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ คิดเป็นประมาณร้อยละ 36 ของพื้นที่ทั้งหมด ทั้งนี้ภาคอุตสาหกรรมมีการใช้พลังงานไฟฟ้าสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 42 ของพลังงานไฟฟ้าที่ใช้ทั้งหมดในประเทศ รองลงมา ได้แก่ การใช้ไฟฟ้าของครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 39 ภาคธุรกิจร้อยละ 13 และอื่นๆ อาทิ ภาครัฐ และสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ 5 ของไฟฟ้าที่ใช้ทั้งหมดในประเทศ

ระบบค่าไฟฟ้าในอินโดนีเซียที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นการจัดระบบมาตั้งแต่ปี 2546 ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา เลขที่ 89 โดยแบ่งค่าไฟฟ้าออกเป็น 8 กลุ่ม (ตารางที่ 1.4)

ค่าไฟฟ้าสำหรับการใช้งานหลายประเภท (Multiguna: multi use tariff)

ค่าไฟฟ้าสำหรับการใช้งานหลายประเภทจะกำหนดจากการใช้ของผู้ใช้ไฟฟ้า

ตารางที่ 1.4 ค่าไฟฟ้าสำหรับอุตสาหกรรม

No,	FAC Tariff	Power Boundary	Load charge (RP,/kVA/month)	Expense of usage (Rp/kWh)
1	I-1 / LV	to 450 VA	27	Block I : 0 to 30 kWh : 161 Block II : above 30 kWh : 435
2	I-1 / LV	900 VA	33.5	Block I : 0 to 72 kWh : 350 Block II : above 72 kWh : 465
3	I-1 / LV	1,300 VA	33.8	Block I : 0 to 104 kWh : 475 Block II : above 104 kWh: 495
4	I-1 / LV	2,200 VA	33.8	Block I : 0 to 196 kWh : 480 Block II : above 196 kWh : 495
5	I-1 / LV	Above 2,200 VA to 14 kVA	34	Block I : 0 to 80 lighting time: 480 Block II : above 80 next lighting time: 495
6	I-2 / LV	above 14 kVA to 200 kVA	35	Block WBP = K x 466 Block LWBP = 466
7	I-3 / LV	above 200 kVA	31,3	0 to 350 lighting time Block WBP = K x 468 above 350 lighting time, Block WBP = 468 Block LWBP = 468
8	I-4 / TT	30,000 kVA and above	28.7	460

K: comparison factor between of PLT and OPLT as according to system burden characteristic of electric local (1,4 <= K <= 2), specified by board of directors of state company PT PLN.

PLT: Peak load time

OPLT: outside peak load time

Lighting time: kWh per month divided with kVA connected

ที่มา: Perusahaan Listrik Negara

ค่าไฟฟ้าแบบ Dayamax Plus

ในปี 2548 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการผลิตกระแสไฟฟ้าให้คนในประเทศได้กำหนดกฎเกี่ยวกับค่าไฟฟ้าเพิ่มเติมที่เรียกว่า Dayamax Plus ซึ่งจะกำหนดค่าไฟฟ้าที่สูงขึ้นในช่วงที่ใช้ไฟฟ้ามก (peak load time: PLT) การกำหนดค่าไฟฟ้าแบบ Dayamax Plus นั้น มีเป้าหมายในการที่เป็นการบังคับให้อุตสาหกรรมลดการใช้พลังงานไฟฟ้าลงให้ได้ถึงประมาณร้อยละ 50 ในช่วงที่มีการใช้ไฟฟ้ามกคือ 17.00 – 22.00 น. อย่างไรก็ตาม การกำหนดค่าไฟฟ้าในลักษณะนี้จะไม่ยุติธรรมกับบางประเภทอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถปรับเวลาการใช้พลังงานไฟฟ้าได้ เช่น อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ สิ่งทอ เหล็ก และเคมีภัณฑ์ เป็นต้น

ค่าไฟฟ้าแบบ Bulk Multiguna

ผู้ใช้ไฟฟ้าที่ไม่สามารถจัดอยู่ใน 8 กลุ่มได้จะถูกกำหนดค่าไฟฟ้าแบบ Bulk multiguna ในอัตรา 1,340 รูเปีย/ กิโลวัตต์ ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา (Presidential Decree) เลขที่ 89 ปี 2545

- ก๊าซสำหรับอุตสาหกรรม ⁽⁶⁾

ก๊าซได้กลายเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญประเภทหนึ่งสำหรับอุตสาหกรรมในอินโดนีเซีย ซึ่งรัฐวิสาหกิจที่จำหน่ายก๊าซคือ PT. Perusahaan Gas Negara (PGN) จะเป็นผู้กำหนดปริมาณการผลิตและการแจกจ่ายก๊าซภายในประเทศ

สำหรับราคาจำหน่ายก๊าซนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนหลายครั้ง โดยราคาก๊าซในปัจจุบันคือ 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อ MMBTU มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนสิงหาคมปี 2550 เพิ่มขึ้นจากช่วงก่อนหน้านี้ที่ระดับราคา 2.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อ MMBTU ทั้งนี้แม้ว่าอินโดนีเซียจะมีปริมาณก๊าซเพียงพอต่อความต้องการใช้ แต่ยังคงต้องปรับปรุงและพัฒนาการแจกจ่ายก๊าซในประเทศเพื่อป้องกันการขาดแคลนในบางพื้นที่

⁽⁶⁾ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. ประเภทและรูปแบบการลงทุนในอินโดนีเซีย, <http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/types-and-formats/> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

บทที่ 2

ภาพรวมทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย ในปี 2552 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.5 สำหรับปี 2553 คาดว่าจะมีขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.5 (ตารางที่ 2.1) ทั้งนี้เนื่องจากอินโดนีเซียพึ่งพาอุตสาหกรรมส่งออกไม่มากนัก และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคยังคงแข็งแกร่ง ช่วยให้เศรษฐกิจและการเมืองของอินโดนีเซียมีเสถียรภาพมากที่สุด นอกจากนี้ ประธานาธิบดียูคโคโยโน ยังมีเป้าหมายที่จะเพิ่มงบประมาณการใช้จ่ายอีกกว่า 1.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในอีก 5 ปีข้างหน้า เพื่อปรับปรุงถนน สร้างท่าเรือ และโรงงานพลังงานไฟฟ้า

ตารางที่ 2.1 สรุปการคาดการณ์เศรษฐกิจประเทศสำคัญในภูมิภาคเอเชีย

ประเทศ	การเจริญเติบโต ปี 2552	คาดการณ์ ปี 2553	มูลค่าการลงทุนของต่างชาติ :FDI (ปี)	อัตราการว่างงาน (ปี)
จีน	8.7%	10-11%	US\$ 13.56 billion (*52)	4.3% (*52)
ฮ่องกง	-2.7%	4-5%	US\$ 63 billion (*51)	5.9% (*52 E)
อินเดีย	7.2%	8.5%	US\$ 33 billion (*52)	6.8 **
อินโดนีเซีย	4.5%	5.5%	US\$ 14 billion (*52)	8.1% (*51)
ญี่ปุ่น	-5%	1.6%	US\$ 0.23 billion (*51)	5.1% (*52)
มาเลเซีย	-1.7%	5%	US\$ 221.61 billion (*52)	3.6% (*52)
ฟิลิปปินส์	0.9%	2.6-3.6%	US\$ 1.3 billion *	7.5% (*52)
สิงคโปร์	-2%	4.5-6.5%	US\$ 22.73 billion (*51)	2.1% (*52)
เกาหลีใต้	0.2%	5%	US\$ 11.48 billion (*52)	4.1% (*52 E)
ไต้หวัน	-2.53%	4-5%	US\$ 4.79 billion (*52)	5.85% (*52)
ไทย	-2.3%	4-5%	US\$ 6 billion (*52)	1.5% (*52)

* The figure totals the FDI into the Philippines from January to August 2009

**The fiscal year ending March 31, 2010

อัตราแลกเปลี่ยน 1 CNY = 0.1507 USD, 1 JPY = 0.0120 USD, 1 MYR = 0.3204 USD

ที่มา: Economist Intelligence Unit

2.1 โครงสร้างทั่วไปทางเศรษฐกิจ⁽⁷⁾

ปี 2552 โครงสร้างทั่วไปทางเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย แบ่งเป็นภาคบริการ ร้อยละ 37.1 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 47.6 และภาคเกษตรกรรมร้อยละ 15.3 สำหรับปี 2553 คาดว่า โครงสร้างทั่วไปทางเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย ภาคบริการ ร้อยละ 38.1 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 46.9 และภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 15.1 (ตารางที่ 2.2)

ปี 2553 ภาวะเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย คาดว่าจะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.5 ดังนี้

1. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ** คาดว่าจะ เพิ่มขึ้นเป็น 1,031 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากเดิมปี 2552 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ 962 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6
2. **รายได้เฉลี่ยต่อหัว** คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 4,240 ดอลลาร์สหรัฐฯ จากเดิมปี 2552 รายได้เฉลี่ยต่อหัว 4,010 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.7
3. **การส่งออก สินค้าและบริการ** ปี 2553 มีมูลค่าประมาณ 165.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากเดิมปี 2552 ซึ่งมีมูลค่า 130.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 26.7
4. **การนำเข้า สินค้าและบริการ** ปี 2553 มีมูลค่าประมาณ 142.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากเดิมปี 2552 ซึ่งมีมูลค่า 115.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 23.9
5. **การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ** คาดว่าปี 2553 จะมีมูลค่าประมาณ 6.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากเดิมปี 2552 ซึ่งมีมูลค่า 5.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 26.4

⁽⁷⁾ สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์. เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจประเทศ, http://otp.moc.go.th/modules/datacenter/inc_econ_ind1.php (สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2553)

ตารางที่ 2.2 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซีย ปี 2549-2553

	2549	2550	2551	2552	2553
INDONESIA (6/8/2010)					
GDP (at PPP) (us\$ bn)	768 ^b	840 ^b	910 ^b	962 ^b	1,031 ^c
GDP per Head (at PPP) (us\$)	3,310 ^b	3,580 ^b	3,830 ^b	4,010 ^b	4,240 ^c
GDP Growth (% change YoY)	6 ^a	6 ^a	6 ^a	5 ^a	6 ^c
GDP By Sector (%)					
- Agriculture	13.0 ^a	13.7 ^a	14.5 ^a	15.3 ^a	15.1 ^c
- Industrial	46.9 ^a	46.8 ^a	48.1 ^a	47.6 ^a	46.9 ^c
- Service	40.1 ^a	39.5 ^a	37.4 ^a	37.1 ^a	38.1 ^c
Exports of Goods & Services (at current market price)(us\$ bn)	113.1 ^a	127.2 ^a	152.1 ^a	130.3 ^a	165.2 ^c
Imports of Goods & Services(at current market price)(us\$ bn)	93.4 ^a	109.8 ^a	146.7 ^a	115.2 ^a	142.8 ^c
Unemployment rate (%)	10.3 ^a	9.1 ^a	8.4 ^a	7.7 ^b	7.0 ^c
Consumer price (av) (%)	13.1 ^a	6.3 ^a	9.9 ^a	4.8 ^a	4.9 ^c
Current account balance (us\$ bn)	10.9 ^a	10.5 ^a	0.1 ^a	10.6 ^a	14.0 ^c
Current account balance (% of GDP)	3.0 ^a	2.4 ^a	0.0 ^a	2.0 ^a	2.0 ^c
Goods: exports fob(us\$ bn)	103.5 ^a	118.0 ^a	139.6 ^a	119.5 ^a	141.3 ^c
Goods: imports fob(us\$ bn)	-73.9 ^a	-85.3 ^a	-116.7 ^a	-84.3 ^a	-103.6 ^c
Trade balance(us\$ bn)	29.7 ^a	32.8 ^a	22.9 ^a	35.2 ^a	37.7 ^c
Foreign direct investment (us\$ bn)					
- Inward direct investment	4.9 ^a	6.9 ^a	9.3 ^a	5.3 ^b	6.7 ^c
- Outward direct investment	-2.7 ^a	-4.7 ^a	-5.9 ^a	-3.0 ^b	-3.8 ^c
Total External debt (us\$ bn)	132.5 ^a	142.6 ^a	150.9 ^a	159.1 ^b	154.7 ^c
Population (m)	231.8 ^a	234.7 ^a	237.5 ^a	240.3 ^a	243.0 ^c
Purchasing power parity Rmb:US\$ (av)	4.35 ^a	4.70 ^a	5.44 ^a	5.83 ^a	6.21 ^c
^a actual, ^b EIU estimates, ^c EIU forecasts,					

ที่มา: Economist Intelligence Unit

2.2 ภาวะเศรษฐกิจปี 2553 และแนวโน้มปี 2554 ⁽⁸⁾

ปี 2553 ภาวะเศรษฐกิจของอินโดนีเซีย คาดว่าจะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5.5 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพิ่มขึ้นเป็น 1,031 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รายได้เฉลี่ยต่อหัว เพิ่มขึ้นเป็น 4,240 ดอลลาร์สหรัฐฯ การส่งออกสินค้าและบริการ มีมูลค่าประมาณ 165.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การนำเข้าสินค้าและบริการ มีมูลค่าประมาณ 142.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ คาดว่าจะมีมูลค่าประมาณ 6.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลดำเนินนโยบายต่างๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ตลอดจนชักจูงการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อให้เข้าไปลงทุนในประเทศอินโดนีเซียมากขึ้น

ธนาคารโลกในกรุงจาการ์ตีระบุนายงานเรื่อง "June Indonesia Economic Quarterly Report" ว่า ภาพรวมของเศรษฐกิจอินโดนีเซียมีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ 5.9 ในปี 2553 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 จากที่คาดการณ์ในก่อนหน้านี

ปี 2554 ธนาคารโลกคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจอินโดนีเซียมีแนวโน้มขยายตัวร้อยละ 6.2 เนื่องจากการฟื้นตัวของปัจจัยภายนอก อัตราการอุปโภคบริโภคที่สูงขึ้น รวมทั้งอัตราการลงทุนและความต้องการภายในประเทศที่ฟื้นตัวขึ้นด้วย ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เชื่อว่าเศรษฐกิจอินโดนีเซียในปี 2554 จะขยายตัวได้ดีกว่าในปี 2553 โดยรัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายต่างๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศในหลายด้านดังนี้

- รัฐบาลเตรียมก่อสร้างโรงงานน้ำตาลเพิ่มอีก 12 แห่ง ภายใต้แผนกระตุ้นอุตสาหกรรมน้ำตาลในประเทศ จากเดิมมีโรงงานผลิตน้ำตาล 61 แห่ง ซึ่ง 51 แห่งในจำนวนนี้เป็นของรัฐบาล ส่วนอีก 10 แห่งเป็นของเอกชน โดยการจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกอ้อยเพิ่มขึ้น เป็น 300,000 เฮกตาร์ พร้อมสนับสนุนการฟื้นฟูระบบการผลิตน้ำตาลในโรงงานต่างๆ เพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำตาลในประเทศ โดยรัฐบาลเสนอที่ดินสำหรับการเพาะปลูกอ้อยให้นักลงทุนพิจารณา ซึ่งแผนการนี้นับเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการกระตุ้น

⁽⁸⁾ ryt9. ธนาคารโลกคาดเศรษฐกิจอินโดนีเซีย Q2/53 ขยายตัวที่ระดับ 6%,

<http://www.classifiedthai.com/content.php?article=14784>, (สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2553)

อุตสาหกรรมน้ำตาลให้คึกคักมากขึ้น นอกจากนี้รัฐบาลมีแผนก่อสร้างโรงงานน้ำตาลแห่งใหม่มาทดแทนโรงงานเดิม ซึ่งคาดว่าจะช่วยกระตุ้นให้อินโดนีเซียมีผลผลิตน้ำตาลเพิ่มกว่า 2 เท่า กำลังผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 5.7 ล้านตันภายในปี 2557 จากเดิม 2.55 ล้านตันในปี 2552 โดยผลผลิตน้ำตาลประมาณ 2.7 ล้านตันจากที่ผลิตได้ 5.7 ล้านตันในปี 2557 จะถูกนำไปใช้สำหรับภาคอุตสาหกรรม ส่วนอีก 3 ล้านตันที่เหลือ จะนำไปใช้ผลิตเป็นน้ำตาลทรายขาวสำหรับการบริโภค

- อินโดนีเซียเตรียมการสร้างโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ในระยะยาว โดยมีการจัดเตรียมปัจจัยที่จำเป็นทั้ง 12 ประการในการจัดตั้งโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ ซึ่งได้แก่ ความปลอดภัยด้านนิวเคลียร์ ความปลอดภัยทั่วไป กรอบงานด้านการกำกับดูแล การป้องกันกัมมันตภาพรังสี เครือข่ายพลังงาน การพัฒนาแหล่งทรัพยากรบุคคล การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม แผนลดผลกระทบฉุกเฉิน การคุ้มครองด้านความปลอดภัยและกายภาพ ซึ่งอินโดนีเซียมีแหล่งสำรองแร่ยูเรเนียมขนาดใหญ่พอที่จะรองรับโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ โดยปัจจุบันแหล่งสำรองอ็อกไซยูเรเนียม (UO) มีอยู่มากถึง 59,000 ตัน ในจังหวัดกาลิมันตันตะวันตก และกาลิมันตันตะวันออก⁽⁹⁾

- รัฐบาลอินโดนีเซียวางแผนลดการใช้ น้ำมันให้ได้ 25% ภายในระยะเวลา 5 ปี ด้วยการหันไปใช้แหล่งพลังงานความร้อนใต้พิภพซึ่งมีเป็นจำนวนมากในประเทศแทน โดยการพัฒนาพลังงานความร้อนใต้พิภพกำลังการผลิต 4,000 เมกะวัตต์ภายในปี พ.ศ.2557 ตามที่วางแผนไว้ภายใต้โครงการผลิตกระแสไฟฟ้าแรงดันระยะที่ 2 จะช่วยประหยัดน้ำมันได้ถึง 60 ล้านบาร์เรลต่อปี ซึ่งการใช้พลังงานที่สะอาดขึ้นเช่นนี้ จะช่วยให้อินโดนีเซียแลกเปลี่ยนคาร์บอน ได้หลายล้านตัน⁽¹⁰⁾

นอกจากนั้น รัฐบาลอินโดนีเซียยังตั้งเป้าพัฒนาพลังงานความร้อนใต้พิภพกำลังการผลิต 9,000 เมกะวัตต์ภายในปี พ.ศ. 2568 ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดน้ำมันได้ทั้งหมด 4 พันล้านบาร์เรล มีการคาดการณ์ว่าร้อยละ 40 ของแหล่งพลังงานความร้อนใต้พิภพทั่วโลกอยู่ที่อินโดนีเซีย หรือคิดเป็นกำลังการผลิตถึง 27,000 เมกะวัตต์ต่อปี แต่กระทรวงพลังงานอินโดนีเซียเผยว่าจนถึงตอนนี้ทำการผลิตได้เพียง

⁽⁹⁾ สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ). IAEA มั่นใจอินโดนีเซียมีความพร้อมจัดตั้งโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศ. <http://www.ryt9.com/s/iq01/902415> (สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2553)

⁽¹⁰⁾ Thainewsonline. อินโดฯ ตั้งเป้าใช้น้ำมันผลิตไฟฟ้าลง 25% ภายใน 5 ปี. <http://thainewsonline.igetweb.com/index.php?mo=14&newsid=185554> (สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2553)

1,198 เมกะวัตต์เท่านั้น เนื่องจากมีปัญหาด้านต้นทุน โดยการพัฒนาพลังงานความร้อนใต้พิภพ กำลังการผลิต 4,000 เมกะวัตต์ ต้องใช้เงินลงทุนถึง 1.2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

- รัฐบาลมีแผนเพิ่มกำลังการผลิตน้ำมันในประเทศขึ้นสู่ระดับ 1 ล้านบาร์เรล/วัน ภายในปี 2554 โดยจะกระตุ้นให้มีการหาแหล่งน้ำมันใหม่ๆ ท่ามกลางกระแสคาดการณ์ว่า เม็ดเงินลงทุนในภาคอุตสาหกรรมนี้จะพุ่งสูงกว่า 1.5988 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ทั้งนี้ อัตราการลงทุนที่สูงขึ้นจะช่วยให้อินโดนีเซียมีผลผลิตน้ำมันมากขึ้น หลังจากที่เผชิญกับภาวะผลผลิตน้ำมันตกต่ำเป็นเวลาหลายปี เพราะได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนเม็ดเงินลงทุนและแหล่งน้ำมันใหม่ๆ โดยเมื่อปีที่ผ่านมามีผลผลิตน้ำมันของอินโดนีเซียในปีที่ผ่านมาร่วงลงสู่ระดับ 944,000 บาร์เรล/วัน เนื่องจากอัตราการลงทุนปรับตัวลดลงมาอยู่ที่ 1,218 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งต่ำกว่าเป้าที่ตั้งไว้ที่ 1,378 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

อย่างไรก็ตาม กระทรวงพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติระบุว่า ความต้องการพลังงานของอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

- การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยบริษัทลงทุนขนาดใหญ่ของต่างประเทศมีนโยบายจะย้ายฐานการผลิตเข้าไปลงทุนในประเทศอินโดนีเซียเพิ่มขึ้นได้แก่ บริษัทพานาโซนิค ผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่ของญี่ปุ่น เตรียมโยกโรงงาน 2 แห่งไปยังอินโดนีเซียในปี นี้ ซึ่งโรงงานทั้ง 2 แห่ง มีมูลค่า 45 และ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯตามลำดับ จะก่อสร้างขึ้นใหม่บนพื้นที่นอกเกาะชวาของอินโดนีเซีย ช่วยให้มีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นจำนวนมาก

จากผลของการดำเนินนโยบายดังกล่าวข้างต้นของรัฐบาล คาดว่าเศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซียจะขยายตัวตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นโอกาสดีของนักลงทุนต่างชาติ รวมทั้งนักลงทุนไทย ที่จะเข้าไปลงทุนในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศอินโดนีเซียกำลังเจริญเติบโต

บทที่ 3 การค้าระหว่างประเทศ

3.1 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของอินโดนีเซีย

การส่งออก

ปี 2551 การส่งออกสินค้าของอินโดนีเซีย มีมูลค่าประมาณ 136,815.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี 2552 การส่งออกสินค้าของอินโดนีเซียมีมูลค่าประมาณ 105,454.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 3.1) ก่อนข้างอ่อนตัวลงเนื่องจากความต้องการซื้อของต่างประเทศที่ลดลงจากผลกระทบของวิกฤติการเงินทั่วโลก โดยเฉพาะตลาดหลักที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และ สหภาพยุโรป สินค้าส่วนใหญ่ ได้แก่ ปาล์ม น้ำมัน ถ่านหิน ทองแดง และ สินแร่ชนิดต่าง ๆ ซึ่งความต้องการส่วนใหญ่มาจากลูกค้าในประเทศจีน อินเดีย และ เกาหลีใต้

ตารางที่ 3.1 การส่งออกของอินโดนีเซีย ในช่วงปี 2547 - 2552

มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)			
ปี	น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ	สินค้าที่ไม่ใช่น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ	รวมทั้งหมด
2547	15,645.30	55,939.30	71,584.60
2548	19,249.10	66,316.60	85,565.70
2549	21,209.50	79,589.10	100,798.60
2550	22,088.60	92,012.30	114,100.90
2551	28,963.00	107,852.70	136,815.70
2552*	15,443.40	90,010.95	105,454.35

ที่มา: Badan Pusat Statistik Republik Indonesia

* ตัวเลขประมาณการ

การนำเข้า

ปี 2551 การนำเข้าของอินโดนีเซีย มีมูลค่าประมาณ 128,790.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี 2552 การนำเข้าของอินโดนีเซียมีมูลค่าประมาณ 89,037.30 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 3.2) ลดลงในส่วนที่เป็นวัตถุดิบพื้นฐาน ขณะที่สินค้านำเข้าสำหรับผู้บริโภคยังคงเพิ่มสูงขึ้นตลอด ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อินโดนีเซีย มีการค้าเกินดุล หรือ การส่งออกมากกว่าการนำเข้า มาโดยตลอด

ตารางที่ 3.2 การนำเข้าของอินโดนีเซีย ในช่วงปี 2547 - 2552

มูลค่าการนำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)			
ปี	น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ	สินค้าที่ไม่ใช่น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ	รวมทั้งหมด
2547	11,732.00	34,792.50	46,524.50
2548	17,457.70	40,243.20	57,700.90
2549	18,962.90	42,102.60	61,065.50
2550	21,879.60	52,523.10	74,402.70
2551	30,469.50	98,321.40	128,790.90
2552*	16,088.55	72,948.75	89,037.30

ที่มา: Badan Pusat Statistik Republik Indonesia

* ตัวเลขประมาณการ

3.2 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของไทยกับอินโดนีเซีย ⁽¹¹⁾

ในปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) มีมูลค่าการค้า 282,409.20 ล้านบาท ซึ่งมากกว่าปี 2552 ในช่วงเดือนเดียวกันที่มีมูลค่าการค้า 178,902.39 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 57 โดยไทยส่งออกไปอินโดนีเซีย เป็นมูลค่ารวม 159,782.96 ล้านบาทและนำเข้ามูลค่า 122,626.25 ล้านบาท ไทยเกินดุลการค้า 37,156.71 ล้านบาท (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท				
	2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ส.ค.)	2553 (ม.ค.-ส.ค.)
ไทย - โลก					
มูลค่าการค้า	10,172,305.63	11,813,853.63	9,795,136.40	6,064,276.34	7,944,228.01
การส่งออก	5,302,119.22	5,851,371.14	5,194,588.78	3,256,402.83	4,047,974.28
การนำเข้า	4,870,186.41	5,962,482.49	4,600,547.78	2,807,873.51	3,896,253.73
ดุลการค้า	431,932.81	-111,111.34	594,040.83	448,529.32	151,720.56
ไทย - อินโดนีเซีย					
มูลค่าการค้า	304,520.78	388,288.90	289,824.74	178,902.39	282,409.20
การส่งออก	165,970.57	208,017.51	158,917.74	99,259.21	159,782.96
การนำเข้า	138,550.21	180,271.39	130,907.00	79,643.18	122,626.25
ดุลการค้า	27,420.37	27,746.13	28,010.74	19,616.03	37,156.71

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
 โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

⁽¹¹⁾ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร.
 ข้อมูลสรุปการค้าระหว่างประเทศ, <http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/> (สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553)

ปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) การค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย มีอัตราการขยายตัวทั้งในด้านการส่งออกและนำเข้า โดยการส่งออกขยายตัวร้อยละ 60.98 ส่วนการนำเข้าขยายตัวร้อยละ 53.97 (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่ 3.4 อัตราการขยายตัวการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย

รายการ	อัตราการขยายตัว (%)				
	2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ส.ค.)	2553 (ม.ค.-ส.ค.)
ไทย - โลก					
มูลค่าการค้า	2.96	16.14	- 17.09	- 24.35	31.00
การส่งออก	7.39	10.36	- 11.22	-18.14	24.31
การนำเข้า	- 1.47	22.43	- 22.84	- 30.47	38.76
ไทย - อินโดนีเซีย					
มูลค่าการค้า	17.97	27.51	- 25.36	- 35.00	57.86
การส่งออก	31.52	25.33	- 23.60	- 32.42	60.98
การนำเข้า	5.01	30.11	- 27.38	- 37.95	53.97

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
 โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซียคิดเป็นร้อยละ 3.55 ของมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับโลก โดยมูลค่าการส่งออกระหว่างไทยกับอินโดนีเซียคิดเป็นร้อยละ 3.95 ของมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับโลกและมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 3.15 ของมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับโลก (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 สัดส่วนการค้าระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย

รายการ	สัดส่วน (%)				
	2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ส.ค.)	2553 (ม.ค.-ส.ค.)
ไทย - อินโดนีเซีย					
มูลค่าการค้า	2.99	3.29	2.96	2.95	3.55
การส่งออก	3.13	3.56	3.06	3.05	3.95
การนำเข้า	2.84	3.02	2.85	2.84	3.15

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
 โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย⁽¹²⁾

ปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) สินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซียหรืออินโดนีเซียนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย มูลค่ารวม 159,783.0 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งมีมูลค่า 99,259.2 ล้านบาท โดยสินค้าที่มีมูลค่าสูง 5 อันดับแรก ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (37,747.7 ล้านบาท) น้ำตาลทราย (18,826.8 ล้านบาท) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง (10,567.4 ล้านบาท) เคมีภัณฑ์ (8,744.6 ล้านบาท) และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ (7,704.6 ล้านบาท) ตามลำดับ (ตารางที่ 3.6)

⁽¹²⁾ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร. สินค้าส่งออก ๓ อันดับแรกของไทยรายประเทศ, <http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/> (สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553)

ตารางที่ 3.6 มูลค่าสินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย

ลำดับที่	รายการ	มูลค่า : ล้านบาท				
		2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)
1	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	35,329.0	50,361.1	28,945.2	16,696.7	37,747.7
2	น้ำตาลทราย	12,508.7	14,688.6	11,396.7	7,752.2	18,826.8
3	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง	9,982.0	13,720.1	9,070.5	5,139.6	10,567.4
4	เคมีภัณฑ์	9,940.5	11,184.9	11,256.8	7,462.4	8,744.6
5	เครื่องยนต์เส้นดาภายในแบบลูกสูบ	6,459.6	11,331.5	8,262.7	5,095.4	7,704.6
6	เม็ดพลาสติก	7,381.3	8,806.3	7,077.3	4,652.7	7,532.0
7	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	8,906.2	11,027.7	6,866.8	4,356.4	6,265.4
8	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	3,896.4	4,785.6	4,846.8	3,439.9	4,815.4
9	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	3,256.1	2,884.9	3,514.9	1,386.4	4,220.5
10	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	4,625.1	6,897.0	5,945.2	3,936.9	4,048.4
11	เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	4,126.2	4,719.4	4,562.3	3,178.7	3,605.6
12	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	4,663.7	5,732.5	4,546.6	2,972.2	3,152.8
13	ผลิตภัณฑ์ยาง	2,851.6	4,184.3	3,148.9	1,930.9	2,960.0
14	เส้นใยประดิษฐ์	2,682.4	2,679.6	2,728.5	1,649.6	2,593.0
15	กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	2,184.8	2,928.5	3,218.6	2,088.3	2,243.1
16	ข้าว	4,836.5	1,738.1	2,560.4	1,836.4	1,780.9
17	ตู้เย็น ตู้แช่และส่วนประกอบ	2,082.5	2,456.9	1,896.3	1,217.8	1,583.0
18	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	1,497.9	2,025.3	1,217.1	684.2	1,420.8
19	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	1,574.0	1,622.1	1,257.6	737.1	1,319.6
20	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	1,258.1	1,185.7	1,735.9	1,491.5	1,291.0
รวม 20 รายการ		130,042.5	164,960.0	124,054.9	77,705.1	132,422.7
อื่นๆ		35,928.1	43,057.5	34,862.8	21,554.2	27,360.2
รวมทั้งสิ้น		165,970.6	208,017.5	158,917.7	99,259.2	159,783.0

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) สินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซียหรืออินโดนีเซียนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 60.98 ซึ่งสินค้าที่อินโดนีเซียนำเข้าจากประเทศไทย และมีอัตราการขยายตัวสูงสุด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (ร้อยละ 204.41) รองลงมาได้แก่ น้ำตาลทราย

(ร้อยละ 142.86) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (ร้อยละ 126.08) ทองแดงและของทำด้วยทองแดง (ร้อยละ 107.67) และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง (ร้อยละ 105.61) ตามลำดับ (ตารางที่ 3.7)

ตารางที่ 3.7 อัตราการขยายตัวสินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย

ลำดับที่	รายการ	อัตราการขยายตัว (%)				
		2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)
1	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	62.70	42.55	- 42.52	- 51.95	126.08
2	น้ำตาลทราย	199.89	17.43	- 22.41	- 35.47	142.86
3	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง	65.13	37.45	- 33.89	- 44.89	105.61
4	เคมีภัณฑ์	- 36.14	12.52	0.64	- 2.33	17.18
5	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ	40.60	75.42	- 27.08	- 32.47	51.21
6	เม็ดพลาสติก	5.55	19.30	- 19.63	-29.14	61.88
7	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	53.35	23.82	- 37.73	- 40.94	43.82
8	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	52.97	22.82	1.28	- 1.71	39.99
9	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	- 22.58	- 11.40	21.84	- 39.73	204.41
10	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	7.97	49.12	- 13.80	- 14.15	2.83
11	เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	31.26	14.38	- 3.33	- 3.09	13.43
12	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	37.68	22.92	- 20.69	- 32.93	6.08
13	ผลิตภัณฑ์ยาง	58.69	46.74	- 24.74	- 32.11	53.30
14	เส้นใยประดิษฐ์	15.42	- 0.10	1.83	- 17.48	57.19
15	กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	14.75	34.04	9.91	4.64	7.41
16	ข้าว	165.04	- 64.06	47.31	59.25	- 3.02
17	ผู้เย็บ ผู้เช่าและส่วนประกอบ	31.55	17.98	- 22.82	- 29.77	29.99
18	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	31.48	35.21	- 39.91	- 36.44	107.67
19	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	45.68	3.06	- 22.47	- 31.70	79.04
20	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	4.04	- 5.75	46.41	59.46	- 13.44
รวม 20 รายการ		36.43	26.85	- 24.80	- 33.09	70.42
อื่นๆ		16.36	19.84	- 19.03	- 29.89	26.94
รวมทั้งสิ้น		31.52	25.33	- 23.60	- 32.42	60.98

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) สินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซียหรืออินโดนีเซียนำเข้าสินค้าจากประเทศไทย ที่มีสัดส่วนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (ร้อยละ 23.62) น้ำตาลทราย (ร้อยละ 11.78) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง (ร้อยละ 6.61) เคมีภัณฑ์ (ร้อยละ 5.47) และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ (ร้อยละ 4.82) ตามลำดับ (ตารางที่ 3.8)

ตารางที่ 3.8 สัดส่วนสินค้าส่งออกของไทยไปอินโดนีเซีย

ลำดับที่	รายการ	สัดส่วน (%)				
		2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)
1	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	21.29	24.21	18.21	16.82	23.62
2	น้ำตาลทราย	7.54	7.06	7.17	7.81	11.78
3	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่อง	6.01	6.60	5.71	5.18	6.61
4	เคมีภัณฑ์	5.99	5.38	7.08	7.52	5.47
5	เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ	3.89	5.45	5.20	5.13	4.82
6	เม็ดพลาสติก	4.45	4.23	4.45	4.69	4.71
7	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	5.37	5.30	4.32	4.39	3.92
8	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	2.35	2.30	3.05	3.47	3.01
9	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	1.96	1.39	2.21	1.40	2.64
10	รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ	2.79	3.32	3.74	3.97	2.53
11	เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	2.49	2.27	2.87	3.20	2.26
12	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	2.81	2.76	2.86	2.99	1.97
13	ผลิตภัณฑ์ยาง	1.72	2.01	1.98	1.95	1.85
14	เส้นใยประดิษฐ์	1.62	1.29	1.72	1.66	1.62
15	กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	1.32	1.41	2.03	2.10	1.40
16	ข้าว	2.91	0.84	1.61	1.85	1.11
17	ตู้เย็น ตู้แช่และส่วนประกอบ	1.25	1.18	1.19	1.23	0.99
18	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	0.90	0.97	0.77	0.69	0.89
19	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	0.95	0.78	0.79	0.74	0.83
20	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	0.76	0.57	1.09	1.50	0.81
รวม 20 รายการ		78.35	79.30	78.06	78.28	82.88
อื่นๆ		21.65	20.70	21.94	21.72	17.12
รวมทั้งสิ้น		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซีย⁽¹³⁾

ปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) มูลค่าสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซียหรือมูลค่าสินค้าที่อินโดนีเซียส่งออกมายังประเทศไทย รวม 122,626.2 ล้านบาท โดยสินค้าที่มีมูลค่าสูง 5 อันดับแรก ได้แก่ ถ่านหิน (17,320.8 ล้านบาท) สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ (17,001.5 ล้านบาท) น้ำมันดิบ (15,053.7 ล้านบาท) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (9,870.0 ล้านบาท) และผลิตภัณฑ์โลหะ (8,796.2 ล้านบาท) ตามลำดับ (ตารางที่ 3.9)

⁽¹³⁾ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร. สินค้านำเข้า n อันดับแรกของไทยรายประเทศ, <http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/> (สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553)

ตารางที่ 3.9 มูลค่าสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซีย

ลำดับที่	รายการ	มูลค่า : ล้านบาท				
		2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)
1	ถ่านหิน	17,755.7	28,387.3	23,154.8	15,057.3	17,320.8
2	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	20,988.4	22,331.2	16,378.2	9,396.3	17,001.5
3	น้ำมันดิบ	12,583.9	13,467.3	18,587.2	10,618.1	15,053.7
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	9,142.4	11,145.4	10,151.7	5,803.8	9,870.0
5	ผลิตภัณฑ์โลหะ	810.3	1,133.0	945.8	689.0	8,796.2
6	เคมีภัณฑ์	19,903.2	13,723.8	9,121.4	5,453.0	8,299.4
7	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	6,741.9	8,300.3	7,523.9	4,393.2	6,768.6
8	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	7,368.1	12,639.1	6,073.6	3,828.4	4,647.8
9	รถยนต์นั่ง	1,109.4	1,723.9	957.8	440.3	4,403.1
10	สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	7,521.1	6,714.3	4,785.2	2,905.2	3,246.4
11	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	1,746.5	2,715.7	2,672.1	1,647.7	2,434.0
12	กระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ	2,831.5	3,148.8	285.6	1,773.8	2,394.6
13	สินค้าทุนอื่นๆ	238.8	569.7	413.3	299.1	2,276.9
14	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	1,610.2	2,666.7	2,392.8	1,492.5	1,783.6
15	น้บูย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	1,506.9	1,771.4	1,843.2	858.8	1,672.2
16	ด้ายและเส้นใย	2,230.3	2,577.5	1,589.3	962.2	1,544.5
17	ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	1,291.2	1,345.7	1,769.1	928.1	1,436.8
18	ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	1,431.7	1,843.0	1,663.0	1,167.8	1,363.8
19	ผ้าผืน	1,305.5	1,457.7	1,359.6	871.4	1,199.0
20	สบู่ ผงซักฟอกและเครื่องสำอาง	1,161.8	1,224.2	1,274.5	832.3	997.0
รวม 20 รายการ		119,278.7	138,885.8	115,412.4	69,418.3	112,509.7
อื่นๆ		19,271.5	41,385.6	15,494.6	10,224.8	10,116.5
รวมทั้งสิ้น		138,550.2	180,271.4	130,907.0	79,643.2	122,626.2

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) สินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซียหรือสินค้าที่อินโดนีเซียส่งออกมายังประเทศไทย มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 53.97 โดยสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์โลหะ (ร้อยละ 1,176.62) รถยนต์นั่ง (ร้อยละ 900.02) สินค้าทุนอื่นๆ

(ร้อยละ 661.30) ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์ (ร้อยละ 94.72) และสินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์(ร้อยละ 80.94) ตามลำดับ (ตารางที่ 3.10)

ตารางที่ 3.10 อัตราการขยายตัวสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซีย

ลำดับที่	รายการ	อัตราการขยายตัว (%)				
		2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)
1	ถ่านหิน	36.57	59.88	-18.43	- 17.99	15.03
2	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	10.81	6.40	- 26.66	- 44.11	80.94
3	น้ำมันดิบ	- 38.52	7.02	38.02	43.61	41.77
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	8.66	21.91	- 8.92	- 19.02	70.06
5	ผลิตภัณฑ์โลหะ	- 85.15	39.82	- 16.52	- 12.73	1,176.62
6	เคมีภัณฑ์	81.45	- 31.05	- 33.54	- 47.84	52.20
7	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	26.93	23.11	- 10.56	- 15.33	54.07
8	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	38.25	71.54	- 51.95	- 59.82	21.40
9	รถยนต์นั่ง	0.53	55.39	- 44.44	- 62.44	900.02
10	สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	13.21	- 10.73	- 28.73	- 22.98	11.74
11	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	- 22.53	55.50	- 1.60	- 4.24	47.72
12	กระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ	15.67	11.21	- 9.29	- 20.19	35.00
13	สินค้าทุนอื่นๆ	- 5.85	138.59	- 27.47	- 32.66	661.30
14	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	- 13.67	65.62	- 10.27	- 26.95	19.50
15	ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	215.74	17.55	4.05	- 42.29	94.72
16	ด้ายและเส้นใย	- 5.06	15.56	- 38.34	44.15	60.52
17	ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	20.26	4.23	31.46	31.52	54.81
18	ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	- 13.89	28.73	- 9.76	- 2.48	16.78
19	ผ้าผืน	- 9.87	11.66	- 6.73	- 10.45	37.59
20	สบู่ ผงซักฟอกและเครื่องสำอาง	49.89	5.37	4.11	10.24	19.80
รวม 20 รายการ		8.20	16.44	- 16.90	- 26.08	62.07
อื่นๆ		- 11.17	114.75	- 62.56	- 70.32	- 1.06
รวมทั้งสิ้น		5.01	30.11	- 27.38	- 37.95	53.97

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ปี 2553 (มกราคม-สิงหาคม) สัดส่วนสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซียหรือสัดส่วนสินค้าที่อินโดนีเซียส่งออกมายังประเทศไทย 5 อันดับแรก ได้แก่ ถ่านหิน (ร้อยละ 14.12) สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 13.86) น้ำมันดิบ (ร้อยละ 12.28) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (ร้อยละ 8.05) และผลิตภัณฑ์โลหะ (ร้อยละ 7.17) ตามลำดับ (ตารางที่ 3.11)

ตารางที่ 3.11 สัดส่วนสินค้านำเข้าของไทยจากอินโดนีเซีย

ลำดับที่	รายการ	สัดส่วน (%)				
		2550	2551	2552	2552 (ม.ค.-ธ.ค.)	2553 (ม.ค.-ธ.ค.)
1	ถ่านหิน	12.82	15.75	17.69	18.91	14.12
2	สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	15.15	12.39	12.51	11.80	13.86
3	น้ำมันดิบ	9.08	7.47	14.20	13.33	12.28
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	6.60	6.18	7.75	7.29	8.05
5	ผลิตภัณฑ์โลหะ	0.58	0.63	0.72	0.87	7.17
6	เคมีภัณฑ์	14.37	7.61	6.97	6.85	6.77
7	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	4.87	4.60	5.67	5.52	5.52
8	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	5.32	7.01	4.64	4.81	3.79
9	รถยนต์นั่ง	0.80	0.96	0.73	0.55	3.59
10	สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	5.43	3.72	3.66	3.65	2.65
11	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	1.26	1.51	2.04	2.07	1.98
12	กระดาษ และผลิตภัณฑ์กระดาษ	2.04	1.75	2.18	2.23	1.95
13	สินค้าทุนอื่นๆ	0.17	0.32	0.32	0.38	1.86
14	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	1.16	1.48	1.83	1.87	1.45
15	ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชและสัตว์	1.09	0.98	1.41	1.08	1.36
16	ด้ายและเส้นใย	1.61	1.43	1.21	1.21	1.26
17	ผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ	0.93	0.75	1.35	1.17	1.17
18	ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	1.03	1.02	1.27	1.47	1.11
19	ผ้าผืน	0.94	0.81	1.04	1.09	0.98
20	สบู่ ผงซักฟอกและเครื่องสำอาง	0.84	0.68	0.97	1.05	0.81
รวม 20 รายการ		86.09	77.04	88.16	87.16	91.75
อื่นๆ		13.91	22.96	11.84	12.84	8.25
รวมทั้งสิ้น		100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

บทที่ 4

การลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ

4.1 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย ได้เพิ่มขึ้นสูงมากในปี 2551 โดยในปี 2551 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย ที่ได้รับการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน มีมูลค่า 14,871.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปี 2552 มูลค่าการลงทุนลดลงเป็น 10,815.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจโลก⁽¹⁴⁾ สำหรับปี 2553 (มกราคม - มีนาคม) มีมูลค่าการลงทุน 3,770.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁽¹⁵⁾ (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 สถิติการลงทุนโดยตรงในอินโดนีเซีย ปี 2549 - 2553 (มกราคม - มีนาคม)

ปี	การลงทุนโดยตรงในประเทศ		การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	
	จำนวนโครงการ	มูลค่า (US\$ Million)	จำนวนโครงการ	มูลค่า (US\$ Million)
2549	162	2,304.8	869	5,991.7
2550	159	3,893.0	982	10,341.4
2551	239	2,272.9	1,138	14,871.4
2552	248	4,219.1	1,221	10,815.2
2553*	150	746.8	424	3,770.2

*ที่มา: Indonesian Investment Coordinating Board (BKPM)

*ตัวเลขประมาณการ

อัตราแลกเปลี่ยน: 1,000 IDR = 0.1116 USD

หมายเหตุ: ไม่รวมโครงการที่เกี่ยวข้องกับ น้ำมันและก๊าซ กิจการธนาคาร ธุรกิจการเงินที่มีใช้ธนาคาร การประกันภัย การเช่าซื้อ ถ่านหิน และเหมืองแร่ในรูปของการจ้างทำงาน การลงทุนในรูปแบบการออกใบอนุญาตทางเทคนิค และโครงการที่เกี่ยวข้อง คริวเรือ การลงทุนโดยตรง (Direct Investment) คือการประกอบธุรกิจโดยการลงทุนด้วยทรัพย์สินของผู้ลงทุนในธุรกิจนั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น

- 1) การลงทุนทางตรงในประเทศ เป็นการลงทุนของผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่ภายในประเทศนั้น
- 2) การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ เป็นการลงทุนของผู้ที่มีถิ่นฐานอยู่ในต่างประเทศ

⁽¹⁴⁾ Indonesian Investment Coordinating Board. Statistic of Direct Investment Realization, 1990 - December 31 2009, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Direct%20Investment%20Realization,%201990-2009.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)

⁽¹⁵⁾ Indonesian Investment Coordinating Board. Ranking of Foreign Direct Investment Realization Based on Based on Capital Investment Activity Report by Country 1st Quarter 2010, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Tabel-7%20Peringkat%20NEGARA.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)

อินโดนีเซียตั้งเป้าว่า จะดึงดูดเม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ให้ได้ 2.61 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ภายใน 5 ปีข้างหน้า คณะกรรมการประสานการลงทุนแห่งอินโดนีเซียคาดการณ์ว่าการลงทุน จะขยายตัวราว 15-18.6% ต่อปีในช่วงปี 2553-2557

ปี 2552 ประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศอินโดนีเซียมากที่สุดคือ สิงคโปร์ จำนวน 189 โครงการ มูลค่าการลงทุน 4,341.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาคือ มอริเชียส จำนวน 6 โครงการ มูลค่าการลงทุน 159.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สหรัฐอเมริกา จำนวน 27 โครงการ มูลค่าการลงทุน 171.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อังกฤษ จำนวน 61 โครงการ มูลค่าการลงทุน 587.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และออสเตรเลีย จำนวน 26 โครงการ มูลค่าการลงทุน 79.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ

ปี 2553 รัฐบาลอินโดนีเซีย อนุมัติให้นักลงทุนภายในประเทศ และนักลงทุนต่างชาติ ลงทุนในอินโดนีเซียวงเงิน 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 6.46 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สูงกว่าปีที่แล้ว ที่ระดับ 160 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 1.76 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁽¹⁶⁾

สำหรับปี 2553 (ม.ค. - มี.ค.) ประเทศที่เข้ามาลงทุนในอินโดนีเซียมากที่สุด ได้แก่ สิงคโปร์ จำนวน 62 โครงการ มูลค่าการลงทุน 676.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาคือ มอริเชียส จำนวน 2 โครงการ มูลค่าการลงทุน 446.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สหรัฐอเมริกา จำนวน 12 โครงการ มูลค่าการลงทุน 436.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อังกฤษ จำนวน 19 โครงการ มูลค่าการลงทุน 214.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และออสเตรเลีย จำนวน 14 โครงการ มูลค่าการลงทุน 186.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตามลำดับ⁽¹⁷⁾ (ตารางที่ 4.2)

⁽¹⁶⁾ Indonesia Investment Coordinating Board. Foreign Direct Investment Realization by Country, January 1 - December 31, 2009, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Ranking%20of%20Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country,%202009.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)

⁽¹⁷⁾ Indonesian Investment Coordinating Board. Ranking of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report by Country 1st Quarter 2010, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Tabel-7%20Peringkat%20NEGARA.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)

ตารางที่ 4.2 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย 15 อันดับแรก
 ปี 2552 - 2553 (ม.ค. - มี.ค.)

อันดับ	ประเทศ	จำนวนโครงการ ที่ได้รับอนุมัติการลงทุน		มูลค่าการลงทุนทั้งหมด (ล้านดอลลาร์สหรัฐ ^๑)	
		2552	2553	2552	2553
1	สิงคโปร์ (SINGAPORE)	189	62	4,341.0	676.8
2	มอริเชียส (MAURITIUS)	6	2	159.5	446.6
3	สหรัฐอเมริกา (UNITED STATES of AMERICA)	27	12	171.5	436.9
4	อังกฤษ (UNITED KINGDOM)	61	19	587.7	214.9
5	ออสเตรเลีย (AUSTRALIA)	26	14	79.7	186.4
6	ญี่ปุ่น (JAPAN)	124	40	678.9	97.7
7	เกาหลีใต้ (SOUTH KOREA)	186	35	624.6	86.4
8	มาเลเซีย (MALAYSIA)	23	23	77.3	77.3
9	เนเธอร์แลนด์ (NETHERLANDS)	32	16	1,198.7	62.0
10	เซียร์ราลีโอน (SIERA LEONE)	-	1	-	25.6
11	จีน (PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA)	37	16	65.5	16.8
12	ไทย (THAILAND)	4	1	51.4	8.9
13	ฟิลิปปินส์ (THE PHILIPPINES)	4	1	14.9	5.4
14	อิตาลี (ITALY)	11	3	41.1	4.1
15	แคนาดา (CANADA)	2	1	0.4	2.0

ที่มา : Indonesia Investment Coordinating Board/BKPM

ปี 2552 การลงทุนจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย ส่วนใหญ่อยู่ในกิจการประเภทการขนส่ง คลังสินค้า และการติดต่อสื่อสาร มูลค่าเงินลงทุน 4,170.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และ ยา มูลค่าเงินลงทุน 1,183.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การค้า และการบำรุงซ่อมแซม มูลค่าเงินลงทุน 706.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร และ โลหะ มูลค่าเงินลงทุน 654.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ อุตสาหกรรมยานยนต์และอุปกรณ์การขนส่ง มูลค่าเงินลงทุน 583.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁽¹⁸⁾

สำหรับปี 2553 (มกราคม - มีนาคม) การลงทุนจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย ส่วนใหญ่อยู่ใน กิจการประเภทการขนส่ง คลังสินค้า และการติดต่อสื่อสาร มูลค่าเงินลงทุน 941.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การทำเหมืองแร่ มูลค่าเงินลงทุน 711.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา มูลค่าเงิน ลงทุน 681.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และนิคมอุตสาหกรรม มูลค่าเงินลงทุน 406.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ อุตสาหกรรมยานยนต์และอุปกรณ์การขนส่ง มูลค่าเงินลงทุน 244.6 ล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ⁽¹⁹⁾ (ตารางที่ 4.3)

⁽¹⁸⁾ Indonesia Investment Coordinating Board. Foreign Direct Investment Realization by Sector, 2006 - 2009, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Sector,%202006-2009.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)

⁽¹⁹⁾ Indonesian Investment Coordinating Board. Ranking of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report by Sector 1st Quarter 2010, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Tabel-3%20PMA%20SEKTOR%20LKPM.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)

ตารางที่ 4.3 การลงทุนจากต่างประเทศในอินโดนีเซีย ปี 2549 - 2553 (ม.ค. - มี.ค.) (แยกตามอุตสาหกรรม)

ลำดับ	ประเภทกิจการ	มูลค่าการลงทุน (ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)				
		2549	2550	2551	2552	2553 (ม.ค.-มี.ค.)
1	การขนส่ง คลังสินค้า และการติดต่อสื่อสาร	646.9	3,305.2	8,529.9	4,170.3	941.5
2	การทำเหมืองแร่	98.0	309.8	181.4	332.7	711.2
3	การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	105.3	119.3	26.9	349.2	681.6
4	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และนิคมอุตสาหกรรม	254.0	64.5	174.9	315.1	406.1
5	อุตสาหกรรมยานยนต์ และอุปกรณ์การขนส่ง	438.5	412.3	756.2	583.4	244.6
6	อุตสาหกรรมอาหาร	354.4	704.1	491.4	552.1	204.7
7	การค้า และการบำรุงซ่อมแซม	434.3	482.9	582.2	706.1	138.8
8	อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรและโลหะ	955.7	714.1	1,281.4	654.9	125.3
9	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง & รองเท้า	51.8	95.9	145.8	122.6	51.5
10	การเพาะปลูก & สวน	351.9	219.1	147.4	122.3	49.7
11	งานบริการอื่นๆ	144.4	488.6	123.1	161.2	45.5
12	อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และยา	264.6	1,611.7	627.8	1,183.1	44.0
13	การก่อสร้าง	144.2	448.2	426.7	512.7	43.5
14	โรงแรม ร้านอาหาร	111.5	136.4	156.9	306.5	23.2
15	อุตสาหกรรมพลาสติกและยางพารา	112.7	157.9	271.6	208.1	23.1
16	การปศุสัตว์	18.8	45.7	4.5	2.5	21.9
17	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	424.0	131.7	210.2	251.4	20.5
18	อุตสาหกรรมนาฬิกา, เครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์	0.2	10.9	15.7	5.1	10.5
19	อุตสาหกรรมกระดาษและการพิมพ์	747.0	672.5	294.7	68.7	8.5
20	อุตสาหกรรมแร่โลหะ	94.8	27.8	266.4	19.5	2.1
21	การประมง	32.8	24.7	2.4	5.1	1.3
22	อุตสาหกรรมอื่นๆ	117.1	30.2	34.7	120.1	0.6
23	อุตสาหกรรมไม้	58.9	127.9	119.5	62.1	0.0
24	การป่าไม้	31.0	0.0	0.0	0.0	0.0

ที่มา : Indonesia Investment Coordinating Board / BKPM

4.2 การลงทุนโดยตรงจากอินโดนีเซียในประเทศไทย

การลงทุนโดยตรงจากประเทศอินโดนีเซียในประเทศไทย ยังมีไม่มากนัก จากสถิติสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ปี 2552 โครงการลงทุนของอินโดนีเซียที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริม มีจำนวน 3 โครงการ เงินลงทุนทั้งสิ้น 1,331.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7 ของเงินลงทุนทั้งสิ้นจากกลุ่มประเทศอาเซียน (ตารางที่ 4.4) ส่วนใหญ่เป็นกิจการบริการ (จำนวน 2 โครงการ เงินลงทุนทั้งสิ้น 1,051.2 ล้านบาท) ได้แก่ กิจการโรงแรม และ กิจการสนับสนุนการค้า โดยมีที่ตั้งในเขต 1 และ เขต 2

สำหรับปี 2553 (มกราคม - สิงหาคม) โครงการลงทุนของอินโดนีเซียที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริม มีจำนวน 1 โครงการ เงินลงทุนทั้งสิ้น 12 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.9 ของเงินลงทุนทั้งสิ้นจากกลุ่มประเทศอาเซียน⁽²⁰⁾ (ตารางที่ 4.5)

⁽²⁰⁾ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, FOREIGN INVESTMENT FROM MAJOR COUNTRIES, http://www.boi.go.th/english/download/statistics_foreign_investment/228/FINV108.pdf (สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2553)

ตารางที่ 4.4 การลงทุนโดยตรงจากประเทศต่างๆ ในไทยที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมปี 2551-2553

(หน่วย: ล้านบาท)

ประเทศ	โครงการที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน							
	2551		2552		2552 (ม.ล. - ส.ล.)		2553 (ม.ล. - ส.ล.)	
	จำนวน	เงินลงทุน	จำนวน	เงินลงทุน	จำนวน	เงินลงทุน	จำนวน	เงินลงทุน
Total Foreign Investment	838	351,142	614	142,077	384	64,354	508	184,235
100% Foreign Investment	496	159,771	361	87,736	229	32,167	324	115,803
Japan	324	106,155	243	58,905	150	37,888	200	62,538
<i>ANIEs</i>								
Taiwan	47	7,406	32	5,341	17	1,243	20	2,769
Hong Kong	19	5,303	14	1,001	13	921	19	11,570
Korea, South	56	9,273	31	6,278	13	690	26	1,075
<i>ASEAN</i>	119	50,407	78	18,227	46	2,773	65	20,259
- Singapore	67	25,334	49	14,699	27	1,465	43	16,984
- Malaysia	46	25,219	25	6,389	16	1,280	20	3,262
- Indonesia	2	350	3	1,331	1	5	1	12
- Philippines	1	5	2	3	2	3	-	-
- Myanmar	3	585	-	-	-	-	1	1
PRC.	27	3,474	15	7,009	11	563	19	9,974
India	21	9,592	17	3,680	9	1,449	6	1,445
<i>North America</i>								
U.S.A.	32	8,698	37	25,591	24	1,324	29	4,458
Canada	4	141	7	667	5	587	2	88
<i>Australia</i>								
Australia	22	3,195	13	676	6	523	15	5,949
New Zealand	5	875	-	-	-	-	1	5
<i>European Union</i>	143	48,502	121	13,433	91	10,079	87	54,801
<i>All Europe</i>	160	49,749	135	16,210	99	12,616	100	62,954
- UK	31	9,004	21	1,943	13	187	11	496
-Germany	30	2,265	21	1,071	20	1,021	20	1,447
-Switzerland	10	979	11	2,748	7	2,522	9	7,477
-France	24	2,027	17	772	13	689	10	1,030
-Belgium	10	2,308	7	405	7	405	3	6
-Italy	7	721	4	2,070	3	2,065	5	395
-Denmark	7	245	9	866	5	524	9	1,479
-Sweden	4	809	10	850	6	300	2	70
-Netherlands	27	30,904	22	3,751	15	3,593	17	24,484
<i>Others of which:</i>								
Cayman Island	1	28	1	79	-	-	4	1,434
United Arab Emirates	3	7,212	3	376	3	376	1	630
Samoa	4	533	-	-	-	-	-	-
British Virgin Island	16	7,012	11	5,350	8	3,969	11	1,087
Mauritius	5	959	6	1,824	3	1,083	2	111

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 4.5 การลงทุนโดยตรงที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนของประเทศอินโดนีเซีย ปี 2552

รายชื่อบริษัท	ประเภทกิจการ	ผลิตภัณฑ์/การบริการ	เขต	เงินลงทุนทั้งสิ้น (ล้านบาท)
EIG GROUP CO., LTD,	7.4.3	Hotel	1	1,046.2
ANODAMINE (THAILAND) CO., LTD.	7.10	Trade and Investment Support Office (2, 4, 6, 7)	2	5.0
Q. FOOD CO., LTD,	1.11.8	Packed Seafood	3	280.0
รวม				1,331.2

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สำหรับปี 2553 (ม.ค.-ส.ค.) โครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน มีเพียง 1 โครงการ เงินลงทุนทั้งสิ้น 12 ล้านบาท (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6

การลงทุนโดยตรงที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนของประเทศอินโดนีเซีย ปี 2553 (ม.ค.-ส.ค.)

รายชื่อบริษัท	ประเภทกิจการ	ผลิตภัณฑ์/การบริการ	เขต	เงินลงทุนทั้งสิ้น (ล้านบาท)
MR.BOUVIER PHILIPPE	7.8	International Procurement Office (IPO)	1	12.0

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

บทที่ 5

กฎ ระเบียบ สิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ⁽²¹⁾

รัฐบาลอินโดนีเซียมีนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ จึงได้ดำเนินการร่างกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่คือ Law of the Republic of Indonesia Number 25 Year 2007 Regarding Capital Investment โดยประกาศเป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2550 เพื่อควบคุมดูแลกิจกรรมการลงทุนในอินโดนีเซีย โดยมีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงบรรยากาศการลงทุนในอินโดนีเซียโดยเน้นประโยชน์ของประเทศ กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดหลักการและวัตถุประสงค์การลงทุน นโยบายการลงทุนพื้นฐาน ประเภทของธุรกิจและทำเลที่ตั้ง การปฏิบัติต่อการลงทุน แรงงาน ภาคธุรกิจ การพัฒนาการลงทุนในระดับจุลภาค ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ การดำเนินการลงทุน Special Economic Zone และการระงับข้อพิพาทด้านองค์กร หน่วยงานส่งเสริมการลงทุนของอินโดนีเซียภายใต้กฎหมายการลงทุน คือ Investment Coordinating Board (BKPM) นำโดยประธาน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งและขึ้นตรงกับประธานาธิบดี มีอำนาจหน้าที่ในการประสานดำเนินการตามนโยบายการลงทุน รวมถึงการพัฒนาตามแนวทางการลงทุนของอินโดนีเซีย และแสวงหา ส่งเสริมศักยภาพและโอกาสการลงทุนในประเทศ

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้

1. ลดขั้นตอนการอนุมัติการลงทุน หน่วยงานที่ดูแลด้านการลงทุนของอินโดนีเซีย คือ Investment Coordinating Board (Badan Koordinasi Penanaman Modal: BKPM) BKPM เป็นหน่วยงานอิสระซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนในอินโดนีเซีย ภายใต้กฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ จะมีการเพิ่มบทบาทของ BKPM ให้เป็น One-Stop Service ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนและเวลาในการพิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนจาก 90 วันเหลือเพียง 30 วัน

⁽²¹⁾ กรมส่งเสริมการส่งออก. ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย,
<http://www.ryt9.com/s/expd/545278> (สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2553)

---

2. เพิ่มความเท่าเทียมกันระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนภายในประเทศ ในโครงการบางประเภท หากนักลงทุนมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่ BKPM กำหนดไว้ เช่น โครงการลงทุนที่เน้นใช้แรงงานเป็นปัจจัยหลักในการผลิต โครงการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน โครงการลงทุนในพื้นที่ห่างไกล

3. ปรับลดจำนวนกิจการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน โดยขณะนี้ทางการอินโดนีเซียกำลังอยู่ระหว่างการทบทวนว่าจะตัดกิจการใดออกจากรายการที่ห้ามนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน

4. รับประกันว่าจะไม่ยึดกิจการของนักลงทุนต่างชาติ ยกเว้น ในกรณีที่มีการก่ออาชญากรรมทางธุรกิจ (Corporate Crime) แต่จะอนุญาตให้บริษัทต่างชาติสามารถดำเนินการต่อสู้คดีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศได้

5. ขยายเวลาการให้สิทธิการใช้ที่ดิน

5.1 สิทธิการใช้ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกในการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประมง หรือ ปศุสัตว์ ให้สิทธิการใช้ที่ดินเป็นเวลา 95 ปี จากเดิมให้เวลา 35 ปี และต่ออายุเพิ่มอีก 25 ปี

5.2 สิทธิการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างและครอบครองสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน ให้สิทธิการใช้ที่ดินเป็นเวลา 80 ปี จากเดิมให้เวลา 30 ปี และต่ออายุเพิ่มอีก 20 ปี

5.3 สิทธิการใช้ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะแก่ตัวแทนของรัฐบาลต่างชาติในการก่อสร้างสถานทูต และองค์กรเพื่อสังคม วัฒนธรรม และศาสนา ขยายเวลาการให้สิทธิเป็นเวลา 70 ปี จากเดิมมีกำหนดระยะเวลา 25 ปี และสามารถต่ออายุได้เพิ่มอีก 20 ปี

ความตกลงด้านการลงทุนที่สำคัญ

1. ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Agreement for the Promotion and Protection of Investment) ซึ่งอินโดนีเซียมีความตกลงกับ 57 ประเทศ รวมทั้งไทย โดยลงนามในความตกลงดังกล่าวกับไทยเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2541 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2541

2. ความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน (Agreement for the Avoidance of Double Taxation) ไทย-อินโดนีเซียลงนามในความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างกันเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2544 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 ตุลาคม 2546

3. การจัดตั้งสภาธุรกิจไทย - อินโดนีเซีย (Bilateral Business Council) โดยรองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและประธานคณะกรรมการความสัมพันธ์ไทย-อินโดนีเซียได้

ร่วมลงนามในบันทึกเมื่อเดือนกรกฎาคม 2545 และได้จัดตั้งสภาธุรกิจไทย – อินโดนีเซียเมื่อ วันที่ 27 พฤษภาคม 2546

สำหรับสาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ แบ่งออกเป็นกลุ่มสาขาดังนี้

1. ธุรกิจการเกษตร: การเพาะปลูกถั่วเหลือง ข้าวโพด ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน โกโก้ กาแฟ อ้อย และเมล็ดมะม่วงหิมพานต์
2. ประมง: ทั้งประมงน้ำเค็มและน้ำจืด
3. อุตสาหกรรม: เคมีภัณฑ์และยา อาหาร ไม้และเฟอร์นิเจอร์ ยื่อกระดาษและกระดาษ อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ สิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม
4. สาธารณูปโภคพื้นฐานและพลังงาน ทางด่วน ท่าอากาศยาน ท่าเรือ ระบบสื่อสาร โทรคมนาคม และโรงพลังน้ำ
5. การบริการ: การค้า โรงแรม ร้านอาหาร คลังสินค้า การบันเทิงและสันทนาการต่างๆ การบริการด้านวิศวกรรมและเทคนิค ทั้งนี้ในกฎหมายการลงทุนฉบับนี้ ได้กำหนดสาขาธุรกิจที่เปิดสำหรับนักลงทุนต่างชาติ โดยจำกัดอัตราร้อยละของการเป็นเจ้าของธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ (Limit for foreign capital ownership) ไว้ตามรายสาขาธุรกิจ

กฎระเบียบเกี่ยวกับการเปิดสำนักงานตัวแทนในต่างประเทศในประเทศอินโดนีเซีย

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องคือ Decree Minister of Trade Republic of Indonesia No. 10/M-Dag/Per/3/2006

สรุปสาระสำคัญของกฎระเบียบดังกล่าว ดังนี้

มาตรา 1

1. ตัวแทนของบริษัทผู้ค้าต่างชาติจะต้องเป็นบุคคลอินโดนีเซียหรือบุคคลต่างชาติที่ได้รับการแต่งตั้งจากบริษัทต่างชาติ หรือสมาคมบริษัทต่างชาติในต่างประเทศให้เป็นตัวแทนในประเทศอินโดนีเซีย

2. ใบอนุญาตประกอบธุรกิจการค้าของตัวแทนของบริษัทต่างชาติ โดยย่อคือ SIUP 3A เป็น ใบอนุญาตในการดำเนินธุรกิจของตัวแทนในการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจของตัวแทนของบริษัท ต่างชาติ

มาตรา 2

ธุรกิจตัวแทน (Representative Business) ในอินโดนีเซียจะอยู่ในรูปของ ตัวแทนขาย (Selling Agents) ตัวแทนผลิต (Manufacturing Agents) หรือตัวแทนซื้อ (Buying Agents) ก็ได้

มาตรา 3

ธุรกิจตัวแทน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

- 1) ดำเนินกิจกรรมในการแนะนำ ส่งเสริมการตลาดสินค้าที่ผลิตโดยบริษัทต่างชาติ รวมทั้งให้ ข้อมูลหรือคำแนะนำในการใช้การนำเข้าสินค้า
- 2) ทำการสำรวจตลาดและควบคุมดูแลการขายในประเทศในกรอบของสินค้าที่ต้องการ ทำตลาด
- 3) ทำการสำรวจตลาดสินค้าที่บริษัทต่างชาติต้องการ
- 4) ปิดสัญญาสำหรับหรือในฐานะของบริษัทที่ได้รับการแต่งตั้ง กับบริษัทในประเทศในกรอบ ของการส่งออก

มาตรา 4

ห้ามธุรกิจตัวแทนในการทำกิจกรรมการค้า (trading activities) และทำธุรกรรมการขาย (selling transaction) ตั้งแต่การเริ่มต้นจนถึงการตกลง เช่น การยื่นประมูล การทำสัญญา และการอ้างสิทธิ และ กิจกรรมอื่นที่คล้ายคลึงกัน

มาตรา 12 (แรงงาน)

ทุกธุรกิจตัวแทนของบริษัทต่างชาติ ที่จ้างงานพนักงานต่างชาติ 1 คน จะต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญ หรือพนักงานชาวอินโดนีเซียอย่างน้อย 3 คน โดยต้องทำสัญญาจ้างพนักงานชาวอินโดนีเซีย โดยต้อง แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของพนักงาน (KTP) และสัญญาจ้างหรือแบบฟอร์มการรับ เงินเดือนของพนักงาน เพื่อเป็นการพิสูจน์ถึงการจ้างงาน

มาตรา 20

ธุรกิจตัวแทนของบริษัทต่างชาติจะต้องลงทะเบียนบริษัทตามกฎหมายของอินโดนีเซีย No. 3/1982 เรื่องทะเบียนบริษัท ภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่วันที่ใน SIUP 3A ของบริษัท

กฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ

อินโดนีเซียยังมีกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ กฎระเบียบเรื่องการเปิดร้านอาหารในประเทศอินโดนีเซีย กฎระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจแฟรนไชส์ เป็นต้น ซึ่งผู้ที่เข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศอินโดนีเซียจะต้องตรวจสอบกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาธุรกิจที่จะเข้ามาลงทุนก่อนเข้ามาลงทุนในอินโดนีเซียด้วย

การปฏิบัติต่อนักลงทุน

ภายใต้กฎหมายการลงทุน ปี 2550 รัฐบาลได้ถือปฏิบัติต่อการลงทุนทั้งการลงทุนในประเทศและต่างประเทศ อย่างเท่าเทียมกัน

สิ่งจูงใจเพื่อการลงทุน

สิ่งจูงใจที่เสนอให้นักลงทุนภายใต้กฎหมายการลงทุนนี้ ได้รวมถึง สิ่งจูงใจทางด้านภาษีอากร อัตราภาษีในการนำเข้า การยกเว้นในเรื่องเครื่องจักร สินค้าทุนและวัตถุดิบพื้นฐาน การคิดค่าเสื่อมภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สิทธิในการถือครองที่ดิน การเคลื่อนย้ายและการนำเข้าสินค้าทุนและเครื่องจักร

การให้ความคุ้มครองการลงทุน

การลงทุนได้รับเอกสิทธิ์คุ้มครองในเรื่องความปลอดภัยในการยึดธุรกิจการลงทุนของต่างประเทศ มาเป็นธุรกิจของประเทศตน ภายใต้กฎหมายการลงทุนฉบับที่ 25 ในปี 2550 หากรัฐบาลดำเนินการแปรรูปธุรกิจการลงทุนของบริษัทต่างชาติให้กลายเป็นธุรกิจของคนท้องถิ่น รัฐบาลจะต้องจ่ายเงินชดเชยความเสียหายเต็มจำนวนให้กับบริษัทลงทุนต่างชาติ

การเคลื่อนย้ายและโอนเงินทุนกลับประเทศ

นักลงทุนต่างชาติมีอิสระในการเคลื่อนย้ายและโอนเงินทุน กำไร รายได้จากดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าสิทธิประโยชน์ รายได้จากการขายสินทรัพย์ การขาย และรายได้จากการดำเนินธุรกิจอื่นๆ ในรูปแบบของเงินสกุลต่างประเทศ กลับสู่ประเทศของตน

ธุรกิจที่มีเงื่อนไขพิเศษ

ในปี 2550 รัฐบาลได้ออกร่างกฎหมายการลงทุน ฉบับแก้ไข ที่ 111 (PP No, 111) แก้ไขฉบับที่ 77 ของปี 2550 (ตารางที่ 5.1) เกี่ยวกับธุรกิจต้องห้าม หรือ ธุรกิจที่ไม่อนุญาตให้มีการลงทุนใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนของต่างประเทศ หรือ ในประเทศ ได้แก่ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ การพนัน การปลูกกัญชาหรือพืชเสพติด การผลิตสารเคมีอันตราย รวมทั้งหมด 25 ธุรกิจ⁽²²⁾ (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.1 กฎระเบียบและจำนวนของธุรกิจ ตามกฎ PP No, 111 ปี 2550

ข้อกำหนด	จำนวนธุรกิจ
ธุรกิจต้องห้าม	25
ธุรกิจที่เปิดให้สงวนไว้สำหรับวิสาหกิจ (UMKMK)	43
ธุรกิจที่เปิดให้เป็นการลงทุนร่วมระหว่างนักลงทุนต่างชาติและท้องถิ่น	36
ธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้น	48
ธุรกิจที่กำหนดทำเลที่ตั้งไว้	1
ธุรกิจที่ต้องมีใบอนุญาตพิเศษ	22
ธุรกิจที่มีการกำหนดสัดส่วนของการลงทุนต่างประเทศและในประเทศ	17
ธุรกิจที่กำหนดสัดส่วนของการลงทุนจากต่างประเทศ และต้องมีใบอนุญาตพิเศษ	41
ธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับนักลงทุนท้องถิ่นเท่านั้นและต้องมีใบอนุญาตพิเศษ	1

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า

⁽²²⁾ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. กฎหมายว่าด้วยการลงทุน,

<http://www.thaibizindonesia.com/en/info-indonesia/trade-and-investment/law-on-investment.php>

(สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2553)

ตารางที่ 5.2 ประเภทกิจการที่ห้ามการลงทุน

ประเภทกิจการที่ห้ามลงทุน
สาขาธุรกิจ: Culture and Tourism
1. Gambling/casino
2. Historical and archaeological remains (temples, Sultan's palace, inscriptions, ruins, ancient buildings, submarine findings, etc.)
3. Museums
4. Customary dwellings/areas
5. Monuments
6. Objects of ziarah (places of worship, ruins, graves, etc.)
สาขาธุรกิจ: Forestry
7. Utilization (collection) of natural coral Marine Affairs and Fisheries
8. Fishing of species of fish listed in Appendix 1 of CITES Communications and Informatics
9. Management and operation of radio frequency spectrum and satellite orbit monitoring stations
10. Radio and television public broadcasters
สาขาธุรกิจ: Transportation
11. Supply and operation of terminals
12. Installation and maintenance of road furniture
13. Business and operations of weigh stations
14. Business of type test of motor vehicles
15. Business of periodic test of motor vehicles
16. Telecommunications/aids to shipping navigation
17. Vessel Traffic Information System (VTIS)
18. Air Traffic System Providers
สาขาธุรกิจ: Industry
19. Industries of chemicals that can damage the environment, such as : Penta Chlorophenol, Dichloro Diphenyl Trichloroethane (DDT), Dieldrin, Chlordane, Carbon Tetra Chloride, Chloro Fluoro Carbon (CFC), Methyl Bromide, Methyl Chloroform, Halon, and the rest
20. Industries of beverages containing alcohol (hard liquor, wine and beverages containing malt)

ประเภทกิจการที่ห้ามลงทุน
21. Industries of chemicals in Schedule I of the Chemical Weapons Convention (Sarin, Soman, Tabun, Mustard, Levisite, Ricine and Saxitoxin, etc)
22. Manufacturing industries of Chloro-alkali with substance containing mercury
23. Industries of cyclamates and saccharine
24. Industries of non-ferrous metals (lead)
สาขาธุรกิจ: Agriculture
25. Culture of marijuana

ที่มา : Attachment I of the Regulation of the President of the Republic of Indonesia, Number 27 of 2007, Dated July 3rd, 2007.

มีธุรกิจ 432 ประเภท ที่เปิดให้เป็นการดำเนินการแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ เท่านั้น (UMKMK) นอกจากนั้นมีธุรกิจ 36 ประเภท ที่เปิดให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ แต่จะต้องเป็นการลงทุนร่วมกับนักลงทุนท้องถิ่น (ตารางที่ 5.3)

สัดส่วนของการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติจะแตกต่างกันไปตามประเภทธุรกิจ ซึ่งมีตั้งแต่ ร้อยละ 99, 95, 85, 80, 75, 60, 65, 50, 49 และร้อยละ 25 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3 ประเภทกิจการที่ต้องลงทุนในรูปแบบหุ้นส่วน

ประเภทกิจการที่ต้องลงทุนในรูปแบบหุ้นส่วน
สาขาธุรกิจ: Forestry
1. Silkworm cocoon (natural silk farming)
2. Honeybee farming
3. Rattan
4. Bamboo
5. Agarwood
6. Seedlak
7. Alternative food crops (sago)
8. Oleo pine resin
9. Shorea javanica

ประเภทกิจการที่ต้องลงทุนในรูปแบบหุ้นส่วน
10. Gums
11. Essential oils
สาขาธุรกิจ: Marine Affairs and Fisheries
12. Rearing of sea fish
13. Hatchery of sea fish
14. Rearing of freshwater fish
15. Rearing of brackishwater fish
16. Hatchery of brackishwater fish
17. Hatchery of freshwater fish
18. Fish Processing Units : Salting/drying of fish, smoking of fish and boiling of fish
19. Marketing, distribution of fishery products
สาขาธุรกิจ: Communication and Informatics
20. Added-value telephony services : call center, content services (ringtone, short message services, etc) and other added-value telephony services
21. Multi-media services : Internet Service Providers
สาขาธุรกิจ: Industry
22. Clove cigarettes, non-clove cigarettes, and other cigarettes
23. Sweetening-picking of fruits and vegetables
24. Processed food made from grains, roots and tubers, sago, gnetum, gnemon, and copra
25. Stamped batik
26. Processing industries of rattan
27. Processing of finished goods made from mangrove wood
28. Essential oils
29. Clay articles for construction materials, lime article, and cement articles
30. Silver jewelry
31. Wooden ships for marine tourism and fishing, including their devices and fittings
32. Agricultural machine tools that use medium technology such as paddy threshers, corn shellers, and hand tractors
33. Other industries of handicraft
34. Bolts and nuts, components and spare parts of prime movers, pumps and compressors, two-and-three-wheeled

ประเภทกิจการที่ต้องลงทุนในรูปแบบหุ้นส่วน
motor vehicle components and fittings, bicycle and pedicab fittings
35. Processing industries of powdered and sweetened condensed milk
สาขาธุรกิจ: Manpower and Transmigration
36. Agriculture, plantation and fishery activities in transmigration areas

ที่มา : Attachment II of the Regulation of the President of the Republic of Indonesia, Number 27 of 2007, Dated July 3rd, 2007.

- ธุรกิจที่สงวนไว้ให้เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเท่านั้น คือ ธุรกิจประมงขนาดเล็ก ธุรกิจประมงที่มีกำลัง 30 ตัน ธุรกิจก่อสร้างขนาดเล็ก โครงการพิเศษเช่น การซ่อมถนน การสร้างท่อส่งก๊าซ การขนส่งขนาดเล็ก รถบัส รถแท็กซี่ การขนส่งผู้โดยสาร การย้อมผ้าด้วยเครื่องจักรที่ต้องใช้มือช่วย การเพาะปลูกที่มีพื้นที่น้อยกว่า 25 เฮกเตอร์ เช่น ปาล์มน้ำมัน และการเพาะปลูกพืชเพื่อใช้บริโภค

- สาขาที่เปิดให้มีการลงทุนจากต่างประเทศในรูปแบบของการลงทุนร่วมกับการลงทุนในประเทศ คือการทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องป่าไม้เบื้องต้น เช่น การเลี้ยงผึ้ง การทำยางจากต้นสน ไม้ไผ่ เรซิน น้ำมันจากพืช รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรบนพื้นดินและพื้นน้ำ เช่น การประมง ในเรื่องของการเลี้ยงปลา การแปรรูปปลาในรูปแบบของการตากแห้งและการรมควันปลา รวมถึงธุรกิจการผลิตชิ้นส่วนอะไหล่รถยนต์ ปัม และคอมเพรสเซอร์

- ธุรกิจที่ต้องการใบอนุญาตประกอบธุรกิจพิเศษเพิ่มเติม คือ ธุรกิจที่ใช้วัสดุที่เกี่ยวกับแก๊สมันตาพรังสี เช่น ธุรกิจเหมืองแร่ที่ต้องใช้รังสีในการสำรวจ ธุรกิจป่าไม้ที่ต้องมีการรับรองผลิตภัณฑ์ไม้ที่ได้ เช่น ไม้วีเนียร์ที่มีการเคลือบ แท่งไม้ ต่าง ๆ

- ธุรกิจที่สงวนไว้สำหรับนักลงทุนในประเทศเท่านั้น คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น การถ่ายทำภาพยนตร์ การจัดจำหน่ายภาพยนตร์ ห้องบันทึกเสียง ธุรกิจป่าไม้ เช่น การทำธุรกิจที่ใช้น้ำจากป่าไม้ เรือประมงที่มีเครื่องยนต์มากกว่า 100 แรงม้า ธุรกิจเพื่อสุขภาพ เช่น ทันตแพทย์ กายภาพบำบัด ธุรกิจค้าปลีก เช่น ซูเปอร์มาร์เก็ต ที่มีพื้นที่น้อยกว่า 1,200 ตารางเมตร หรือ ห้างสรรพสินค้าที่มีขนาดน้อยกว่า 2,000 ตารางเมตร หรือ มินิมาร์ท ที่มีขนาดน้อยกว่า 400 ตารางเมตร ร้านค้าในชุมชนและอื่น ๆ

รวมถึงธุรกิจที่มีการกำหนดพื้นที่และความเป็นเจ้าของเงินลงทุน รวมถึงธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็ก เช่น ธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กมาตรฐาน 2 ดาว ธุรกิจทัวร์ การรับจัดงานอีเวนต์ทั่วไปและอื่น ๆ

- ธุรกิจที่ระบุไว้ว่าจะต้องได้รับการอนุญาตพิเศษและมีการกำหนดสัดส่วนของเจ้าของเงินทุน คือ ธุรกิจท่องเที่ยวที่อยู่นอกเขตที่ระบุไว้ข้างต้น ธุรกิจเกี่ยวกับวัสดุไวไฟ การทำสวนปาล์มน้ำมัน ที่มีขนาดใหญ่กว่า 25 เฮกเตอร์

ทรัพย์สินทางปัญญา

อินโดนีเซีย มีความก้าวหน้าในการป้องกันทรัพย์สินทางปัญญา มีการจัดประชุม หลายครั้ง ที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา

อินโดนีเซีย เข้าร่วมเป็นสมาชิก ขององค์การการค้าโลก World Trade Organization และปฏิบัติตาม ข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPs) ตามกฎหมายข้อที่ 7 ในปี 2537 อินโดนีเซีย ได้เข้าร่วมข้อตกลง กรุงเฮก The Hague Agreement (London Act) ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบทางอุตสาหกรรม

อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซีย ก็ยังต้องปรับปรุงระบบข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันทรัพย์สินทาง ปัญญา การโจรกรรมทางคอมพิวเตอร์ และงานศิลปะ และ ภาพยนตร์ ยังคงพบแพร่หลายกลาดเคลื่อนอยู่ ในประเทศ ทรัพย์สินทางปัญญา ที่รัฐบาลตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และการออกแบบทางอุตสาหกรรม

ลิขสิทธิ์

ตามหลักพื้นฐานเรื่องลิขสิทธิ์ ของอินโดนีเซีย เป็นไปตามกฎหมายฉบับที่ 19 ในปี 2547 ได้แก่ การปกป้องการประดิษฐ์คิดค้น หรือ นวัตกรรมใหม่ ๆ รวมถึง การป้องกันในเรื่องวิทยาศาสตร์ งานศิลปะ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพลง ภาพถ่าย แผนที่ และ อื่น ๆ ลิขสิทธิ์ นั้นจะมีผลในกรณี

- อายุของงานประดิษฐ์คิดค้น ไม่เกิน 50 ปีที่ผู้คิดค้นเสียชีวิตแล้ว งานประดิษฐ์คิดค้น ไม่ว่าจะ เป็นหนังสือ หุ่น หนังสือตลับ งานเขียน ละครเพลง การเดินรำ การรำยรำ ภาพวาด ประติมากรรม งาน แกะสลัก สุนทรพจน์ สถาปัตยกรรม และ อื่น ๆ

- หากลิขสิทธิ์นั้นมิใช่เป็นเจ้าของมากกว่า 1 คน สิทธินั้นจะยังคงอยู่จนกระทั่งผู้เป็นเจ้าของคนสุดท้ายได้เสียชีวิตไปแล้วไม่เกิน 50 ปี หลังจากนั้นสิ่งประดิษฐ์นั้นจะสามารถเปลี่ยนหรือยกให้ผู้อื่นต่อไป

- ไม่เกิน 50 ปี หลังการประกาศสิทธิของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์ ภาพถ่าย ฐานข้อมูล และผลงานที่เกิดจากการดัดแปลงปรับเปลี่ยนใด ๆ

- ไม่เกิน 50 ปี หลังจากทำงานวรรณกรรมนั้นได้ตีพิมพ์ครั้งแรก

เครื่องหมายการค้า

สิทธิจากเครื่องหมายการค้าในอินโดนีเซีย ถูกคุ้มครองโดยกฎหมาย นอกจากนี้จะเห็นได้จากพระราชกฤษฎีกาของประธานาธิบดีฉบับที่ 17 ปี 2540 เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้จะถูกคุ้มครอง 10 ปีภายหลังจากที่มีการใช้เครื่องหมายการค้า นั้น ๆ และสามารถขอขยายการต่ออายุการใช้ออกไปได้อีก เครื่องหมายการค้าหนึ่งสามารถยกเลิกการใช้ โดยการร้องขอต่อเจ้าของ หรือ ภาครัฐ ได้หากไม่มีการใช้

เครื่องหมายการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้จะถูกคุ้มครอง 10 ปีภายหลังจากที่มีการใช้เครื่องหมายการค้า นั้น ๆ และสามารถขอขยายการต่ออายุการใช้ออกไปได้อีก

เครื่องหมายการค้าหนึ่ง สามารถยกเลิกการใช้ โดยการร้องขอต่อเจ้าของ หรือ ภาครัฐ ได้หากไม่มีการใช้

สิทธิบัตร

รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิบัตร และให้การคุ้มครองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้กฎหมายฉบับที่ 14 ในปี 2544 สิทธิบัตร ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่รัฐบาลได้มอบให้กับผู้คิดค้น สำหรับสิ่งประดิษฐ์คิดค้นทางเทคโนโลยี ทั้งที่เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ หรือ กระบวนการผลิต

สิทธิบัตรจะมีอายุคุ้มครอง 20 ปี สำหรับสิทธิบัตร หรือ สิ่งประดิษฐ์คิดค้นแบบง่าย ๆ จะมีอายุคุ้มครองเพียง 10 ปี และ สิทธิบัตรทั้งสองสามารถขอขยายต่ออายุได้อีก สิทธิบัตรสามารถโอน

เปลี่ยนไปให้ผู้อื่นได้ โดยการมอบให้เป็นมรดก การบริจาค การทำสัญญาข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร และ อื่น ๆ

การออกแบบอุตสาหกรรม

การออกแบบอุตสาหกรรม ครอบคลุมถึง รูปแบบ การตั้งค่า องค์กรประกอบของเส้นและสี การผสมผสานลายเส้นและสีในเชิงสามมิติ หรือสองมิติ ซึ่งจะก่อให้เกิดความประทับใจในความงาม และสามารถนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ สินค้าอุตสาหกรรม หรือ งานฝีมือ ผู้ถือสิทธิ์การออกแบบอุตสาหกรรมดังกล่าว มีสิทธิ์ที่จะนำไปใช้ และห้ามไม่ให้ผู้อื่นผลิต ใช้ ขาย นำเข้า ส่งออก หรือ จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ใช้การออกแบบอุตสาหกรรมของตน

ความคุ้มครองสิทธิ์การออกแบบอุตสาหกรรมนั้น มีระยะเวลา 10 ปี หลังจากทีสิทธิ์ดังกล่าว ถูกนำไปใช้

แหล่งที่ตั้งสำหรับการลงทุน

การลงทุนสามารถกระทำได้ทุกพื้นที่ในอินโดนีเซีย ยกเว้นพื้นที่บางบริเวณที่เป็นที่ห้ามด้วยเหตุผลทางกฎหมายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การลงทุนในเขตพิเศษ หรือ ในนิคมอุตสาหกรรม ในปัจจุบันมีนิคมอุตสาหกรรมทั้งหมด 87 แห่ง ทั้งในสุมาตรา ชวา กาลิมันตัน สุลาเวสี แต่ที่มีมากที่สุด คือในเกาะชวา (ตารางที่ 5.4) นิคมอุตสาหกรรมจะจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้ง ไฟฟ้า น้ำ โทรศัพท การกำจัดน้ำเสีย และ อื่นๆ

ตารางที่ 5.4 นิคมอุตสาหกรรมในอินโดนีเซีย

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
สุมาตรา	เกาะรีเอา	- Batamindo Industrial Park - Bintang Industrial Park - Hijrah Industrial Estate - Kabil Industrial Park - Panbil Industrial Estate

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		- Puri Industrial Park 2000 - Tunas Industrial Estate - Union Industrial Park - Bintan Industrial Estate
	สุมาตราเหนือ	- Kawasan Industri Medan - Pulahan Seruai Industrial Estate - Medanstar Industrial Estate
	สุมาตราตะวันตก	- Padang Industrial Park
	รีเอา	- Kawasan Industri Dumai
ชวา	จาร์กาทา	- Cilandak Commercial Estate - Kawasan Industri Pulogadung - Kawasan Berikat Nusantara (KBN)
	จิเรกอน	- Kawasan Industri Krakatau (KIE)
	ตรังกรัง	- Millennium Industrial Estate - Kawasan Industri & Pergudangan Cikupamas - Soewarna Integrated Business Park - Taman Tekno BSD
	เซอรััง	- Kawasan Industri Terpadu MGM Cikande - Modern Cikande Industrial Estate
	เบกาซี	- Bekasi International Industrial Estate - MM2100 Industrial Town - BFIE - MM2100 Industrial Town - MMID - Kawasan Industri EJIP - Kawasan Industri Gobel - Kawasan Industri Jababeka

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		- Lippo Cikarang Industrial Park - Marunda Center - Patria Manunggal Jaya Industrial Estate
	การาวัง	- Kawasan Industri Daya KencanAsia - Kawasan Industri Indotaisei Kota Bukit Indah - Kawasan Industri Kujang Cikampek - Kawasan Industri Mandalapratama Permai - Kawasan Industri Mitrakarawang - Karawang International Industrial City - Suryacipta City of Industry
	ภูวการี่ต้า	- Kota Bukit Indah Industrial City - Kawasan Industri Lion
	บอร์ก่อ	- Kawasan Industri Sentul - Cibinong Center Industrial Estate
	ชูเมดั่ง	- Kawasan Industri Rancaekek - Kawasan Industri Tugu Wijayakusuma - Kawasan Industri Candi - Kawasan Industri Terboyo - LIK Bugangan Baru Semarang - Taman Industri BSB - Tanjung Emas Export Processing Zone - Kawasan Industri Gresik - Ngoro Industri Persada - Surabaya Industrial Estate Rungkut
สุลาเวสี	สุลาเวสีตอนใต้	- Kawasan Industri Makassar

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
	สุลาเวสีตอนเหนือ	- Bitung Industrial Estate
กาลิมันตัน	กาลิมันตันตะวันออก	- Kaltim Industrial Estate

ที่มา : Association of Industrial Estates, Data Consult

กฎหมายแรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงาน กฎหมายแรงงาน⁽²³⁾

กฎหมายแรงงานหลักที่เกี่ยวข้องกับแรงงานและมีความสัมพันธ์กับ อุตสาหกรรมมีทั้งหมด 4 ฉบับ ได้แก่

1. กฎหมายเลขที่ 3/1992 ว่าด้วยสวัสดิการทางสังคมของแรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของการเกษียณอายุ การได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน การเสียชีวิต และการประกันสุขภาพ (ใช้บังคับกับบริษัทที่มีคนงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป)
2. กฎหมายเลขที่ 21/2003 ว่าด้วยสหภาพแรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงาน การเป็นสมาชิกของสหภาพ การจัดตั้งสมาพันธ์สหภาพแรงงาน และสภาแห่งชาติของแรงงาน
3. กฎหมายเลขที่ 13/2003 ว่าด้วยกำลังคน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์การความร่วมมือด้านแรงงานแบบพหุภาคี และไตรภาคี
4. กฎหมายเลขที่ 2/2004 ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทของแรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีระงับข้อพิพาทระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง การนำคดีไปสู่ศาล และการตัดสินชี้ขาดตามกฎหมายหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบด้านแรงงาน คือ กระทรวงกำลังคนและเคลื่อนย้ายกำลังคน (Ministry of Manpower and Transmigration) ซึ่งมีผู้บริหารสูงสุดคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนโยบายของกำลังคนอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายแรงงาน เลขที่ 13/2003 ซึ่งยังคงมีผลบังคับใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

⁽²³⁾ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. กฎหมายแรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงาน, <http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/labor-and-wage/> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

สาระสำคัญของกฎหมายแรงงาน ประกอบด้วย

- พื้นฐาน หลักการ และเป้าหมายของการพัฒนาแรงงาน
- การวางแผนแรงงานและข้อมูลข่าวสารของแรงงาน
- การจัดหาโอกาสที่เท่าเทียมกันของแรงงานและการปฏิบัติต่อคนงาน
- การฝึกอบรมแรงงานเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงทักษะแรงงานและประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น
- การจ้างแรงงานภายใต้โครงการสร้างพลังอำนาจที่สมดุลของแรงงาน ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลในการขยายโอกาสของการทำงาน
- การจ้างแรงงานต่างชาติที่ถูกต้องและตรงกับทักษะ ความสามารถของแรงงาน
- การพัฒนาความร่วมมือกันของแรงงานตามแนวทางของปัญจสิลา (Pancasila) เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นอันหนึ่งเดียวกัน (Harmonious) มีพลังและสร้างสรรค์ (Dynamic) และมีความสัมพันธ์กัน (Relation)
- การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก สถาบัน และข้อตกลงร่วมกัน รวมทั้ง องค์กรพหุภาคี องค์กรไตรภาคี ความร่วมมือกันทางสังคม และการแก้ปัญหาความขัดแย้งของแรงงาน
- ปกป้องคุ้มครองแรงงาน รวมทั้งสิทธิของแรงงานในการเจรจาต่อรองกับนายจ้าง ความมั่นคงของแรงงาน สวัสดิภาพของการทำงานการคุ้มครองแรงงานสตรี แรงงานเด็ก และแรงงานทุพพลภาพ ประกันค่าจ้างแรงงาน สวัสดิการและความมั่นคงทางสังคมของแรงงาน
- การควบคุมกำกับแรงงานให้ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานอย่างถูกต้อง

จำนวนแรงงาน

จากข้อมูลสถิติด้านแรงงานของหน่วยงานสถิติแห่งชาติ (The Central Bureau of Statistics : BPS) จะเห็นได้ว่าจำนวนคนทำงาน (วัยทำงาน) ในประเทศอินโดนีเซีย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.01 ต่อปี จากจำนวน 158.92 ล้านคนในปี 2547 เป็น 166.64 ล้านคนในปี 2551

ปัจจุบันอินโดนีเซียมีจำนวนกำลังคนทำงานมากแต่ก็ยังไม่สามารถรองรับการใช้แรงงานของภาคการผลิตได้ เนื่องจากงานมีอยู่อย่างจำกัดและแรงงานยังขาดทักษะในการทำงาน ในปี 2551 จำนวนคนว่างงานในประเทศได้ลดลงเป็น 9.39 ล้านคนจากจำนวน 11.90 ล้านคนในปี 2548

โอกาสในการทำงานของแรงงาน ได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 90.14 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 91.60 ในปี 2551 และหากพิจารณาจากพื้นฐานของการศึกษา พบว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมต้น (Elementary School : SD) หรือผู้ที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับพื้นฐานจะเป็นคนส่วนใหญ่ของกลุ่มคนวัยทำงานในปี 2551 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 85.66 ล้านคน โดยส่วนใหญ่จำนวน 59.57 ล้านคนอยู่ในชนบท และที่เหลืออยู่ในเมือง

ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมต้น (Junior high school : SMP) จะมีประมาณร้อยละ 22.19 หรือร้อยละ 36.75 ของจำนวนคนที่อยู่ในวัยทำงาน และประมาณ 19.39 ล้านคนอยู่ในชนบท ส่วนที่เหลืออยู่ในเมือง

ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย (Senior high school : SMA) มีร้อยละ 20.49 หรือมีจำนวน 33.93 ล้านคน โดยส่วนใหญ่หรือประมาณ 22.52 ล้านคนอยู่ในชนบท และที่เหลืออยู่ในเมือง

ผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญา (Diploma) มีเพียง 4.14 ล้านคน จำนวน 1.31 ล้านคนอยู่ในชนบท และจำนวน 2.83 ล้านคนอยู่ในเมือง ส่วนผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 5.09 ล้านคน โดยส่วนใหญ่หรือจำนวน 4.19 ล้านคนอยู่ในชนบท และที่เหลืออยู่ในเมือง

ตารางที่ 5.5 จำนวนคนวัยทำงานแยกตามพื้นฐานของการศึกษา ปี 2551

ประเภทของนายหน้าค้าหลักทรัพย์	จำนวน (ล้านคน)
จำนวนคนวัยทำงาน	166.64
กำลังแรงงาน	111.95
คนว่างงาน	9.39
คนวัยทำงานแยกตามการศึกษา :	
ประถมต้น (SD)	85.66
ระดับมัธยมต้น (SMP)	36.75
ระดับมัธยมปลาย (SMA)	33.93
ระดับอนุปริญญา (Diploma)	4.14
ระดับมหาวิทยาลัย (University)	5.09

ที่มา : Manpower and Transmigration Ministry

ประเภทของงาน

บริษัทจะจ้างพนักงาน/คนงานแบบประจำ (Permanent workers) แบบสัญญา (Contract workers) และแบบรับช่วงต่อ (Outsourcing workers)

พนักงานประจำจะได้รับเงินเดือน โบนัส และสวัสดิการอื่นๆ ซึ่งแตกต่างจากพนักงานแบบสัญญา และแบบรับช่วงต่อ

พนักงานแบบสัญญาจะได้รับการจ้างตามระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญาจ้างซึ่งได้ทำสัญญากับนายจ้าง และในปัจจุบันการจ้างระบบนี้เริ่มเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจากบริษัทต่างๆ หลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2531 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่หลายบริษัทล้มละลายหรือเริ่มจะเกิดการล้มละลายจึงจำเป็นต้องให้พนักงานของบริษัทออกจากงานโดยการจ่ายเงินชดเชย

ปัจจุบันหลายบริษัทเลือกใช้วิธีการจ้างงานแบบสัญญาเพื่อหลีกเลี่ยงการจ่ายเงิน ชดเชยในช่วงที่มีการให้พนักงานออกจากงาน โดยปกติสัญญาการจ้างงานจะมีตั้งแต่ 6 - 24 เดือน และนายจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกหรือต่อสัญญาจ้าง พนักงานที่มีการจ้างแบบระบบสัญญาจ้างจะได้รับเงินเดือนเป็นรายเดือน วันหยุดตามศาสนาและไม่มีสวัสดิการใดๆ รัฐบาลมีกฎระเบียบว่าสัญญาการจ้างงานจะมีอายุสูงสุดเพียง 2 ปี และสามารถต่อสัญญาได้อีก 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี

ระบบการจ้างแบบรับช่วงต่อ เป็นระบบที่มีการจัดหาพนักงานให้กับบริษัทอื่นๆ ที่มีความต้องการพนักงาน พนักงานที่ได้รับการคัดเลือกภายใต้ระบบการรับช่วงต่ออาจจะมีสถานะเป็นพนักงานประจำหรือพนักงานชั่วคราว

บริษัทที่ให้บริการจัดหาพนักงานรับช่วงต่อจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงแรงงาน พนักงานรับช่วงต่ออาจทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานประจำหรือทำงานพิเศษที่เกี่ยวข้องกับงานประจำก็ได้ภายใต้กฎหมายแรงงานเลขที่ 13/2003 มาตราที่ 50 - 55 และมาตราที่ 56 - 59

ภายใต้กฎหมายเลขที่ 13/2003 มาตราที่ 66 มีงานเพียง 5 ประเภทเท่านั้นที่จะได้รับการเสนอให้พนักงานทำงานได้ภายใต้ระบบการรับช่วงต่อ ได้แก่ งานบริการจัดเลี้ยงการให้บริการทำความสะอาด การรักษาความปลอดภัย บริการสนับสนุนการทำเหมือง และบริการขนส่งพนักงาน หากเป็นงานที่นอกเหนือจากงาน 5 ประเภทดังกล่าวอาจไม่ได้รับการเสนอให้พนักงานทำงานได้ภายใต้ระบบดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติบริษัทหลายแห่งไม่ได้ให้ความสนใจต่อกฎระเบียบและการจ้างแรงงานภายใต้ระบบรับช่วงต่อ โดยเฉพาะงานประเภทอื่นๆ ที่นายจ้างมักจะมีการหลบเลี่ยงการจ้างงานซึ่งเป็นงานที่ขัดกับกฎระเบียบและผลประโยชน์ของพนักงาน ทั้งนี้ ประโยชน์ที่บริษัทได้รับจากการจ้าง

งานแบบรับช่วงคือบริษัท ไม่มีข้อผูกมัดที่จะต้องจ่ายเงินชดเชยเมื่อใดก็ตามที่ตัดสินใจให้พนักงานออกจากงาน

เวลาทำงาน

ภายใต้กฎหมายแรงงาน เวลาทำงานจะต้องไม่มากกว่า 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยปกติเวลาทำงานจะเป็น 8 ชั่วโมงต่อวัน สำหรับผู้ที่ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์ หรือ 7 ชั่วโมงต่อวัน สำหรับคนที่ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ กฎระเบียบของเวลาทำงานจะไม่มีผลบังคับใช้กับงานในบางสาขาที่กำหนด

การทำงานล่วงเวลา

การทำงานล่วงเวลาจะถูกควบคุมกำกับ โดยการตัดสินใจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ตามกฎกระทรวงเลขที่ KEP.102/MEN/VI/2004 ทั้งนี้ การทำงานล่วงเวลาจะเป็นไปตามข้อกำหนดของแต่ละบริษัท โดยพนักงานมีสิทธิที่จะได้รับการจ่ายเงินค่าล่วงเวลาในอัตราพิเศษ

ตารางที่ 5.6 อัตราการจ่ายเงินค่าล่วงเวลาพิเศษ

วันทำงาน	อัตราตัวคูณพื้นฐาน		
	ปกติ	ชั่วโมงที่ 1	ชั่วโมงถัดไป
วันจันทร์ – วันเสาร์	-	1.5	2
วันอาทิตย์และวันหยุด	2	3	4

ที่มา : Manpower and Transmigration Ministry

การฝึกอบรมของพนักงาน

ตามกฎกระทรวงเลขที่ KEP.261/MEN/XI/2004 ได้กำหนดให้บริษัทที่มีพนักงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปจะต้องจัดฝึกอบรมให้แก่พนักงานอย่างน้อยร้อยละ 5 ของจำนวนพนักงานทั้งหมดในแต่ละปี บริษัทที่ถูกกำหนดให้จัดฝึกอบรมในแต่ละปีนั้น จะต้องจัดเตรียมกำหนดการฝึกอบรมรายปี ประกอบด้วยประเภทของการฝึกอบรม ระยะเวลาและสถานที่ของการฝึกอบรม ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการจัดฝึกอบรมจะเป็นความรับผิดชอบของบริษัททั้งหมด

สิทธิของพนักงานและวันหยุด

- เงินเดือน
- โบนัส
- สวัสดิการอื่นๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายของที่พักอาศัย และเงินกู้
- ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
- ค่าใช้จ่ายในการคลอดบุตร และวันลาพักคลอดบุตร 3 เดือน (1.5 เดือนก่อนคลอดบุตร และ 1.5 เดือนหลังจากคลอดบุตร) สำหรับพนักงานผู้หญิง
- ประกันสังคม
- วันหยุดรายสัปดาห์ กำหนดให้หยุด 1 วัน หลังจากทำงาน 6 วัน และวันหยุด 2 วันหลังจากทำงาน 5 วัน
- วันหยุดรายปี กำหนดให้มีวันหยุดได้ 12 วันทำงาน หลังจากทำงานต่อเนื่องกัน 12 เดือนขึ้นไป
- วันหยุดพักผ่อน กำหนดให้หยุดได้ไม่เกิน 2 อาทิตย์ หลังจากทำงานมาแล้วอย่างน้อย 6 ปี
- วันหยุด ตามกฎกระทรวงแรงงานเลขที่ 04/MEN/1994 บริษัทจะถูกกำหนดให้พนักงานได้รับวันหยุดทางศาสนาทุกปี

สหภาพแรงงาน

ภายใต้กฎหมายฉบับที่ 21 ปี 2543 รัฐบาลอนุญาตให้แรงงานทุกคนมีสิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงานและเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน ทั้งนี้ บริษัทที่มีคนงานอย่างน้อย 10 คนก็สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนกับนายจ้าง สหภาพแรงงานสามารถจัดตั้งโดยพนักงานในบริษัทหรือบุคคลภายนอกบริษัทก็ได้ ทั้งนี้รูปแบบสหภาพแรงงานถือเป็นองค์กรอิสระเปิดเผย ประชาธิปไตย และรับผิดชอบ ในการต่อสู้เพื่อแรงงานในกรณีที่มีข้อโต้แย้งกับนายจ้าง องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงานคือ สมาพันธ์แรงงานแห่งชาติ (Federation of Indonesian Workers : FSPSI) ซึ่งประกอบด้วย สหภาพแรงงาน 21 แห่ง

ตามกฎกระทรวงแรงงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ฉบับที่ 03/Men/1993 กำหนดให้สมาพันธ์ของสหภาพแรงงานที่สามารถจดทะเบียนได้นั้น จะต้องมิใช่สมาชิกเป็นสหภาพแรงงานของบริษัทต่างๆอย่างน้อย 5 แห่ง ใน 25 เกาะ หรือ มีสมาชิกเป็นแรงงานทั่วประเทศอย่างน้อย 10,000 คน

หรือ มีสมาชิกเป็นสหภาพแรงงาน 10 แห่ง สมาชิกของสหภาพแรงงานนั้น ต้องจ่ายค่าสมาชิกรายเดือน ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ No. KEP.187/MEN/IX/2004 นอกจากนี้กำหนดให้สามารถจัดตั้งสภาแห่ง สหภาพแรงงานได้ โดยมีสมาพันธ์ของสหภาพแรงงานตั้งแต่ 3 สมาพันธ์ขึ้นไป

นับตั้งแต่ช่วงปฏิรูปของประเทศ สหภาพแรงงานมีบทบาทที่สำคัญในการต่อสู้เรียกร้องสิทธิ ของแรงงาน เรียกร้องค่าจ้างขั้นต่ำ (Regional minimum weight (UMR)) การระงับข้อพิพาท การ ประท้วงตามท้องถนน การร้องเรียนต่อสภาผู้แทนราษฎร

เพื่อป้องกันการปลดพนักงานจำนวนมากออกและการระงับข้อพิพาทระหว่างพนักงานและ นายจ้าง รัฐบาลจึงได้จัดตั้ง คณะกรรมการ 2 ฝ่าย ขึ้นตามกฎกระทรวงที่ PER.32/MEN/XII/2008. ในปี 2552 คณะกรรมการ 2 ฝ่ายประกอบด้วย 11,832 บริษัท ตัวแทน 210 ในเทศบาลชุมชนต่าง ๆ ครอบคลุม 31 แห่ง และคณะกรรมการของรัฐ

ในระดับชาติ คณะกรรมการไตรภาคี ประกอบด้วย ตัวแทนภาครัฐสหภาพแรงงาน และองค์กร นายจ้าง ซึ่งผลประโยชน์ของทั้งสามฝ่ายนี้จะถูกกำหนดและปกป้องให้ความเป็นธรรมโดยกฎหมาย

การประกันสังคมของแรงงาน

รัฐบาลได้จัดตั้งโครงการประกันสังคมเพื่อแรงงาน ที่เรียกว่า Jamsostek Jaminan Sosial Tenaga Kerja. ภายใต้กฎหมายฉบับที่ 3 ในปี 2535 ตามการอนุมัติของกระทรวงแรงงานที่ KEP. 67/MEN/2004โครงการประกันสังคม ดังกล่าวนี้อยู่ภายใต้การกำกับของหน่วยงานประกันสังคมของรัฐ ซึ่งครอบคลุมเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) การประกันการเกษียณอายุ
- 2) การประกันสุขภาพ
- 3) การประกันอุบัติเหตุจากการทำงาน
- 4) การประกันการเสียชีวิต

เบี้ยประกันของโครงการประกันสังคม ดังกล่าว จะคิดจาก 5.7% ของเงินเดือนและ 3.7% สมทบจากนายจ้าง และที่เหลือจากส่วนสมทบของพนักงาน นายจ้างที่มีลูกจ้าง 10 คนขึ้นไป ที่มีอัตรา ค่าจ้างต่อคน 1 ล้านบาทขึ้นไป จะต้องเข้าร่วมกับโครงการดังกล่าวนี้ หากเจ้าของธุรกิจที่ไม่มีลูกจ้างก็ สามารถเข้าร่วมโครงการนี้ได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม มีหลายบริษัท ที่ไม่ได้คำนึงถึงความสำคัญต่อสิทธิของแรงงานที่ควรจะได้ ก็ไม่ต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการดังกล่าว แม้ว่าจะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ก็ตาม ทั้งประเทศ มีบริษัทขนาดใหญ่ ถึง 190,000 แห่งทั่วประเทศ แต่มีเพียง 91,000 บริษัท เท่านั้นที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว

รัฐบาลพยายามที่จะขยายขอบเขตของ โครงการประกันแห่งชาติขึ้น โดยการออกกฎหมายฉบับที่ 40 ในปี 2547 เรียกว่า โครงการประกันสังคมแห่งชาติ (National Social Security System : SJSN)

อัตราค่าจ้างแรงงาน

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (The regional minimum wage : UMR) เป็นมาตรฐานค่าจ้างของแรงงานในประเทศ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำนี้ถูกกำหนดโดยสภาค่าจ้าง ภายใต้ความรับผิดชอบดูแลของประธานาธิบดี ที่ 107 ในปี 2547 ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการไตรภาคี คือ ตัวแทนของภาครัฐ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน) สหภาพแรงงาน และองค์กรนายจ้าง

การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเริ่มจากการสำรวจค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการดำรงชีวิต ซึ่งนำเสนอโดยสภาค่าจ้างในแต่ละภูมิภาคต่อองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นๆ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำนี้จะมีการทบทวนความเหมาะสมทุกปี และใช้กับแรงงานทั่วไป และแรงงานที่มีสัญญาจ้าง 1 ปีขึ้นไป

แรงงานต่างชาติ

ตามกฎกระทรวงแรงงานฉบับที่ PER 02/MEN/III/2008 อนุญาตให้แรงงานต่างชาติที่ถือวีซ่าอินโดนีเซีย สามารถทำงานในอินโดนีเซียได้ ร่วมกับแรงงานท้องถิ่น เพื่อการถ่ายทอดความรู้ หน่วยงานที่อนุญาตให้สามารถจ้างแรงงานต่างชาติได้ คือ (TKAs) :

- 1) สำนักงานตัวแทนการค้าระหว่างประเทศ
- 2) สำนักตัวแทนของบริษัทในต่างประเทศ หรือ สำนักข่าวต่างประเทศ
- 3) บริษัทลงทุนของต่างประเทศ (PMA)
- 4) บริษัทลงทุนของอินโดนีเซีย (PMDN)
- 5) บริษัทที่ดำเนินงานเพื่อโครงการของรัฐ และ โครงการช่วยเหลือต่าง ๆ
- 6) สถาบันเพื่อสังคม การศึกษา วัฒนธรรม และศาสนา
- 7) ธุรกิจบริการ

นายจ้างของแรงงานต่างชาติ จะต้องมีการจัดทำแผนการใช้แรงงานต่างชาติ (RPTKA) ซึ่งจะต้องมีเหตุผลในการใช้แรงงานต่างชาติ ตำแหน่ง ค่าจ้าง จำนวนสถานที่ทำงาน ระยะเวลาการจ้าง และจำนวนแรงงานท้องถิ่นที่จะทำงานด้วย และแผนการใช้แรงงานต่างชาติที่มากกว่า 50 คน ขึ้นไป จะต้องได้รับการอนุมัติจากอธิบดีกระทรวงแรงงาน แต่หากความต้องการจ้างแรงงานต่างชาติที่น้อยกว่า 50 คน นั้น ก็สามารถขออนุมัติจากผู้อำนวยการกองของกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ใบอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างชาติ นี้จะต้องถูกต้องอายุทุกๆ ปี นายจ้างที่มีแรงงานต่างชาติทำงานนั้น จะต้องจัดให้แรงงานต่างชาติ นั้นเข้าร่วมโครงการประกันสังคมด้วย โดยที่แรงงานต่างชาติที่ได้รับค่าจ้างต่อเดือนเกิน 100 ดอลลาร์สหรัฐ นายจ้างจะต้องจ่ายเงินล่วงหน้าให้กับกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน (Dana Pengembangan Keahlian dan Keterampilan : DPKK) โดยการโอนเข้าบัญชีธนาคารของรัฐที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดไว้แรงงานต่างชาติไม่อนุญาตให้ทำงานมากกว่า 1 ตำแหน่ง และทำงานสองแห่ง ตำแหน่งของแรงงานต่างชาติ คือ ช่างเทคนิค ผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการ ผู้อำนวยการคณะผู้แทน ที่ปรึกษา

5.2 ขั้นตอนการลงทุน

- ขั้นตอนในการเริ่มดำเนินการลงทุน⁽²⁴⁾

การลงทุนจากต่างประเทศโดยส่วนใหญ่จะต้องมีใบอนุญาตดำเนินธุรกิจอย่างถาวร (permanent business permit: IUT) ซึ่งขั้นตอนการลงทุนจะแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ การอนุมัติให้ดำเนินการลงทุน (investment approval phase) การก่อสร้าง (construction phase) และการดำเนินธุรกิจ (commercial phase)

1. ขั้นตอนอนุมัติการลงทุน (Investment approval phase)

การยื่นขออนุญาตลงทุน ซึ่งการสมัครหรือขออนุญาตการลงทุนจะดำเนินการก่อนการจัดตั้งบริษัทใหม่หรือจะดำเนินการตั้งบริษัทก่อนการขออนุญาตก็ได้ ทั้งนี้หากเป็นการลงทุนในเขตปลอดอากร การยื่นขออนุญาตจะต้องยื่นต่อผู้มีอำนาจใน bonded zone ดังกล่าว

โดยทั่วไปการยื่นขออนุญาตลงทุนจะใช้เวลาประมาณ 10 วันในการอนุมัติในเบื้องต้น (initial approval: SPPP BKPM) ซึ่งจะมีผลใช้บังคับ 3 ปี โดยหลังจากที่ได้รับอนุมัติเบื้องต้น

⁽²⁴⁾ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัท,

<http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

ผู้ลงทุนก็จะดำเนินการจัดตั้งบริษัท (PT) โดยใช้ Indonesian notary public ซึ่งจะมีเอกสารที่จำเป็นที่แสดงว่าได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน (Ministry of Justice and Human Rights) ภายหลังจากที่เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ผู้ลงทุนก็จะได้รับเอกสารประกอบการหรือเอกสารจัดตั้งบริษัท (notaries document) ซึ่งจะลงพิมพ์ในพระราชกฤษฎีกา (State Gazette) โดยขั้นตอนต่อไปก็คือการลงทะเบียนที่อยู่ของบริษัทกับรัฐบาลท้องถิ่นและเทศบาล นอกจากนี้ นักลงทุนก็ต้องลงทะเบียนเป็นผู้ชำระภาษีเพื่อให้ได้เลขทะเบียนผู้เสียภาษี (Tax Payer Registration Number: NPWP) และเลขที่ยืนยันนักธุรกิจผู้เสียภาษี (Taxable Businessman Confirmation Number: NPPKP)

ทั้งนี้หลังจากที่ดำเนินการตามเงื่อนไขต่าง ๆ ครบแล้ว ผู้ขออนุญาตก็จะได้รับหนังสืออนุมัติถาวรสำหรับการลงทุน (Permanent Approval Letter: SPT) ซึ่งทำให้นักลงทุนสามารถเริ่มลงทุนได้

2. ขั้นตอนการก่อสร้าง (Phase of Construction)

การบริหารจัดการและใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการก่อสร้างนี้ ส่วนหนึ่งจะเกี่ยวกับหน่วยงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM) ซึ่งรวมถึงใบอนุญาตเป็นผู้นำเข้าจำกัด (Limited Importer License: APIT) แผนกำลังคน (RPTKA/ TA.01) ใบอนุญาตนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบพื้นฐาน (ซึ่งต้องเสนอต่อ BKPM โดยผ่าน Sucofindo ซึ่งเป็นบริษัท Surveyor)

สำหรับใบอนุญาตที่ต้องดำเนินการกับหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับทำเลที่ตั้ง (Location Permit) ซึ่งจะออกโดยสำนักงานท้องถิ่นของสำนักงานที่ดิน โดยใบอนุญาตในการใช้ประโยชน์บนที่ดิน (Hak Guna Usaha - HGU) สำหรับที่ดินที่มีพื้นที่มากกว่าหรือเท่ากับ 200 เฮกเตอร์ จะออกโดยสำนักงานที่ดิน และใบอนุญาตในการใช้ประโยชน์บนที่ดิน สำหรับที่ดินที่มีพื้นที่น้อยกว่า 200 เฮกเตอร์ จะออกโดยสำนักงานจังหวัดของสำนักงานที่ดิน สำหรับที่ดินที่มีพื้นที่น้อยกว่านี้ใบอนุญาตที่ดินสำหรับอาคาร จะออกโดยสำนักงานตำบลของสำนักงานที่ดิน (district/city office) โดยยังมีใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร (Permit for Building Construction: IMB) ด้วย ทั้งนี้ผู้ลงทุนจะต้องส่งรายงานให้ BKPM ทุก 6 เดือน

3. ขั้นตอนการดำเนินธุรกิจ (Commercial Phase)

ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตดำเนินธุรกิจถาวร ซึ่งจะออกให้กับบริษัท เมื่อบริษัทได้ดำเนินการขอใบอนุญาตต่างๆ ครบถ้วนตามที่กำหนด ได้แก่ ใบอนุญาตนำเข้า-ส่งออกจากกระทรวง

การค้า และแผนกำลังคนจากกระทรวงแรงงาน โดยภายหลังจากที่ได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานผู้มีอำนาจ ผู้ลงทุนก็จะได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจถาวร ซึ่งจะมีผลใช้บังคับถึง 30 ปี

- ขั้นตอนในการลงทุนและเอกสารที่จำเป็นต้องใช้

ขั้นตอนแรกของการลงทุนก็คือการยื่นขออนุญาตลงทะเบียนการลงทุน (Investment registration) ต่อหน่วยงานส่งเสริมการลงทุน (BKPM) โดยต้องยื่นเอกสารสำคัญประกอบ ทั้งนี้หากโครงการลงทุนอยู่ใน เขตปลอดภาษีอากร (Bonded zone) ก็จะต้องยื่นขออนุญาตต่อผู้มีอำนาจในเขตปลอดภาษีอากรดังกล่าว ทั้งนี้ นักลงทุนต่างชาติสามารถยื่นคำขอดังกล่าวได้ที่สถานทูตอินโดนีเซียในแต่ละประเทศ หลังจากที่ได้รับใบอนุญาตการลงทุน (PMA License) ขั้นตอนต่อไปคือ จะต้องดำเนินการจัดตั้งบริษัทจำกัด (Perseroan Terbatas – PT) และยื่นใบอนุญาตขอรับการส่งเสริมการลงทุน

บริษัทจำกัด หรือ PT นั้น ตามกฎหมายกำหนดให้อำนาจของบริษัทอย่างน้อยต้องเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลเทียบเท่ากับบริษัทอินโดนีเซีย หรือมากกว่า ทั้งนี้ผู้ก่อตั้งบริษัทผู้มีอำนาจจะต้องได้รับการแต่งตั้งโดยผู้มอบอำนาจ หรือผู้มอบฉันทะ โดยผู้ก่อตั้งบริษัทแต่ละคนจะได้รับการถือครองหุ้นของบริษัทได้ เอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในการจดทะเบียนบริษัท ได้แก่ เอกสารการจัดตั้งบริษัทที่เป็นภาษาอินโดนีเซีย สำเนาเลขทะเบียนผู้เสียภาษี (tax registration number: NPWP) หนังสืออนุญาตการจัดตั้งบริษัทจากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งหนังสือแนะนำจากกระทรวงหรือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เอกสารการจัดตั้งบริษัทจะได้รับการรับรองจาก Indonesian Notary Public โดยผู้ลงทุนจะต้องลงทะเบียนเป็นผู้เสียภาษีด้วย (NPWP) และเลขทะเบียนยืนยันนักธุรกิจที่เสียภาษี (NPPKP)

ขั้นตอนที่สองก็คือการขอใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

1. ใบอนุญาตผู้นำเข้าจำกัด (Limited Importer License: APIT)
2. ใบอนุญาตแผนกำลังคน (Manpower plan approval: RPTK)
3. หนังสืออนุมัติศุลกากร (มีรายการสินค้าทุน)
4. หนังสืออนุมัติศุลกากร (มีรายการของวัตถุดิบ)

ใบอนุญาตทั้งสี่ดังกล่าวจะขออนุญาตดำเนินการที่ BKPM สำหรับใบอนุญาตที่ต้องดำเนินการกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่

1. ใบอนุญาตสำหรับทำเลที่ตั้ง (Location Permit)
2. โฉนดที่ดิน (Land Title)
3. ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร
4. ใบอนุญาตสำหรับ Hindrance Act (HO/ UUG)

ใบอนุญาตสำหรับทำเลที่ตั้งนั้นมีความจำเป็นในการจัดการที่ดิน (land clearing) ใบรับรองการใช้ประโยชน์ของที่ดินสำหรับอาคารต้องใช้สำหรับการก่อสร้างและการใช้ประโยชน์ในอาคารที่ดินสำหรับการดำเนินธุรกิจ สำหรับใบอนุญาตในการใช้ประโยชน์บนที่ดินต้องใช้สำหรับการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารต้องใช้สำหรับการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและอาคาร และใบอนุญาตสำหรับ Hindrance Act จะต้องใช้สำหรับการดำเนินธุรกิจภายหลังจากที่ได้รับใบอนุญาตต่างๆ แล้ว ผู้ลงทุนอาจเริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งต่างๆ ที่ใช้สำหรับการผลิต ซึ่งความคืบหน้าในการดำเนินกิจกรรมการลงทุนนั้นจะต้องรายงานต่อหน่วยงาน BKPM ทั้งนี้ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการผลิตผู้ลงทุนจะต้องยื่นใบอนุญาตทำธุรกิจถาวรต่อหน่วยงาน BKPM

สำหรับเอกสารที่ใช้ประกอบการขอใบอนุญาตทำธุรกิจถาวร ได้แก่

1. สำเนาเอกสารจัดตั้งบริษัท จากกระทรวงยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน
2. สำเนาเอกสารการใช้ประโยชน์บนที่ดินสำหรับอาคาร และ ใบอนุญาตในการใช้ประโยชน์บนที่ดิน หรือเอกสารการซื้อขายที่ดินจากสำนักงานโฉนดที่ดิน (PPAT) หรือสำเนาสัญญาการเช่าที่ดิน
3. หลักฐานการเป็นเจ้าของอาคาร พร้อมสำเนาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร หรือเอกสารการซื้อขายอาคาร
4. สำเนาเลขทะเบียนผู้เสียภาษี
5. สำเนาใบอนุญาต Hindrance Act และใบอนุญาตสำหรับทำเลที่ตั้ง
6. สำเนาการอนุมัติแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Plan: RKL) สำหรับธุรกิจที่ต้องการรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแผนการควบคุมเรื่อง

สิ่งแวดล้อม (Environmental Monitoring Plan) ซึ่งไม่ต้องการรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

7. ใบมอบอำนาจที่มีอายุครบ 6,000 รูเปีย สำหรับการขออนุญาตดำเนินการโดยตัวแทน (proxy)

8. สำเนารายงานเกี่ยวกับความคืบหน้าในการดำเนินกิจกรรมการลงทุนทั้งนี้ภายหลังจากที่ได้รับอนุมัติใบอนุญาตดำเนินธุรกิจถาวรจากหน่วยงานรัฐบาลส่วนจังหวัดแล้ว ผู้ลงทุนก็จะได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจถาวร ซึ่งจะมีผลใช้บังคับถึง 30 ปี และเมื่อได้รับใบอนุญาตดำเนินธุรกิจถาวรแล้ว ผู้ลงทุนก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการทำกิจกรรมทางธุรกิจต่อไป

- ขั้นตอนของการจัดตั้งบริษัทตัวแทน (Representative Office)

บริษัทต่างประเทศที่เป็นบริษัทตัวแทน (Kantor Perwakilan Perusahaan Asing: KPPA) ที่มีใช้ธุรกิจสาขาการเงินจะต้องจัดตั้งขึ้นเมื่อได้รับความเห็นชอบจากประธาน BKPM

การยื่นขออนุญาต/ขอความเห็นชอบในการจัดตั้งบริษัทตัวแทนดังกล่าว ผู้ยื่นขอจะต้องยื่นสำเนารูปแบบการจัดตั้งบริษัทตัวแทน (Model KPPA) จำนวน 2 ชุดให้แก่หน่วยงาน BKPM พร้อมเอกสารต่างๆ ดังนี้

1. หนังสือคำแถลงของสมาคมบริษัทต่างประเทศที่เป็นตัวแทน
2. หนังสือแต่งตั้งการเป็นตัวแทนจากบริษัทต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้เสนอให้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารบริษัทตัวแทนในต่างประเทศ
3. สำเนาหนังสือเดินทาง (คนต่างชาติ) หรือสำเนาบัตรประจำตัว (คนอินโดนีเซีย) ผู้ซึ่งจะได้รับการเสนอให้เป็นผู้บริหารของบริษัทตัวแทนในต่างประเทศ
4. จดหมายยืนยันความตั้งใจในการพักอาศัย และการทำงานในตำแหน่งที่ผู้บริหารของบริษัทตัวแทนในต่างประเทศ โดยมีข้อจำกัดว่าจะไม่ทำงาน/ธุรกิจอื่นใดในประเทศอินโดนีเซีย
5. กรณีที่ผู้บริหารของบริษัทต่างประเทศมิได้ยื่นคำขอเองจะต้องมอบอำนาจให้กับตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ (Power Attorney) เป็นผู้ดำเนินการลงลายมือชื่อในคำขอ

5.3 ระบบภาษีอากร และสิทธิประโยชน์ในการลงทุน

1) ภาษี ASEAN Integration System of Preferences (AISP)

ประเทศอินโดนีเซียเคยให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่เรียกว่า ASEAN Integration System of Preferences หรือ AISP โดยการละเว้น ลดหย่อนและกำหนดอัตราภาษีสินค้านำเข้าจากประเทศพม่า ลาว เวียดนาม และกัมพูชา ในอัตราพิเศษ

สิทธิประโยชน์ที่อินโดนีเซียมอบให้ประกอบไปด้วยสินค้า 261 ชนิดสำหรับพม่า 21 ชนิดสำหรับลาว 50 ชนิดสำหรับเวียดนาม และ 40 ชนิดสำหรับกัมพูชา โดยอัตราพิเศษจะอยู่ที่ร้อยละ 0 ถึง 5

2) ภาษี Most Favored Nation (MFN)

ภาษี Most Favored Nation เป็นอัตราภาษีสินค้านำเข้าชนิดหนึ่ง ซึ่งจัดเก็บกับประเทศสมาชิก WTO ที่อยู่นอกกลุ่มอาเซียน ประเทศอินโดนีเซียได้มีการปรับลดภาษี MFN ลงเรื่อยมาโดยมีเป้าหมายสำคัญในการกำหนดรายการสินค้าที่ต้องเสียภาษี (Tariff Line) ให้ส่วนใหญ่อยู่ที่ร้อยละ 5 ภายในปี 2553 โดยในปี 2549 อัตรา ภาษี MFN อยู่ที่ร้อยละ 0 ถึง 150 ขึ้นอยู่กับชนิดสินค้า โดยสินค้าเกษตรส่วนมากจะถูกเก็บในอัตราที่ต่ำ

3) ภาษี Common Effective Preferential Tariff (CEPT)

ประเทศอินโดนีเซีย ในฐานะประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน ได้มีการจัดเก็บภาษีการนำเข้าในอัตราพิเศษ เรียกว่า ภาษี Common Effective Preferential Tariff (CEPT) ซึ่งเป็นข้อตกลงว่าด้วยอัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากันภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน โดยมีอัตราการจัดเก็บตั้งแต่ร้อยละ 0 ถึง 5 โดยหากประเทศไทยมีการส่งออกไปยังอินโดนีเซียก็จะได้รับการคิดอัตราภาษีสำหรับการนำสินค้าเข้าในอัตรานี้ โดยมีเงื่อนไขการได้รับสิทธิ คือ สินค้าต้องมีมูลค่าวัตถุดิบและต้นทุนการผลิตในประเทศ (ในกลุ่มอาเซียน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของราคาสินค้าแบบ Free on Board (FOB)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ารัฐบาลอินโดนีเซีย มีนโยบายที่จะชักจูงต่างชาติให้เข้ามาลงทุน ตลอดจนมีการปรับปรุงนโยบายและการให้บริการเพื่อสร้างบรรยากาศการลงทุนที่ดี ทำให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในประเทศอินโดนีเซียมากขึ้น

บทที่ 6

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

สาธารณรัฐอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และถ่านหิน จึงเหมาะสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่จะเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่มีตลาดภายในใหญ่ ด้วยจำนวนประชากรมากถึง 231 ล้านคน (ปี 2552) ในจำนวนนี้ ครึ่งหนึ่งอยู่ในวัยแรงงาน จึงเหมาะสำหรับการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยแรงงานสูง ทั้งการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ และการผลิตเพื่อส่งออก

อย่างไรก็ตามในการเข้าไปลงทุนในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย นักลงทุนยังประสบกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ

6.1 ปัญหา และอุปสรรค

1. ระบบโครงสร้างพื้นฐานการลงทุน ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ

- อินโดนีเซียผลิตกระแสไฟฟ้าได้ปริมาณเพียงพอต่อความต้องการใช้พอดี ไม่มีปริมาณสำรองเหลือสำหรับกรณีฉุกเฉิน หรือโรงไฟฟ้าปิดซ่อมและอีกหลายแห่งยังไม่มีการเสไฟฟ้าใช้คิดเป็นประมาณร้อยละ 36 ของพื้นที่ทั้งหมด ทำให้การเข้าไปลงทุนในกิจการที่ต้องใช้ไฟฟ้ามักไม่สามารถดำเนินการได้

สำหรับก๊าซธรรมชาติ แม้ว่าอินโดนีเซียจะมีปริมาณก๊าซเพียงพอต่อความต้องการใช้ แต่ยังคงต้องปรับปรุงและพัฒนาการแจกจ่ายก๊าซธรรมชาติในประเทศ เพื่อให้สามารถใช้ก๊าซธรรมชาติได้เพียงพอในทุกพื้นที่

2. ต้นทุนการขนส่งสูง

- สาธารณรัฐอินโดนีเซียมีพื้นที่เป็นเกาะ แต่ละเกาะอยู่ห่างกัน ทำให้การขนส่งสินค้าระหว่างเกาะต่างๆ มีต้นทุนสูง

3. ระบบราชการล่าช้า

- กระบวนการตามระบบราชการที่ช้าและยุ่งยาก ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการลงทุน เช่น การขอใบอนุญาตต่าง ๆ

- ระบบราชการมีความซับซ้อน ยุ่งยาก และยังมีปัญหาด้านคอร์รัปชัน ซึ่งจะทำให้ต้นทุนในการลงทุนสูงขึ้น

4. มีกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน

- กฎหมายคุ้มครองแรงงานที่ยังมีความเข้มงวดและรักษาผลประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้แรงงาน เช่น การจ่ายเงินทดแทนกรณีลูกจ้างออกจากงานในอัตราที่สูง เป็นต้น

5. อุปสรรคด้านการร่วมลงทุน

- การร่วมลงทุนกับนักธุรกิจอินโดนีเซียที่ไม่มีความสัมพันธ์กันมาก่อน จะเข้าถึงได้ยาก ซึ่งบางภาคธุรกิจจะมีลักษณะปิดและยังไม่ให้ความเชื่อถือแก่ผู้ติดต่อธุรกิจรายใหม่

6.2 ข้อเสนอแนะ

1. การเลือกทำเลที่ตั้งสำหรับการลงทุนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากบางพื้นที่ไม่มีสาธารณูปโภคหรือพลังงานเพียงพอ เป็นต้น ซึ่งควรเป็นทำเลที่ไม่ไกลจากท่าเรือขนส่งสินค้า หรือต้องเข้าถึงท่าเรือหรือท่าอากาศยานได้ง่าย ทั้งนี้หากนักลงทุนไทยต้องการลงทุนในอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคทำเลที่ตั้งที่ดีที่สุดคือในเกาะชวา เนื่องจากเป็นเกาะที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดของอินโดนีเซีย และมีกำลังซื้อสูง สำหรับเกาะกะลิมันตันและปาปัวจะมีพื้นที่ว่างมาก และราคาถูกกว่าเกาะอื่น เหมาะสำหรับการลงทุนในภาคการเพาะปลูก

2. ควรพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงระหว่างไทย-อินโดนีเซีย เพื่อเพิ่มความคล่องตัวด้านโลจิสติกส์ มีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งจะช่วยลดเวลา/ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

3. ควรใช้บริการจากนักกฎหมายที่มีความสามารถในการติดต่อเพื่อขอใบอนุญาตต่างๆ จากหน่วยงานราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าไปลงทุน

4. ศึกษาข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงข้อได้เปรียบ และสิ่งที่อาจเป็นปัญหาในการลงทุนในอิน โดนีเซีย เช่น นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศ รวมทั้งกฎหมาย/กฎระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการลงทุน สภาพทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากรหรือวัตถุดิบที่สำคัญ ภาวะความต้องการของตลาด เป็นต้น

5. สร้างความสัมพันธ์กับราชการอิน โดนีเซีย โดยเฉพาะกับหน่วยงานที่ต้องมีการประสานธุรกิจ เพื่อความรวดเร็วในการติดต่อกับราชการ และลดต้นทุนการติดต่อธุรกิจ

6. สร้างพันธมิตรทางธุรกิจ เนื่องจากการประกอบธุรกิจในอิน โดนีเซียมีลักษณะที่เน้นพื้นฐานทางด้านความสัมพันธ์มาก

7. เพิ่มการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายการลงทุน ระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนอิน โดนีเซีย รวมทั้งส่งเสริมและขยายคู่ทางการลงทุน และผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

อุตสาหกรรมที่ควรเข้าไปลงทุน

1. อุตสาหกรรมการเกษตร

สาธารณรัฐอิน โดนีเซีย เป็นประเทศที่น่าสนใจเข้าไปลงทุนในภาคการเพาะปลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปาล์มน้ำมัน และยางพารา เนื่องจากมีพื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูก และมีพื้นที่ขนาดใหญ่สำหรับรองรับการลงทุนของต่างชาติ

2. อุตสาหกรรมเหมืองแร่

ได้แก่ ถ่านหิน นิกเกิล อลูมิเนียม น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งภายใต้กฎหมายเหมืองแร่ฉบับใหม่ได้กำหนดให้ต้องถลุงหรือแปรรูปแร่ภายในประเทศ แต่เนื่องจากนักลงทุนในธุรกิจเหมืองแร่มิได้มีเงินทุนเพียงพอที่จะสร้างเตาถลุงแร่ได้เอง จึงเป็นโอกาสให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้าไปสร้างเตาถลุงแร่และดำเนินการถลุงแร่ เช่น แร่เหล็ก นิกเกิล ทองแดง และอลูมิเนียม เป็นต้น

3. อุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค

โอกาสการลงทุนยังเปิดกว้างสำหรับการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม สิ่งทอ เครื่องหนัง อิเล็กทรอนิกส์ และยา เป็นต้น

4. อุตสาหกรรมผลิตเคมีภัณฑ์

ได้แก่ ปิโตรเคมี โอลีโอเคมี เป็นต้น

5. อุตสาหกรรมผลิตสินค้าวัสดุก่อสร้าง

การลงทุนในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าวัสดุก่อสร้าง กำลังขยายตัว เนื่องจากรัฐบาลได้เพิ่มการใช้งบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้าง ทำให้ความต้องการสินค้าวัสดุก่อสร้างเพิ่มขึ้น ได้แก่ ยิปซั่มบอร์ด ซีเมนต์ และวัสดุก่อสร้างอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนี้ภาครัฐก็จูงใจส่งเสริมด้วย ได้ฟื้นตัวดีขึ้นในอินโดนีเซียภายหลังจากการเกิดภาวะที่ตกต่ำในช่วงต้นปี 2552 โดยจะมีอาคารสูงใหม่ ๆ ที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างหรืออยู่ระหว่างการวางแผนก่อสร้างโดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สุราบายา เมดาน มากัสซาร์ ปากันบารู และบันดุง เป็นต้น

บรรณานุกรม

- Alloexpat. Banks in Indonesia, http://www.indonesia.alloexpat.com/indonesia_information/banks_indonesia.php
(สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2553)
- Indonesian Investment Coordinating Board. Statistic of Direct Investment Realization, 1990 - December 31 2009,
http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Direct%20Investment%20Realization,%201990-2009.pdf
(สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)
- Indonesian Investment Coordinating Board. Ranking of Foreign Direct Investment Realization Based on Based on Capital Investment Activity Report by Country 1st Quarter 2010, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Tabel-7%20Peringkat%20NEGARA.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)
- Indonesia Investment Coordinating Board. Foreign Direct Investment Realization by Country, January 1 - December 31, 2009, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Ranking%20of%20Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country,%202009.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)
- Indonesian Investment Coordinating Board. Ranking of Foreign Direct Investment Realization Based on Based on Capital Investment Activity Report by Country 1st Quarter 2010, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Tabel-7%20Peringkat%20NEGARA.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)
- Indonesia Investment Coordinating Board. Foreign Direct Investment Realization by Sector , 2006 - 2009,
http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Sector,%202006-2009.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)
- Indonesian Investment Coordinating Board. Ranking of Foreign Direct Investment Realization Based on Capital Investment Activity Report by Sector 1st Quarter 2010, http://www2.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Tabel-3%20PMA%20SEKTOR%20LKPM.pdf (สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2553)
- Japan International Cooperation Agency. Major Indonesian Industrial Estate, http://www.pma-japan.or.id/baru/pma-japan/admin/download/industrial_area.pdf (สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2553)
- RYT9. ธนาคารโลกคาดเศรษฐกิจอินโดนีเซีย Q2/53 ขยายตัวที่ระดับ 6%,
<http://www.classifiedthai.com/content.php?article=14784>, (สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2553)
- Sunsmile Holiday. ประเทศอินโดนีเซีย (ระบบการเมืองการปกครอง), <http://www.theworldpackage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538997862> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)
- Thainewsonline. อินโดฯ ตั้งเป้าใช้น้ำมันผลิตไฟฟ้าลง 25% ภายใน 5 ปี, <http://thainewsonline.igetweb.com/index.php?mo=14&newsid=185554> (สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2553)

บรรณานุกรม (ต่อ)

World Airport Codes. Airports By Country Name, <http://www.world-airport-codes.com/> (สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2553)

World Port Source. World Port by Countries, <http://www.worldportsource.com/countries.php> (สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2553)

กรมส่งเสริมการส่งออก. ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนประกอบธุรกิจในประเทศอินโดนีเซีย, <http://www.ryt9.com/s/expd/545278> (สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2553)

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร. ข้อมูลสรุปการค้าระหว่างประเทศ, <http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/> (สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553)

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร. สินค้านำเข้า n อันดับแรกของไทยรายประเทศ, <http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/> (สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553)

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร. สินค้าส่งออก n อันดับแรกของไทยรายประเทศ, <http://www2.ops3.moc.go.th/menucomth/> (สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553)

สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ). IAEA มั่นใจอินโดนีเซียมีความพร้อมจัดตั้งโรงงานพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศ, <http://www.ryt9.com/s/iq01/902415> (สืบค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2553)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, FOREIGN INVESTMENT FROM MAJOR COUNTRIES, http://www.boi.go.th/english/download/statistics_foreign_investment/228/FINV108.pdf (สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2553)

สำนักงานยุทธศาสตร์การพาณิชย์. เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจประเทศ, http://otp.moc.go.th/modules/datacenter/inc_econ_ind1.php (สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2553)

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. กฎหมายแรงงานและอัตราค่าจ้างแรงงาน, <http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/labor-and-wage/> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. กฎหมายว่าด้วยการลงทุน, <http://www.thaibizindonesia.com/en/info-indonesia/trade-and-investment/law-on-investment.php> (สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2553)

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัท, <http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. คู่มือการค้าและการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย,
กรุงเทพฯ: 2553

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. ประเภทและรูปแบบการลงทุนในอินโดนีเซีย,
<http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/types-and-formats/>
(สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงจาการ์ต้า. อัตราค่าจ้างแรงงาน, <http://www.thaibizindonesia.com/th/deep-business-knowledge/labor-and-wage/> (สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2553)

ภาคผนวก

สถาบันการเงิน

ชื่	ที่ตั้ง
Permata Bank	PermataBank Tower I, Jl, Jend, Sudirman Kav, 27, Jakarta 12920 Indonesia Tel : (6221) 523 7899 Fax : (6221) 250 0680 Website : www.permatabank.com
Bank Internasional Indonesia	Ground Floor, Blok B-1 Jl, MH Thamrin, Blok B1 No.17-18, Jakarta 10350 Indonesia Tel : (6221) 310 7535/36 Fax : (6221) 310 7588 Website: www.bii.co.id Email : cs@bii.co.id
Bank Mandiri	Ruko Agung Sedayu Blok N No. 36, Jl, Mangga Dua Raya, Indonesia Tel : (6221) 612 3135 Fax : (6221) 612 3134 Website : www.bankmandiri.co.id
SG Private Banking Asia Pacific	Societe Generale Jakarta Stock Exchange Building, Tower 1, 28th Floor, Jl Jend, Sudirman Kav 52-53, Jakarta 12190 Indonesia Tel : (6221) 5289 8116 Fax : (6221) 515 2828 Website : www.sgprivasia.com
Bank Bukopin	MT. Haryono Kav, 50-51, Jakarta 12770 Indonesia Tel : (6221) 798 8266 (6221) 798 3880 Fax : (6221) 798 0625 Website : www.bukopin.co.id

ชื่อ	ที่ตั้ง
Bank Dagang Nasional Indonesia	Wisma Hayam Wuruk, Jl, Hayam Wuruk No. 8, Jakarta 10120 Indonesia Tel : (6221) 385 1223 Fax : (6221) 380 5725
Lippo Bank	Website : www.lippobank.co.id Email : info_crc@lippobank.co.id
Bank Indonesia	Public Relations Bank Indonesia Jl, MH. Thamrin 2, Jakarta 10110 Indonesia Tel : (6221) 381 7187 Fax : (6221) 350 1867 Website : www.bi.go.id/web/ Email : humasbi@bi.go.id
Bank Negara Indonesia	BNI Syariah Prima Jakarta-Wisma Kyoei Prince, Lantai 2 & 5 Jl,Jenderal Sudirman Kav,3, Jakarta Pusat 10220 Website : www.bni.co.id
Bank Universal	Plaza Setiabudi. Jalan H.R. Rasuna Said Kav. 62. Jakarta 12920 Indonesia Tel : (6221) 521 0550/60 Fax : (6221) 521 0588 Website : www.bankuniversal.astra.co.id Email : bankuniversal@bu.astra.co.id
American Express Bank Ltd	Graha Aktiva, Jl.H.R. Rasuna Said Blok X-1, Kav 03, PO Box 1357/JKT, Jakarta 12950, Indonesia, Tel : 6221 521 6111 6222 6333 6555 Website : www.americanexpress.com/indonesia
Citibank Indonesia	Citibank Landmark Landmark Building Jl. Jendral Sudirman 1, Jakarta 12910 Indonesia Tel : (6221) 252 9999

ชื่อ	ที่ตั้ง
	Website : www.citibank.co.id
HSBC Indonesia	World Trade Center 1F, Jalan Jendral Sudirman Kav 29-31 Jakarta 12920 Indonesia Tel : (6221) 5291 4722 Fax : (6221) 521 1103 Website : www.hsbc.co.id
Merrill Lynch Indonesia	Global Markets & Investment Banking Group P.T. Merrill Lynch Indonesia 18th Floor Jakarta Stock Exchange Building Jl Jendral Sudirman Kav 52-53 Jakarta, 12190 Indonesia Tel : (6221) 515 0888 Fax : (6221) 515 8819
Standard Chartered Bank	Tel : (6221) 5799 9988 Website : www.standardchartered.com/id

ที่มา: Alloexpat

หน่วยงานสำคัญในอินโดนีเซีย

1. หน่วยงานราชการและบริษัทธุรกิจไทยในอินโดนีเซีย

ชื่อ	ที่ตั้ง
1, The Royal Thai Embassy	74, Jalan Imam Bonjol Jakarta Pusat 10310, Indonesia Tel : 62-21-390 4052 Fax : 62-21-310 7469, 319 01411 Email : thajkt@indo.net.id
2. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาการ์ต้า	Jalan M.H, Thamrin No.3 Jakarta 10110 Indonesia Tel : 62-21-231 1008 Fax : 62-21-231 0070, 62-21-385 3881 Email : chalit.tay@bbl.co.th arton.taw@bbl.co.th Website : www.bangkokbank.com
กลุ่มบริษัทสยามซีเมนต์ (Siam Cement Group - SCG)	
3. บริษัท PT. Surya Siam Keramik	Jl. Raya Serpong Km.7 Tangerang 15333
4. บริษัท PT. Siam Indo Gypsum Industry	Jl. Inspeksi Kalimalang Km. 2, Cibitung Cibitung Tel : 021-88320028 Fax : 021-88320036 Email : gypsum@siam-indo.com Website: http://www.siam-indo.com
5. บริษัท PT. Siam Indo concrete Products	Jl. Raya Kosambi, Curug Km.2, Sumurkondang, Kelari, Karawang 41371 Email : recruitment@siam-indo.co.id
6. บริษัท PT. TPC Indo Plastic and Chemical	Kawasan Industri Maspion Unit V , Kawasan Industri Maspion Unit V , Tel : 031-3952945 ~ 47 Email: hrdga@tpcindo.co.id

ชื่อ	ที่ตั้ง
7. บริษัท PT. Trans Pacific Petrochemical Indotama	Jalan Tanjung Awar-awar Desa Remen Tasikharjo Jenu PO.Box 5 Tuban, East Java 62352 Indonesia Tel: (0356) 491031-33 Fax: (0356) 491030-33
บริษัทศรีตรังแอกโรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	
PT. Sri Trang Lingga Indonesia	Jl. TPA 2, RT. 26 & 29, Kel. Keramasan/Kertapati, Palembang Tel : +62711 445111, 445666, 445252, 4453 Fax : +62711 445222, 446444 Email : chaikrit@sritranggroup.com ; sli_qa@sritranggroup.com ; nattee@sritranggroup.com Website : www.sritranggroup.com

2.หน่วยงานรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจของอินโดนีเซีย

ชื่อ	ที่ตั้ง
1. Investment Coordinating Board Badan Koordinasi Penanaman Modal (BKPM)	Jalan Jend, Gatot Subroto No.44 Jakarta 12190, Indonesia Tel : 62-21-525 2008, 525 4981, 525 2649 Fax : 62-21-525 4945 Email : sysdam@bkpm.go.id Website : www.bkpm.go.id
2. Department of Trade	Jalan M.I, Ridwan Rais No. 5 Blok I, Lt. III Jakarta Pusat Tel : 62-21-384 0138, 384 1961 pes. 1228 Fax : 62-21-384 6106 Email : mendag@depdag.go.id Website : www.depdag.go.id
3. Department of Justice and Human Rights	Jalan H.R. Rasuna Said Kav,6-7 Kuningan Jakarta 12940, Indonesia Tel : 62-21-525 3004 Website : www.depkmham.go.id

ชื่อ	ที่ตั้ง
4. Department of Industry	Jalan Jend. Gatot Subroto Kav,52-53 Jakarta 12950, Indonesia Tel : 62-21-525 2194, 527 1380, 527 1387-88 Fax : 62-21-526 1086 Website : www.depperin.go.id
5. Department of Foreign Affairs	Jalan Pejambon No. 6 Jakarta Pusat 10110 Indonesia Tel : 62-21-381 3453 Fax : 62-21-385 7316 Email : infomed@deplu.go.id Website : www.deplu.go.id
6. Department of Agriculture	Jl. Harsono RM. No. 3, Ragunan-Jakarta 12550 Indonesia Tel : 62-21-782 2803 Email : mail@deptan.go.id Website : www.deptan.go.id
7. Bank Indonesia	Jl. MH. Thamrin 2 Jakarta 10350 Indonesia Tel : 62-21-381 7317 Fax : 62-21-350 1867 Email : humasbi@bi.go.id Website : www.bi.go.id
8.Department of Culture and Tourism	Sapta Pesona Building Jl. Medan Merdeka Barat No. 17 Jakarta 10110 Indonesia Tel : 62-21-383 8167 Fax : 62-21-384 9715 Website : www.budpar.go.id
9.Department of Transportation	Jl. Medan Merdeka Barat No.8 Jakarta Pusat 11011 Indonesia Tel : 62-21-345 6703 Email : pusdatin@dephub.go.id Website : www.dephub.go.id
10. Department of Energy and Mineral Resources	Jl. Medan Merdeka Selatan No.18 Jakarta 10110 Indonesia Tel : 62-21-351 9881 Fax : 62-21-351 9881

ชื่อ	ที่ตั้ง
	Email : pusdatin@esdm.go.id Website : www.esdm.go.id
11. Department of Religion Affairs	Jalan Lapangan Banteng Barat No. 3 – 4 Jakarta 10710 Indonesia Tel : 62-21-381 2306, 348 3004, 384 3005 ext 248/531 Fax : 62-21-381 2306 Email : pikmas@depag.go.id
12. Department of Manpower and Transmigration	Jl. TMP Kalibata 17 Jakarta Selatan Email : redaksi_balitfo@nakertrans.go.id Website : www.nakertrans.go.id
13. The Indonesia Stock Exchange Building	Jl. Jend. Sudirman Kav 52-53 Jakarta 12190 – Indonesia Tel : +62-21 515-0515 Ext : 4320, 4307, 4302, 4311 Fax : +62-21 21 515-0330 Email : webmaster@jsx.co.id Website : www.idx.co.id
14. Pam Lyonnaise Jaya (Palyja), PT	Penjernihan II. Pejompongan Jakarta 10210 – Indonesia Tel : +62-21 570 4250 Website : www.pamjaya.co.id
15. Pertamina, PT	Jl. Medan Merdeka Timur 1A Jakarta 10110 – Indonesia Tel : +62-21 3815111,3816111 (86 lines) Fax : +62-21 3633585,3843882 Telex: 44152, 44302, 46549, 46552, 46554 Website : www.pertamina.com
16. PLN (Persero), PT State Own Electricity Company	Jl. Trunojoyo Blok M I/135 Jakarta 12160 – Indonesia Tel :+62 21 7251234 Fax : +62 21 7204929 Email: kontakkami@pln.co.id Website : www.pln.co.id

ชื่อ	ที่ตั้ง
17. Coordinating Minister for the Economy	Jl. Lapangan Banteng Timur No.2-4 Jakarta - Indonesia Tel : +62-21 3808384 Fax. : +62-21 34 40394 Email: webster@pacific.net.id Website: www.ekon.go.id
18. Department of Finance	Jl. Lapangan Banteng Timur No.2-4
19. Directorate General of Customs	Jl. Lapangan Banteng Utara No. 1 Jakarta Centre – Indonesia Tel : +62-21 3813438 Fax : +62-21 3813438 Website: http://www.beacukai.go.id
20. Directorate General of Tax	Jl. Jenderal Gatot Subroto No. 40-42 Jakarta 12190 - Indonesia Tel : +62-21 5250208, 5251609, 5262880 Website: www.pajak.go.id
21. BUREAU OF LOGISTICS (BULOG)	Jl Jend. Gatot Subroto Kav 49 South Jakarta - Indonesia Tel : +62-21 5252209 ext. 2428, 1515, Fax : +62-21 5256482 Email : redaksiweb@bulog.co.id Website: www.bulog.co.id

3. สมาคมผู้ประกอบการในอินโดนีเซีย

ชื่อ	ที่ตั้ง
1. Society of Indonesia Petroleum Engineers	Jl. Teuku Nyak Arief (Terusan II Sinabung) Kebayoran Lama-Jaksel Tel : 62-21-726 4764 Fax : 62-21-726 4758 Website : www.iatmi.or.id

ชื่อ	ที่ตั้ง
2. Indonesian Coal Mining Association	Menara Kuningan Lt.1 Jl. H.R. Rasuna Said Blok X-7 Kav.5 Jakarta 12940, Indonesia Tel : 62-21-3001 5935 Fax : 62-21-3001 5936 Email : apbi-icma@indo.net.id Website : www.apbi-icma.com
3. Indonesian Mining Association (Asosiasi Pertambangan Indonesia)	Gedung gajah. Persil A, B, C –5th Floor, Unit# A-II Jl. Dr. Saharjo raya No. 111, Tebet, Jakarta Selatan 12810 Indonesia Tel : 62-21-830 3632, 830 9963 Fax : 62-21-8370 5657 Website : www.ima-api.com
4. Indonesia Petroleum Association	Wisma Kyoei Prince, 17th Floor (Suite 1701) Jln. Jendral Sudirman Kav,3 Jakarta 10220 Indonesia Tel : 62-21-572 4284, 572 4285, 572 4286 Fax : 62-21-572 4259 Email address : ipa@cbn.net,id Website : www,ipa,or,id
5. Indonesia Farmer Association (Himpunan Kerukunan Tani Indonesia : HKTI)	Gedung Arsip Deptan Lantai I Jl, Harsono RM No, 3, Pasar Minggu Jakarta Selatan 12550 Tel : 62-21- 781 7544
6. Indonesia Fishery Association (Ikatan Sarjana Perikanan Indonesia : ISPIKANI)	PT, Aquatic Consultan Jl, Kalibata Raya No, 40 Jakarta Selatan Tel : 62-21-800 2381-3
7. Estate and Agriculture Sector (Sektor Pertanian dan Perkebunan : TANBUN)	Gedung Chandra Jl, M,H, Thamrin No, 20, Jakarta Pusat Tel : 62-21-336 880, 323 872
8. Indonesia Fisherman Association (Himpunan Nelayan Seluruh Indonesia : HNSI)	Jl, Ir, H, Juanda No, 2, Jakarta Pusat Tel : 62-21-363 976

ชื่อ	ที่ตั้ง
9. Indonesia Cocoa Association (Asosiasi Kakao Indonesia : ASKINDO)	Jl, Abdul Munir Bedung Brawijaya VII/5 Kebayoran Baru, Jakarta Selatan Tel : 62-21-386 3066, 386 3067
10. Indonesia Rubber Business Association (Gabungan Pengusaha Karet Indonesia: GAPKINDO)	Jl, Cideng Barat No, 62 A Jakarta 10150 Tel : 62-21-346 813 Fax : 62-21-44963
11. Indonesia Fishpond Business Association (Himpunan Pengusaha Pertambakan Indonesia : HIPERINDO)	Gedung Hanubrata 6 th Floor Jakarta Pusat Kebun Sirih Kav, 67-69 Tel : 62-21-335 333, 335 522 Fax : 62-21-315 911
12. Indonesia Cold Storage Business Association (Asosiasi Pengusaha Cold Storage Indonesia : APCI)	PT, Panggung Enterprise Ltd, Jl, Jembatan Tiga Barat Blok A/7 Jakarta Utara 1440 Tel : 62-21-661 2924 Fax : 62-21-661 357, 661 2455

4. หน่วยงานของอินโดนีเซียในประเทศไทย

ชื่อ	ที่ตั้ง
1. The Embassy of the Republic of Indonesia	600-602 Petchburi Road, Bangkok 10400, Thailand Tel : 66-2-252 3135-40 Fax : 66-2-255 1267

5. นิคมอุตสาหกรรม

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
สุมาตรา	เกาะรีเอา	- Batamindo Industrial Park PT Batamindo Investment Cakrawala Wisma Batamindo Jl. Rasamala 1, Mukakuning Batam 29433, Indonesia

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		<p>- Bintang Industrial Park BJS Building - Jl. Majapahit Kav. II Batu Ampar Batam, Indonesia, 29432 Tel: 62-778-458088, 459088 Fax: 62-778-459002, 457088</p> <p>- Hijrah Industrial Estate Komplek Hijrah Industrial Estate, Batam Center Tel: 0778-462-900 Fax: 0778-462-625</p> <p>- Kabil Industrial Park Jl. Hang Kesturi Km. 4, Kabil, Batam 29435 Tel: 0778-711-144 Fax: 0778-711-114</p> <p>- Panbil Industrial Estate Panbil Plaza, Jl. Ahmad Yani, Muka Kuning, Batam 29433 Tel: 0778-371-000 Fax: 0778-371-100</p> <p>- Puri Industrial Park 2000 Block D No. 1F, Puri Industrial Park 2000, Batam Center Tel: 0778-469-000 Fax: 0778-469-900</p> <p>- Tunas Industrial Estate Jl. Engku Putri Ruko 1A No. 10, Batam Center Tel: 0778-471-818 Fax: 0778-471-819</p> <p>- Union Industrial Park Komplek Union Industrial Park Blok AA No. 7-8, Batu Ampar, Batam Tel: 0778-413-188</p>

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		Fax: 0778-413-996 - Bintan Industrial Estate Wisma Indocement Lt. 11, Jl. Jend. Sudirman Kav. 70-71, Jakarta 12910 Tel: 021-251-2142 Fax: 021-251-0484
	สุมาตราเหนือ	- Kawasan Industri Medan Jl. Kol Yos Sudarso Km 10.5, Medan 20242 Tel: 061-685-2777 Fax: 061-685-1673 - Pulahan Seruai Industrial Estate Jl. Timor No. 12-H, Medan Tel: 061-453-0456 Fax: 061-453-0472 - Medanstar Industrial Estate Jl. Brigjen Katamso No. 162/80CC, Medan Tel: 061-453-2984 Fax: 061-453-2926
	สุมาตราตะวันตก	- Padang Industrial Park Jl. Kartini I No. 2, Padang 25112 Tel: 0751-26204 Fax: 0751-33536
	รีเอ	- Kawasan Industri Dumai Jl. Sumatera No. 1, Kawasan Industri Dumai, Pelintung, Dumai, Riau Tel: 061-414-5777 Fax: 061-456-1074
ชวา	จาร์กาดา	- Cilandak Commercial Estate Jl. Cilandak KKO Jakarta Selatan

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		<p>Tel: 021-780-0550 Fax: 021-780-1225</p> <p>- Kawasan Industri Pulogadung Jl. PuloKambing No.1, Kawasan Industri Kawasan Industri Pulogadung, Jakarta 13920 Tel: 021-460-0350 Fax: 021-460-0730</p> <p>- Kawasan Berikat Nusantara (KBN) Jl Raya Cakung Cilincing, Jakarta Utara Tel: 021-4482-0909 Fax: 021-4482-0042</p>
	จี้เรกอน	<p>- Kawasan Industri Krakatau (KIE) Wisma Baja Lt.8, Jl. Jend. Gatot Subroto Kav. 54, Jakarta Selatan Tel: 021-520-0733 Fax: 021-520-0814</p>
	ตริงกรั้ง	<p>- Millennium Industrial Estate Jl. Kramat Raya No. 32-34, Jakarta Pusat Tel: 021-391-6338 Fax: 021-3193-5557</p> <p>- Kawasan Industri & Pergudangan Cikupamas Jl. Cikpamas Raya No.8 Kawasan Industri & Pergudangan Cikupamas Cikpa, Tangerang 15710</p> <p>- Soewarna Integrated Business Park 2nd Floor Wisma Soewarna, Soewarna Business Park, Soekano Hatta Int. Airport, Jakarta 19110 Indonesia Tel: +62 21 5591 2777 Fax: +62 21 5591 2778 Email: marketing@ Soewarna- Business Park.com</p>

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		<p>Website: http://www.soewarna-businesspark.com/</p> <p>- Taman Tekno BSD</p> <p>Jl. Raya Serpong, Tangerang 15322</p> <p>Tel: 021-537-0161</p> <p>Fax: 021-537-1208</p>
	เซอรั้ง	<p>- Kawasan Industri Terpadu MGM Cikande</p> <p>Jl. Pinangsia Timur No. 4H, Jakarta 11110</p> <p>Tel: 021-659-8501</p> <p>Fax: 021-626-2392</p> <p>- Modern Cikande Industrial Estate</p> <p>Jl, Raya Jakarta Serang Km, 68</p> <p>Cikande – Serang 42186</p> <p>Banten – West Java</p> <p>Tel: +62 254 – 401605, 401606</p> <p>Fax : +62 254 – 401830</p> <p>Email : sales@modern-cikande.com</p> <p>Website : www.modern-cikande.com</p>
	เบกาซี	<p>- Bekasi International Industrial Estate</p> <p>Menara Pacific 3rd Floor, Jl. M.H. Thamrin, Lippo Cikarang, Bekasi 17550</p> <p>Tel: 021-892-378</p> <p>Fax: 021-897-2143</p> <p>- MM2100 Industrial Town – BFIE</p> <p>Cikarang Barat, Bekasi 17520</p> <p>West Java - Indonesia</p> <p>Tel : +62-21 898 0133</p> <p>Fax : +62-21 898 0157</p> <p>- MM2100 Industrial Town – MMID</p> <p>Cikarang Barat, Bekasi 17520</p>

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		<p>West Java - Indonesia Tel : +62-21 898 1001 Fax : +62-21 898 1002</p> <p>- Kawasan Industri EJIP EJIP Industrial Park Plot 3A, Cikarang Selatan, Bekasi 17550 Tel.: 021-897-0001 Fax: 021-897-0002</p> <p>- Kawasan Industri Gobel Jl. Dewi Sartika 14, Jakarta 13630 Tel: 021-800-2746 Fax: 021-801-7305</p> <p>- Kawasan Industri Jababeka Menara Batavia Lt.25, Jl. K.H. Mas Mansyur Kav. 126, Jakarta 1-220 Tel: 021-572-7337 Fax: 021-572-7338</p> <p>- Lippo Cikarang Industrial Park Gedung Menara Pasifik, Jl. M.H. Thamrin Kav. 10 Lippo Cikarang, Bekasi 17550 Tel: 021-897-2080 Fax: 021-897-2081</p> <p>- Marunda Center Ruko Inkopal Blok C 21B, Kelap Gading, Jakarta Utara Tel: 021-4585-1133 Fax: 021-4585-1275</p> <p>- Patria Manunggal Jaya Industrial Estate Jl. Irian No. 5 Menteng, Jakarta Pusat 10350 Tel: 021-392-6386 Fax: 021-392-6452</p>

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
	การาวัง	<p>- Kawasan Industri Daya Kencanasia Artha Graha Bldg 27th Floor, Jl. Jend. Sudirman Kav. 52-53, Jakarta 12190 Tel: 021-515-0683 Fax: 021-515-0684</p> <p>- Kawasan Industri Indotaisei Kota Bukit Indah Sektor IA, Blok B, Kota Bukit Indah, Karawang Tel: 0264-351-003 Fax: 0264-351-026</p> <p>- Kawasan Industri Kujang Cikampek Jl. Jend. Yani No. 39, Cikampek 41373 Tel: 0264-313-113 Fax: 0264-313-114</p> <p>- Kawasan Industri Mandalapratama Permai Jl. P. Antasari No. 20 Cilandak Barat, Jakarta 12430 Tel: 021-7590-5715 Fax: 021-7590-5713</p> <p>- Kawasan Industri Mitrakarawang Gedung Imora Lt.4, Jl. Pangeran Jayakarta No. 50, Jakarta 10730 Tel: 021-601-0805 Fax: 021-628-7292</p> <p>- Karawang International Industrial City Graha KIIC 2nd Floor, Jl. Permata Raya Lot C-1 B, Kawasan Industri KIIC Karawang 41361 Tel: 021-890-1666 Fax: 021-890-1777</p> <p>- Suryacipta City of Industry Jl. Surya Lestari C-3, Kutamekar, Ciampel, Karawang 41361 Tel: 0267-440-088</p>

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		Fax: 0267-440-077
	ภูเก็ต	<p>- Kota Bukit Indah Industrial City Wisma Indocement Lt. 12, Jl. Jend. Sudirman Kav. 70-71, Jakarta 12910 Tel: 021-522-3773 Fax: 021-522-3774</p> <p>- Kawasan Industri Lion Jl. Raya Bekasi Km 24,5, Jakarta 13910 Tel: 021-460-0779 Fax: 021-460-0785</p>
	บอร์เนียว	<p>- Kawasan Industri Sentul Jl. Olympic Raya Kav. A12, Sentul, Bogor 16810 Tel: 021-876-3468 Fax: 021-875-0234</p> <p>- Cibinong Center Industrial Estate CCIE Service Center, Jl. Mayor Oking Jayaatmaja Citeureup, Bogor Tel: 021-875-4129 Fax: 021-875-4380</p>
ชุมพร	<p>- Kawasan Industri Rancaekek Jl. Ir. H. Juanda No. 78, Bandung 40132 Tel: 022-779-8078 Fax: 022-779-8228</p> <p>- Kawasan Industri Tugu Wijayakusuma Jl. Raya Semarang Kendal Km 12 Randugarut, Tegu, Semarang 50010 Tel: 024-866-1645 Fax: 024-866-1476</p> <p>- Kawasan Industri Candi</p>	

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		<p>Jl. Marina No. 3, Semarang 50144 Tel: 024-760-2345 Fax: 024-760-3567</p> <p>- Kawasan Industri Terboyo</p> <p>Jl. Pandanaran No. 6 Kav. 14, Semarang 50241 Tel: 024-841-5212 Fax: 024-841-1761</p> <p>- LIK Bugangan Baru Semarang</p> <p>Jl. Raya Kaligawe Km 4, Semarang 50111 Tel: 024-658-0406 Fax: 024-658-1919</p> <p>- Taman Industri BSB</p> <p>Ruko Taman Niaga BSB Blok F No. 1-5 Jl. RM. Hadisoebeno Sosrowardoyo, Semarang 50212 Tel: 024-771-1285 Fax: 024-771-1287</p> <p>- Tanjung Emas Export Processing Zone</p> <p>Jembatan Merah Plaza Lt. 5 Jl. Taman Jayengrono 2-4, Surabaya Tel: 031-355-6400 Fax: 031-355-6480</p> <p>- Kawasan Industri Gresik</p> <p>Jl. Tridharma No. 3, Gresik 61121 Tel: 031-398-4472 Fax: 031-398-2117</p> <p>- Ngoro Industri Persada</p> <p>Jl. Raya Ngoro PO BOX 1, Kec. Ngoro, Kab. Mojokerto 61385 Tel: 0321-619-432 Fax: 0321-619-433</p>

เกาะ	จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรม
		<p>- Surabaya Industrial Estate Rungkut Wisma SIER Lt. 1, Jl. Rungkut Industri Raya No. 10, Surabaya 60401 Tel: 031-843-9581 Fax: 031-843-8813</p>
สุลาเวสี	สุลาเวสีตอนใต้	<p>- Kawasan Industri Makassar Jl. Perintis Kemerdekaan Km. 15, Daya, Makassar Tel: 0411-510-158 Fax: 0411-510-098</p>
	สุลาเวสีตอนเหนือ	<p>- Bitung Industrial Estate Gedung Hanurata 7th Floor, Jl. Kebon Sirih 67-69 Jakarta 10340 Tel: 021-3983-6466 Fax: 021-3983-6465</p>
กาลิมันตัน	กาลิมันตันตะวันออก	<p>- Kaltim Industrial Estate Jl. James Simandjuntak No. 1, Bontang 75313 Kalimantan Timur, Indonesia Tel: +62-548 41-202, 41-203 Fax: +62-548 41-616, 41-626 Email: corsec@pupukkaltim.com</p>

ที่มา: Japan International Cooperation Agency.